

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

**ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
(εαρινό εξάμηνο 2006)

«ΠΙΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ»

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΜΑΝΕΤΑ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΝΙΚΗ

ΠΑΤΡΑ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ/ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

1. Βασικές Έννοιες.....	1
2. Κοινωνική Λειτουργία Θεσμού.....	2
3. Ιστορική Εξέλιξη.....	3
4. Πηγές Δικαίου.....	3
5. Φύση του Δικαιώματος.....	4
6. Συνταγματική Προστασία.....	4
7. Κοινωνική Προστασία.....	4
8. Τεχνολογικές Εξελίξεις.....	4
9. Επίδραση Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	5
10. Δικαιώματα πάνω σε άυλα αγαθά.....	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

1. Γενικά.....	7
2. Το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο.....	7
3. Διεθνής Σύμβαση Βέρνης.....	7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

1. Γενικά.....	9
2. Πρωτοτυπία.....	9
3. Τα προστατευόμενα στοιχεία του έργου.....	10
4. Η αξία του έργου.....	10
5. Ο προορισμός του έργου/ σχέδια –υποδείγματα.....	11
6. Η απαρίθμηση του νόμου.....	11
7. Ειδικά Θέματα.....	14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Α. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΚΤΗΣΗ

1. Κτήση με δημιουργία.....	16
2. Σύμπραξη περισσοτέρων προσώπων.....	16
3. Οπτικοακουστικά έργα.....	17
4. Πλασματικοί Δικαιούχοι/ Έργα ανώνυμα ή ψευδώνυμα.....	18
5. Τεκμήριο.....	18

B. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΚΤΗΣΗ

1. Γενικά.....	19
----------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

1. Γενικά.....	20
2. Οι επιμέρους εξουσίες.....	20
3. Το μέλλον του ηθικού δικαιώματος.....	24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΤΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

1. Γενικά.....	25
2. Αυτοτέλεια και μερισμός των εξουσιών.....	25
3. Ιδιωτική και Δημόσια χρήση.....	25
4. Οι επιμέρους εξουσίες.....	26
5. Το δικαίωμα της παρακολούθησης.....	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

1. Γενικά.....	32
2. Οι γενικοί κανόνες.....	33
3. Συμβάσεις Δημιουργίας.....	37
4. Συμβάσεις αναπαραγωγής.....	39
5. Συμβάσεις Δημόσιας εκτέλεσης.....	42
6. Συμβάσεις εκμετάλλευσης του υλικού υποστρώματος.....	44
7. Συλλογική Διαχείριση.....	45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

1. Γενικά.....	48
2. Ειδικές περιπτώσεις.....	49
3. Το σύστημα του domaine public payant.....	50
4. Το νέο άρθρο 68 Α παράγραφος 1 Ν 2121/93.....	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

1. Γενικά.....	52
----------------	----

2. Περιορισμοί που προβλέπονται ρητά από την Διεθνή Σύμβαση Βέρνης – Παρισιού..... 52
3. Περιορισμοί που προβλέπονται έμμεσα από την Διεθνή Σύμβαση Βέρνης – Παρισιού.....54
4. Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση.....56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

**ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ.....59**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αντικείμενο μελέτης και επεξεργασίας της παρούσας πτυχιακής εργασίας, είναι η πνευματική ιδιοκτησία, δικαίωμα το οποίο προκύπτει από την ανάγκη προστασίας της πνευματικής δημιουργίας και την ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων του πνευματικού δημιουργού πάνω στο έργο του, καθώς οι πρόσφατες εξελίξεις έφεραν την πνευματική και ευρύτερα διανοητική ιδιοκτησία στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος.

Η ιστορία φαίνεται να βαδίζει με βήματα γρηγορότερα, και αυτή η επιτάχυνση έχει άμεσες επιπτώσεις στην πνευματική ιδιοκτησία, τους τρόπους δημιουργίας, ενσωμάτωσης, αποθήκευσης καθώς και διάδοσης των έργων. Οι παλαιότερες τεχνικές εξελίξεις, από την τυπογραφία που γέννησε η πνευματική ιδιοκτησία, μέχρι τη φωτογραφία, τον κινηματογράφο, την ραδιοφωνία, την τηλεόραση, τη φωτοτυπία, τις μαγνητικές εγγραφές, τις δορυφορικές μεταδόσεις, όλα αυτά φαίνονται να ανήκουν σε ένα σεβάσμιο, αλλά ξεπερασμένο παρελθόν, αν συγκριθούν με την ψηφιακή τεχνολογία που έχει δημιουργήσει το διαδίκτυο και τις βάσεις δεδομένων. Η ενσωμάτωση και η αφομοίωση της νέας αυτής τεχνολογίας, είναι ο όρος για την επιβίωση της πνευματικής ιδιοκτησίας. Την εξέλιξη αυτή της πνευματικής ιδιοκτησίας, ακολούθησε φυσικά και ο νομοθέτης, με μια σειρά νόμων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτής. Ο Νόμος 2121/93 είχε ως ένα σημείο διαισθανθεί ορισμένες από τις εξελίξεις που ακολούθησαν ή ολοκληρώθηκαν κατόπιν. Για αυτό εξακολουθεί να είναι πρόσφορη βάση της ισχύουσας νομοθετικής ρύθμισης. Χρειάστηκε πάντως να συμπληρωθεί με νεότερους νόμους, οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με νεότερες Διεθνείς Συμβάσεις. Και η νομολογία έδωσε την δική της συμβολή στην αντιμετώπιση καινούργιων προβλημάτων.

Στην προστασία λοιπόν των δημιουργών σε σχέση με τα έργα τους, μέσα στο χώρο του λόγου, της τέχνης και της επιστήμης, αποσκοπεί ολόκληρο το δίκαιο και η μελέτη της πνευματικής ιδιοκτησίας, εξασφαλίζοντας σε αυτούς καταρχήν μια μονοπωλιακή θέση απολαβής κάθε φύσης δικαιωμάτων και ωφελειών που απορρέουν από την σχέση αυτή, ηθικής ή περιουσιακής φύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ/ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Πνευματική Ιδιοκτησία ονομάζεται το δικαίωμα που η έννομη τάξη απονέμει στο δημιουργό ενός πνευματικού έργου, πάνω στο έργο αυτό, υποδηλώνει εκείνο τον κλάδο του Ιδιωτικού Δικαίου που ρυθμίζει την προστασία του δημιουργού. Ο όρος αυτός αναφέρεται και σε ολόκληρο τον σχετικό θεσμό, ο οποίος αποτελεί τον προσφορότερο τρόπο χρηματοδότησης της πνευματικής δημιουργίας (οικονομικά οφέλη) αλλά και την συνέχεια για περαιτέρω δημιουργία.

Ο πνευματικός δημιουργός, δεν είναι μεταπλαστής που επεξεργάζεται και μεταπλάθει κάποια ύλη, αλλά αυτός που δημιουργεί πραγματικά νέες μορφές και ιδέες, αντλώντας αυτές από την προσωπικότητά του, το οποίο προνόμιο της δημιουργίας ανήκει καθαρά και μόνο στο πνεύμα. Για αυτό και το δημιούργημα θα πρέπει να παρουσιάζει κάποιο ελάχιστο όριο δημιουργικού ύψους, σε απόσταση με τα γνωστά. Η χρησιμοποίηση του όρου ιδιοκτησία, διατηρείται για να υπογραμμίσει τον απεριόριστο, απόλυτο και αποκλειστικό χαρακτήρα του δικαιώματος. Απεριόριστο γιατί καλύπτει κάθε εξουσία, απόλυτο γιατί έχει ισχύ έναντι όλων και ικανότητα να αποκρούει κάθε είδους προσβολή και αποκλειστικό για να υποδηλώνει την άμεση και αποκλειστική εξουσία του δημιουργού πάνω στο έργο.

Τα συστήματα της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι το Ευρωπαϊκό Σύστημα το οποίο είναι και αφιερωμένο στο δημιουργό (φυσικό πρόσωπο) και ισχύει στην Ελλάδα, και το σύστημα (copyright) που εφαρμόζεται στις Αγγλοσαξονικές Χώρες και είναι αφιερωμένο στο δικαίωμα του δικαιούχου να απαγορεύει την αντιγραφή του έργου, το οποίο έχει και περιουσιακό χαρακτήρα. Όσον αφορά τις ιδιομορφίες της πνευματικής ιδιοκτησίας η φύση του αντικειμένου πρέπει να είναι άυλη προκειμένου να επιτρέπει την παρουσίαση του έργου σε άπειρους τόπους, το κάθε δημιούργημα πρέπει να είναι από τη φύση του μοναδικό και ανεπανάληπτο και η προστασία αφορά τόσο τα περιουσιακά συμφέροντα του δημιουργού, όσο και τα ηθικά.

2.ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΜΟΥ

Βασικό μέσο και κίνητρο για την πολιτιστική ανάπτυξη κάθε χώρας καθώς και μεγάλη οικονομική σημασία αποτελεί η πνευματική ιδιοκτησία. Στο χώρο της οικονομίας βρίσκεται στο επίκεντρο ενός ολόκληρου κλάδου «πολιτιστικών επιχειρήσεων» όπως: εκδοτικούς οίκους, πολιτιστικές βιομηχανίες, τυπογραφεία, κινηματογραφικά studios, θεατρικές επιχειρήσεις, αίθουσες δημοπρασιών, εταιρίες λογισμικού, κτλ, η οποία συμβολή αυτού του κλάδου στο ΑΕΠ κυμαίνεται στο 3%.

Η βαθύτερη αποστολή του πνευματικού δημιουργήματος, η οποία στηρίχθηκε σε ολόκληρη την πνευματική κληρονομιά του παρελθόντος, πέρα από τις ηθικές και περιουσιακές ικανοποιήσεις που παρέχει, έχει ως σκοπό την επικοινωνία και τη διάδοση του μηνύματος που περιέχει. Ένα μειονέκτημα που κάνει εδώ εμφανή την παρουσία του είναι το γεγονός ότι εξασφαλίζει περισσότερα σε όσα έργα κάνουν εμπορική επιτυχία και δεν συμβαδίζει πάντα με την ποιότητα.

Προϋποθέσεις ύπαρξης της αποτελούν: η πρόοδος της τεχνολογίας, το υψηλό πολιτιστικό επίπεδο καθώς και η υπεροχή του πνεύματος για να καταστεί δυνατή η διάδοση των έργων.

3.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Στην αρχαιότητα δεν υπήρχαν νομοθετικές διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας, γιατί δεν ήταν δυνατή η εκμετάλλευση των έργων. Η υλική ικανοποίηση των δημιουργών γινόταν κυρίως με βραβεία. Η ανυπαρξία νομικής κατοχύρωσης δεν αφορούσε μόνο τις περιουσιακές εξουσίες του δημιουργού αλλά και τις ηθικές: πχ έκλεβαν έργα τέχνης και τα παρουσίαζαν δικά τους. Το ορόσημο της νεότερης εποχής για την πνευματική ιδιοκτησία ήταν η εφεύρεση της Τυπογραφίας την εποχή του Γουτεμβέργιου, λόγω των τεχνικών δυνατοτήτων πολλαπλασιασμού των έργων.

Σταδιακά αναγνωρίστηκε η προστασία του πνευματικού δημιουργού πάνω στο δημιούργημά του. Πρόδρομος της μονοπωλιακής κατοχύρωσης ορισμένων τυπογράφων ήταν ο Jean de Spire, Βενετία (1469). Τον 20^ο αιώνα η νομοθετική προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας επεκτείνεται σε όλα τα ανεπτυγμένα κράτη και εδραιώνεται με Διεθνείς Συμβάσεις, διευρυμένη για να καλύψει νέα φαινόμενα και εφευρέσεις. Στη νεότερη Ελλάδα το 1834 έχουμε τον ανεπαρκή «Ποινικό Νόμο», που τιμωρούσε την μετατύπωση και ακολούθησε μέχρι

το 1895 μια σειρά ψήφισης νέων νομοσχεδίων. Το 1886 έχουμε την ψήφιση και υπογραφή της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης από τον Hugo και το 1961 την υπογραφή της Διεθνούς Σύμβασης της Ρώμης. Στις 27/10/1920 η Ελλάδα προσχωρεί στη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης με περιορισμό στους ξένους δημιουργούς να παρέχεται προστασία που δίνουν μόνο οι Ελληνικοί Νόμοι. Η ψήφιση του Ν 2387/1920 ίσχυσε λόγω ανεπάρκειας μέχρι την ψήφιση του Ν 2121/93 ο οποίος, το 1990 με απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Δικαιοσύνης ψηφίστηκε στις 11/2/93 μετά από συγκρότηση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής και σύνταξης σχεδίου πνευματικής ιδιοκτησίας και άρχισε να ισχύει από 14/3/93 στο ΦΕΚ (2121/93 ΦΕΚ 25/1993 Α').

Ιστορικό γεγονός για τη Διεθνή Προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας αποτελεί η Διπλωματική Διάσκεψη της Γενεύης (1996) στο πλαίσιο του WIPO (Παγκοσμίου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας) η οποία οδήγησε σε δύο νέες συνθήκες. Την ψήφιση συνθήκης WIPO για την πνευματική ιδιοκτησία καθώς και την ψήφιση συνθήκης WIPO για ερμηνείες – εκτελέσεις και φωνογραφήματα. Αυτές οι δύο είναι γνωστές και ως «Συνθήκες INTERNET». Οι συνθήκες όμως που κατοχύρωσαν την πνευματική ιδιοκτησία είναι οι δύο προαναφερόμενες Βέρνης και Ρώμης καθώς και η συνθήκη «TRIPS». Όσον αφορά το Νόμο 2121/93, αποτελεί σταθμό στη ιστορία, διαπνέεται από όλα τα ρεύματα, εναρμονίζεται με τις κοινοτικές οδηγίες και συνέβαλε στη δημιουργία ενός σύγχρονου και επαρκούς πλαισίου προστασίας του δημιουργού και των υπολοίπων δικαιούχων με μια σειρά διατάξεων όπως η έννοια του έργου, η αρχή της αλήθειας, η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος, το αμεταβίβαστο του ηθικού δικαιώματος, καθώς και πολλά άλλα τα οποία εξετάζονται παρακάτω.

4. ΠΗΓΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

Αποτελούν:

- Νόμος 2121/93 αποτελεί την κύρια πηγή δικαίου και καταργεί όλους τους προηγούμενους νόμους
- Το Σύνταγμα
- Οι Διεθνείς Συμβάσεις, οι οποίες έχουν δύναμη ανώτερη από το νόμο. Εξαίρεση: διατηρήθηκε ο Νόμος 988/43 που αφορά θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε θεατρικά έργα και είσπραξη αμοιβών των θεατρικών συγγραφέων.

- Όλο το αστικό δίκαιο

Αποκλίσεις:

- Η διάρκεια προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας κυμαίνεται από 50 σε 70 χρόνια.
- Τα προγράμματα Η/Υ αποτελούν αντικείμενο προστασίας.
- Οι συμβάσεις παλαιότερου δικαίου είναι ισχυρές επί 1 χρόνο μετά την έναρξη του νέου.

5.ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Η σχέση μεταξύ του δημιουργού και του έργου του είναι διπλή, περιουσιακή και ηθική. Αυτή η συνισταμένη δίνει στο δικαιούχο απόλυτα και απεριόριστα δικαιώματα. Τα δικαιώματα αυτά ναί μεν είναι ανεξάρτητα και έχουν διαφορετικό φορέα όμως έχουν και κοινά εννοιολογικά γνωρίσματα. Είναι άμεσα συνδεδεμένα και πολλές φορές αντικαθιστούν το ένα το άλλο. Το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ενεργό από τη στιγμή δημιουργίας του έργου και πριν την εισαγωγή του στην αγορά, ενώ έχει αφετηρία την προστασία του δημιουργού (φυσικού προσώπου) αναγνωρίζοντάς του το δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου. Και τα δύο δικαιώματα ισχύουν εν ζωή του δημιουργού και 70 χρόνια μετά θάνατον. Βασική διαφορά τους είναι ότι το περιουσιακό, μεταβιβάζεται με πράξη εν ζωή, ενώ το ηθικό είναι αμεταβίβαστο εν ζωή και μεταβιβάζεται μόνο μετά θάνατον.

6.ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Με αυτό τον τρόπο, δηλαδή της προστασίας από το σύνταγμα, κατοχυρώνεται η ανάπτυξη της προσωπικότητας, η ελεύθερη έκφραση, η ελευθερία του τύπου, η τέχνη, η επιστήμη δίνοντας έτσι την δυνατότητα στο δημιουργό να δημιουργήσει χωρίς εξωτερικούς αναγκασμούς και να διαδώσει τα έργα του δίχως εμπόδια.

7.ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η θέσπιση κανόνων αναγκαστικού δικαίου που περιορίζουν την ελευθερία των συμβάσεων είναι από τους

αποτελεσματικότερους τρόπους κοινωνικής προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.

8.ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η πνευματική ιδιοκτησία βρίσκεται σε στενή εξάρτηση από τις εξελίξεις στον τομέα της τεχνικής, που τις περισσότερες φορές δημιουργούν προβλήματα και τεχνικά εμπόδια παράλληλα με τη σύγκρουση διαφόρων συμφερόντων. Οι Η/Υ, οι βάσεις δεδομένων που επιτρέπουν την αποθήκευση αναρίθμητων πληροφοριών και έργων, η ψηφιακή τεχνολογία, το INTERNET είναι ορισμένα από αυτά.

9.ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το ελληνικό δίκαιο, όπως και τα υπόλοιπα επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό τόσο από τη Συνθήκη της Ρώμης, η οποία εκδηλώνεται κυρίως με νομολογία Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και από το «παράγωγο δίκαιο», το οποίο εκδηλώνεται με «οδηγίες» που προκαλούν προσαρμογή του εσωτερικού δικαίου. Ακολουθεί μια συνοπτική επισκόπηση του περιεχομένου αυτών των οδηγιών:

- (91/250) αφορά τη νομική προστασία προγραμμάτων Η/Υ.
- (92/100) καθιερώνεται το δικαίωμα εκμίσθωσης και δανεισμού υπέρ των δημιουργών για τα έργα τους.
- (93/83) αφορά τη θέση της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων σε περίπτωση ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής μέσω δορυφόρων και καλωδιακής αναμετάδοσης.
- (93/98) αφορά τη διάρκεια προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.
- (96/9) αφορά τη νομική προστασία βάσεων δεδομένων.
- (01/29) αφορά την προσαρμογή κανόνων της πνευματικής ιδιοκτησίας στα σύγχρονα τεχνικά δεδομένα.

10.ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΑΝΩ ΣΕ ΑΥΛΑ ΑΓΑΘΑ

Αυλα αγαθά είναι τα αντικείμενα που δεν έχουν υλική υπόσταση όσο και αν στον εξωτερικό κόσμο εμφανίζονται ενσωματωμένα σε ορισμένα πράγματα.

Τέτοια θεωρούνται (που είναι αντικείμενα δικαιώματος): τα πνευματικά δημιουργήματα λόγου και τέχνης, η καλλιτεχνική ερμηνεία, ραδιοτηλεοπτικό πρόγραμμα, εφευρέσεις, υποδείγματα χρησιμότητας, σχέδια, τοπογραφίες προϊόντων, σήμα, εμπορική επωνυμία, ιδιαίτερο διακριτικό γνώρισμα καταστήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

1.ΓΕΝΙΚΑ

Όπως προαναφέραμε το αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας εξαιτίας του άυλου χαρακτήρα του, μπορεί να γίνεται αντικείμενο χρήσης νόμιμης ή παράνομης, σε περισσότερους τόπους συγχρόνως. Η πνευματική ιδιοκτησία αναγνωρίζεται και προστατεύεται από κάθε κράτος για το έδαφός του, σύμφωνα με τη νομοθεσία του. Κατά αυτόν τον τρόπο όμως μένουν απροστάτευτα τα ξένα έργα και δεν επιβάλλονται κυρώσεις για προσβολές που τυχόν έγιναν στο εξωτερικό. Για αυτό το λόγο έπρεπε να τεθούν σε ισχύ διεθνείς συμβάσεις που θα οδηγούσαν τα κράτη σε μια προστασία ξένων δημιουργών και έργων καθώς και σε προστασία ανεξάρτητη από τον τόπο της προσβολής.

2.ΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ

Εδώ ισχύει η αρχή της εδαφικότητας. Το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να αντιμετωπίζεται, όπως κάθε θέμα ιδιωτικού διεθνές δικαίου με βάση θετικούς κανόνες, οι οποίοι είναι:

- Τα δημοσιευμένα έργα, διέπονται από το δίκαιο της χώρας, όπου το έργο έγινε πρώτη φορά γνωστό.
- Τα αδημοσίευτα, διέπονται από το δίκαιο της ιθαγένειας του δημιουργού.

Οι συμβάσεις οι οποίες αφορούν την πνευματική ιδιοκτησία (μεταβίβαση δικαιώματος, άδειες εκμετάλλευσης), υπάγονται στο άρθρο 25 του Αστικού Κώδικα. Επίσης στα θέματα που η διεθνής σύμβαση δεν περιέχει κανόνες Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου, εφαρμόζονται αυτοί του ελληνικού νόμου.

3.ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΒΕΡΝΗΣ-ΠΑΡΙΣΙΟΥ (1886)

Οι λόγοι που κατοχύρωσαν την πνευματική ιδιοκτησία είναι η άνιση μεταχείριση των ξένων πνευματικών δημιουργών, η χαμηλή προστασία τους και η αβεβαιότητα για το δίκαιο που έπρεπε να εφαρμοστεί. Αυτό είχε σαν συνέπεια να υπογραφεί η διεθνής σύμβαση στη Βέρνη το 1886, η οποία μεταγενέστερα συμπληρώθηκε και

αναθεωρήθηκε (Παρίσι 1971) αρκετές φορές. Τώρα μετέχουν σε αυτή πάνω από 140 κράτη. Η Ελλάδα κύρωσε με το Νόμο 100/1975 και την τελευταία αναθεώρηση. Με τη σύμβαση αυτή ιδρύθηκε η «Διεθνής Ένωση» για την αποτελεσματικότερη προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, η οποία είχε τα δικά της διοικητικά όργανα. Οι τρόποι προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τη διεθνή σύμβαση Βέρνης είναι:

- Η αρχή εξομοίωσης ξένων έργων ή δημιουργών, σύμφωνα με την οποία προστατεύονται οι υπήκοοι που ζητούν προστασία.
- Οι διατάξεις που προστατεύουν απευθείας τους δημιουργούς.
- Δεν περιέχει λύση στο πρόβλημα Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου.

Μεγάλη σημασία έχει ο καθορισμός των έργων και των δημιουργών που προστατεύονται από τη σύμβαση. Στόχοι της είναι: η προστασία των υπηκόων των χωρών που ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η προστασία των ξένων όταν παρουσιάζουν και των κινηματογραφικών εταιριών που είναι σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

1.ΓΕΝΙΚΑ

Αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι το πνευματικό δημιούργημα ως στοιχείο που ξεπερνάει, υπερβαίνει το υλικό αντικείμενο όπου ενσωματώνεται. Για να υπάρχει έργο ως αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, δε χρειάζεται να έχει προηγηθεί δημοσίευση του δημιουργήματος, το δικαίωμα γεννιέται με τη δημιουργία του έργου, ενώ όσο το έργο μένει κλεισμένο στη συνείδηση του δημιουργού του, δεν έχει αντικειμενική ύπαρξη και είναι ακόμα αδιάφορο.

Προϋπόθεση προστασίας για το ελληνικό δίκαιο είναι η ενσωμάτωση του έργου σε ηχητικά ή οπτικά κύματα που το κάνουν προσιτό στην ακοή ή την όραση, είναι το ελάχιστο όριο που απαιτείται για να υπάρχει έργο. Πχ ένα CD ή ένα βιβλίο δεν προστατεύονται σαν υλικά αντικείμενα, αυτό που προστατεύεται είναι ότι είναι γραμμένο πάνω στο CD και το βιβλίο. Αν και το μέγεθος του έργου δεν έχει καμία σημασία, μια λέξη ή μία νότα δεν μπορούν να θεωρηθούν έργα.

2.ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑ

Στοιχείο της έννοιας του έργου είναι η πρωτοτυπία, γιατί χωρίς αυτή δε νοείται δημιουργία. Απαιτείται για την αναγνώριση της ύπαρξης του έργου και για τη προστασία του, ενώ είναι κάτι εντελώς διαφορετικό από το στοιχείο του νέου. Πχ αν υπάρξουν δύο όμοιες ή παραπλήσιες εφευρέσεις, το δικαίωμα ευρεσιτεχνίας ανήκει στον πρώτο που το ζήτησε, ενώ το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας πηγαίνει και στους δύο. Η πρωτοτυπία δεν ταυτίζεται με τον κόπο και την επιμέλεια, πρέπει να εκφράζει κάτι από τη μοναδικότητα της προσωπικότητας, χωρίς να απαιτείται να βρίσκεται σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο. Άλλωστε ότι κανένας άλλος δεν θα έκανε κάτι ολόιδιο (στατιστική μοναδικότητα) είναι ένα χρήσιμο κριτήριο. Το στοιχείο της πρωτοτυπίας μεταβάλλεται ανάλογα με την εποχή και αποτελεί εχέγγυο για το δημιουργό και το έργο του, θέλοντας να ανταμείψει το φυσικό πρόσωπο για τη δημιουργική συμβολή του. Ο όρος εμφανίζεται και σε δύο άλλα σημεία του νόμου της πνευματικής ιδιοκτησίας : ως αντιδιαστολή προς τα αντίγραφα έργων καθώς και στα προγράμματα Η/Υ. Ένα πρόγραμμα Η/Υ θεωρείται πρωτότυπο

εφόσον είναι προσωπικό πνευματικό έργο και δεν έχει προέλθει από αντιγραφή. Επιπρόσθετα, οι επιστημονικές ανακαλύψεις δεν προστατεύονται με την πνευματική ιδιοκτησία, γιατί δεν απορρέουν από καμία προσωπικότητα-μοναδικότητα, έπρεπε να γίνουν αφού η επιστήμη έχει κανόνα της, την αλήθεια των πραγμάτων.

3.ΤΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Κάθε πνευματική δημιουργία στηρίζεται στην αξιοποίηση στοιχείων που προέρχονται από προηγούμενες δημιουργίες, αυτό που εμείς ονομάζουμε πνευματική κληρονομιά ή απλά παράδοση.

Η μορφή ενός έργου διχοτομήθηκε σε εξωτερική (σχέδιο, μελωδία κτλ) και εσωτερική (πλοκή, υπόθεση κτλ) Τώρα, όσον αφορά το κριτήριο για το ξεχώρισμα των στοιχείων του έργου που προστατεύονται, από τα στοιχεία που δεν προστατεύονται, είναι το στοιχείο της προσωπικής δημιουργικής συμβολής, δηλαδή το στοιχείο της πρωτοτυπίας. Όσα στοιχεία του έργου προέρχονται από προϋπάρχουσες ελεύθερες πηγές, παραμένουν ελεύθερα και μετά την ένταξή τους σε κάποιο πνευματικό δημιούργημα. Ενώ αντίθετα, όσα στοιχεία έχουν πρωτοδημιουργηθεί από τον δημιουργό, αυτά περιέρχονται στην αποκλειστική εξουσίαση του. Στα προγράμματα Η/Υ, αυτό που προστατεύεται είναι η έκφραση και όχι οι ιδέες ή οι αρχές, στις οποίες βασίζεται το πρόγραμμα.

4.Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι αξιολογικά ουδέτερο. Η ουδετερότητα αυτή είναι απαραίτητη για να περιφρουρηθεί η πνευματική ιδιοκτησία. Το δικαίωμα του δημιουργού πάνω σε ένα έργο ανήθικο ή παράνομο προστατεύεται, χωρίς η προστασία να εμποδίζεται από την κοινωνική αποδοκιμασία ή τον ποινικό κολασμό του δημιουργού. Η ανεξαρτησία αυτή αναγνωρίζεται γενικά από όλα τα δίκαια της Ηπειρωτικής Ευρώπης. Η πνευματική ιδιοκτησία δεν προϋποθέτει αισθητική καταξίωση του έργου. Στο χώρο της αισθητικής, οι γνώμες διαφέρουν ανάλογα με τις κοινωνικές ή πολιτιστικές ομάδες και μεταβάλλονται με το πέρασμα του χρόνου. Η αισθητική κρίση εξαρτάται αποφασιστικά από την προσωπική καλλιέργεια. Η ανεξαρτησία όμως από την αξιολογική κρίση, δεν μπορεί να θεωρηθεί απόλυτη αρχή και αυτό γιατί η προστασία πολλές

φορές, εξαρτάται από τις δικαστικές εκτιμήσεις, που αναγκαστικά περιέχουν και αξιολογικές κρίσεις.

5.0 ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ / ΣΧΕΔΙΑ-ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

Η προστασία της πνευματικής δημιουργίας είναι ανεξάρτητη και από τον προορισμό του έργου. Είναι αδιάφορο αν το έργο προορίζεται αποκλειστικά για την ικανοποίηση πνευματικών αναγκών ή αν μπορεί παράλληλα να εξυπηρετήσει και πρακτικούς σκοπούς. Πρόβλημα εμφανίζεται όταν το ίδιο το έργο τέχνης εξυπηρετεί πρακτικούς και πνευματικούς σκοπούς. Αυτό που επιτάσσει ο νόμος είναι πως αν τα δημιουργήματα αυτά, παρουσιάζουν γνωρίσματα έργου, τότε να μην εμποδίζεται η προστασία τους από τον χρηστικό προορισμό τους.

Σχέδιο – υπόδειγμα ορίζουμε την εξωτερικά ορατή εικόνα του συνόλου ή μέρος ενός προϊόντος, η οποία προκύπτει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, ενώ προστατεύεται ως έργο τέχνης ακόμα και αν δεν έχει τα αναγκαία γνωρίσματα. Προϋπόθεση προστασίας του είναι, να είναι νέο, να έχει ατομικό χαρακτήρα και να είναι καταχωρημένο στα βιβλία του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Δικαιούχος ορίζεται ο καταθέτης, ο οποίος έχει και την αποκλειστική εξουσία ενώ η διάρκεια προστασίας είναι τα 5 χρόνια.

6.Η ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

A. Η ΓΕΝΙΚΗ ΡΗΤΡΑ

Έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή.

Η ρήτρα διευκρινίζει ότι προϋπόθεση προστασίας είναι η πρωτοτυπία και αντικείμενο προστασίας είναι η μορφή του λόγου και όχι η ιδέα. Η ιδέα αποτελεί κοινό κτήμα και είναι προσιτή σε όλους. Ακόμα η ρήτρα υπογραμμίζει τον ενδεικτικό χαρακτήρα της απαρίθμησης: δηλαδή ακόμα και αν ένα έργο δεν εμπίπτει σε καμία από τις κατηγορίες έργων που απαριθμούνται, προστατεύεται από την πνευματική ιδιοκτησία, εφόσον ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις της γενικής ρήτρας. Προϋπόθεση της προστασίας δεν αποτελεί η περάτωση του έργου, το έργο προστατεύεται σε οποιαδήποτε φάση της επεξεργασίας του.

B. ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Αυτά διαχωρίζονται σε γραπτά και προφορικά. Προστατεύονται κάθε είδους όπως: λογοτεχνικά έργα, επιστημονικές πραγματίες, διαλέξεις, θεατρικά έργα κτλ.

Γ. Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Ένα μουσικό έργο αποτελείται από μια σειρά ήχων απλών ή σε συνδυασμό μεταξύ τους, τα οποία έχουν μια σχέση διάρκειας(μελωδία, αρμονία, ρυθμός). Η μελωδία είναι το αντικείμενο αυτοτελούς εξουσίασης πχ συμφωνίες, όπερες, συνθέσεις κτλ. Επίσης μπορεί να συνοδεύεται από κάποιο κείμενο.

Δ. ΘΕΑΤΡΟ

Θεατρικό έργο είναι κάθε έργο με μουσική ή χωρίς, που προορίζεται για δημόσια εκτέλεση από ζωντανά πρόσωπα ή απομιμήσεις τους. Τέτοια αποτελούν οι επιθεωρήσεις, τα μουσικοδραματικά κτλ. Πρόκειται για ένα σύνολο οργανωμένων βημάτων, κινήσεων, στάσεων. Η θεατρική σκηνοθεσία δεν αποτελεί έργο.

Ε. ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΜΙΜΑ

Αποτελούν ειδικές μορφές θεατρικών έργων.

ΣΤ. ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Είναι εκείνα που απαρτίζονται από μια σειρά κινούμενων εικόνων, συνοδευόμενων ή όχι από ήχους (κινηματογραφικά έργα, βωβός κινηματογράφος, video-clips, διαφημιστικά live). Τα ραδιοφωνικά προγράμματα δεν κατατάσσονται στα οπτικοακουστικά και προστατεύονται με βάση τη γενική ρήτρα.

Ζ. ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ /ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Στις εικαστικές τέχνες περιλαμβάνονται και προστατεύονται έργα όπως: ζωγραφικής και γλυπτικής, χαρακτηριστικά, λιθογραφίες, φωτογραφίες, εικονογραφήσεις, χάρτες, έργα εφαρμοσμένων τεχνών, αρχιτεκτονικά έργα. Ακολουθεί μια συνοπτική αναφορά στα αρχιτεκτονικά έργα: Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν οικοδομήματα (εξωτερική μορφή και διαμόρφωση χώρων) καθώς και σχετικά σχέδια,

προσχέδια, σκίτσα, και μακέτες. Προστατεύονται τα ίδια εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις και είναι πρωτότυπα αλλά και ο δημιουργός στον οποίο αναγνωρίζεται το ηθικό και περιουσιακό δικαίωμα αλλά και η ιδιαιτερότητα να χρησιμοποιεί συγκεκριμένα στοιχεία και υπολογισμούς.

Η. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΕΡΓΑ

Πρόκειται για εκείνα τα έργα τα οποία έχουν προέλθει από τη μετατροπή είτε άλλων έργων, είτε εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης(μεταφράσεις, διασκευές, προσαρμογές). Το παράγωγο έργο είναι νόμιμο, μόνο όταν γίνεται με τη συναίνεση του δημιουργού του αρχικού έργου. Νόμιμο ή παράνομο, το παράγωγο έργο είναι αντικείμενο προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Μετάφραση είναι η απόδοση ορισμένου κειμένου, από μία γλώσσα σε άλλη, χωρίς άλλες αλλαγές.

Διασκευή είναι κάθε μετατροπή στη μορφή ή δομή του έργου, όπως η περίληψη ή μεταφορά ενός έργου του λόγου.

Προσαρμογή είναι κάθε διασκευή που γίνεται με τον ειδικότερο σκοπό, να κάνει το έργο κατάλληλο για ορισμένη χρήση.

Η περίπτωση της μελοποίησης βρίσκεται στα όρια μεταξύ δημιουργίας παράγωγου και σύνθετου έργου. Το προϋπάρχον έργο μένει αναλλοίωτο, αλλά προστίθεται η μουσική. Η εκμετάλλευση παράγωγου έργου, αποτελεί εκμετάλλευση του έργου που προϋπήρχε.

Θ. ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑ/ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η έννοια του συλλεκτικού έργου αναφέρεται στο αντικείμενο, δηλαδή στο είδος του έργου και την ύλη και πρέπει να παρουσιάζει πρωτοτυπία προκειμένου να προστατευθεί. Η πρωτοτυπία αυτή αφορά τη συλλογή. Συλλεκτικά έργα αποτελούν οι εγκυκλοπαίδειες, οι ανθολογίες, οι εκθέσεις έργων, καθώς και οι συλλογές από αποσπάσματα μουσικών έργων.

Οι βάσεις δεδομένων αποτελούν συλλογή έργων, δεδομένων ή άλλων στοιχείων διευθετημένων κατά συστηματικό η μεθοδικό τρόπο και προσιτών με ηλεκτρονικά μέσα.

Ι. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Η/Υ

Αποτελούν μια σειρά εντολών που οδηγούν μια μηχανή πληροφοριών να εκτελεί ορισμένη λειτουργία. Τα

προγράμματα αυτά είναι πνευματικά δημιουργήματα και πρέπει να προστατεύονται κατά της αντιγραφής.

7. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

A. ΣΥΝΘΕΤΑ ΕΡΓΑ

Είναι αυτά τα οποία μπορεί να προέρχονται από την ένωση δύο ή περισσοτέρων έργων είτε του ίδιου είδους, είτε διαφόρου και τα οποία καλύπτονται από τη γενική ρήτρα. Μορφή σύνθετου έργου αποτελούν και τα πολυμέσα(multimedia), που επιτρέπουν την αποθήκευση στο ίδιο υλικό υπόστρωμα και σε ελάχιστο χώρο, πληθώρα έργων διαφορετικού είδους.

B. Ο ΤΙΤΛΟΣ

Ο τίτλος του έργου έχει ιδιαίτερη σημασία για την εκμετάλλευση του έργου και την προστασία του ηθικού δικαιώματος. Αυτό είναι δυνατόν να συμβεί είτε μετά τη δημοσίευση του έργου, είτε πριν. Σε κάθε περίπτωση, τρίτα πρόσωπα μπορούν να επιχειρήσουν να εκμεταλλευθούν τη διάδοση ή ευστοχία του τίτλου.

Προϋπόθεση για την προστασία του είναι η πρωτοτυπία. Ναι μεν είναι τμήμα έργου κατά τις διατάξεις της πνευματικής ιδιοκτησίας, συνάμα επιτελεί και μία ξεχωριστή λειτουργία, γιατί καθορίζει την ταυτότητα του έργου. Διαφορετικά μπορεί να προστατευθεί και με τις διατάξεις του αθέμιτου ανταγωνισμού.

Γ. ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Οι επιστολές δεν αναφέρονται στον νόμο, παρόλα αυτά εξυπηρετούν πρακτικές μας ανάγκες και κατά αυτόν τον τρόπο προστατεύονται. Από την προστασία, αποκλείονται κείμενα καθημερινής ρουτίνας χωρίς αξιώσεις πνευματικής ιδιοκτησίας.

Δ. ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Σε αυτό το είδος προστατεύονται μόνο κάποιοι κανόνες παιχνιδιών, εφόσον παρουσιάζουν πρωτοτυπία.

Ε. ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Τα σχέδια των νόμων, διαταγμάτων και πληθώρα άλλων εγγράφων είναι αντικείμενα πνευματικής ιδιοκτησίας που ανήκουν κατά πρώτη έννοια στον συντάκτη τους, αλλά μπορούν και να μεταβιβασθούν στην πολιτεία, με βάση τη σχέση του συντάκτη με αυτήν. Πχ σχολικά βιβλία, μνημεία.

ΣΤ. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η πληροφορία σε επίκαιρα γεγονότα ονομάζεται είδηση. Η είδηση δεν είναι αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Αν η διατύπωση της είδησης έχει στοιχεία πρωτότυπης προσωπικής δημιουργίας, τότε η διατύπωση αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ το άρθρο ενός δημοσιογράφου προστατεύεται από τις διατάξεις του αθέμιτου ανταγωνισμού.

Η. ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑ

Τα έργα folklore(εκφράσεις λαϊκής παράδοσης) περιλαμβάνουν παραμύθια, θρύλους, παροιμίες, γλυπτά, εικόνες, ενδυμασίες, τραγούδια, ποιήματα κτλ, και εμφανίζονται σαν συλλογικό προϊόν της κοινωνικής ομάδας που το νοιώθει δικό της. Πρόκειται για κοινό κτήμα, τη λεγόμενη κληρονομιά μας. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύει τα έργα που στηρίζονται σε αυτές τις παραδοσιακές δημιουργίες. Επίσης ούτε τα αρχαία έργα προστατεύονται για τους λόγους ότι: είτε έχει λήξει η διάρκεια προστασίας, είτε ο δημιουργός είναι άγνωστος. Για την προστασία των αρχαιοτήτων μεριμνά το Ελληνικό Δημόσιο. Πολλά από τα έργα που δεν προστατεύονται δικαιολογούνται από το γεγονός πρακτικών δυσκολιών εφαρμογής, έλλειψης απαιτούμενων στοιχείων αλλά και κρατικών συμφερόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

A. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΚΤΗΣΗ

1. ΚΤΗΣΗ ΜΕ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Μόνο ο δημιουργός του έργου αποκτά το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας κατά πρωτογενή τρόπο, καμία συμβατική ρύθμιση δεν μπορεί να παραμερίσει αυτήν την «αρχή της αλήθειας», σχετικά με την πρωτογενή κτήση της πνευματικής ιδιοκτησίας. Δημιουργοί είναι μόνο τα φυσικά πρόσωπα. Τα νομικά, είναι ανίκανα να δημιουργήσουν πνευματικό έργο, δε μπορούν να αποκτήσουν πνευματική ιδιοκτησία κατά τρόπο πρωτογενή, με εξαίρεση την περίπτωση που η πρωτογενής κτήση γίνεται κατά πλάσμα δικαίου. Μόνο τότε μπορεί να θεωρηθεί το νομικό πρόσωπο, ως αρχικός δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Για να αποκτηθεί η πνευματική ιδιοκτησία, πρέπει το έργο να έχει δημιουργηθεί, να έχει ενσωματωθεί σε υλικό υπόστρωμα, έστω και φευγαλέα χωρίς απαραίτητα να έχει τελειωθεί. Στη δημιουργία ενός έργου μπορεί να συμβάλλει και ένας Η/Υ και πάλι όμως δημιουργός παραμένει ο άνθρωπος. Οι δημιουργοί των έργων που ενώνονται, γίνονται και αρχικοί συνδικαιούχοι πάνω στο σύνθετο έργο, αν όμως η ένωση γίνεται μόνο από έναν, τότε μόνο αυτός είναι δικαιούχος και οι άλλοι απλά διατηρούν τα δικαιώματά τους.

2. ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η πνευματική δημιουργία μπορεί να προέρχεται από τη σύμπραξη περισσότερων προσώπων. Τέτοιες μορφές είναι:

Συνεργασία: Το έργο μπορεί να είναι δημιούργημα της συνεργασίας δύο ή περισσότερων προσώπων, οι οποίοι είναι αρχικοί συνδικαιούχοι του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος, πάνω στο έργο που δημιουργήθηκε με κοινή προσπάθεια. Το δικαίωμα ανήκει στον καθένα κατά ίσα μέρη, αλλά μπορεί να έχει συμφωνηθεί και διαφορετικά. Παράδειγμα συνεργασίας αποτελούν οι συνεντεύξεις.

Συλλογική εργασία: Έχουμε όταν περισσότερα πρόσωπα εισφέρουν στο κοινό έργο, χωριστές συμβολές, αλλά δημιουργούν τις συμβολές τους κάτω από την συντονιστική καθοδήγηση του ενός από αυτά τα άτομα ή κάποιου τρίτου, πχ εφημερίδες, πολυέργα κτλ. Η διευθυντική και συντονιστική εργασία πρέπει να αναφέρεται στον πνευματικό τομέα δημιουργίας και να είναι από φυσικό πρόσωπο, το οποίο είναι ο αρχικός δικαιούχος των

δικαιωμάτων επί του έργου. Οι δημιουργοί των επιμέρους συμβολών είναι δικαιούχοι των δικαιωμάτων επί των συμβολών τους. Βασική διαφορά μεταξύ συνεργασίας και συλλογικού έργου είναι ότι στην πρώτη όλοι ανεξαιρέτως οι δημιουργοί εργάζονται για ενιαίο έργο, ενώ στο δεύτερο, ένα μόνο πρόσωπο έχει την πνευματική διεύθυνση, πρωτοβουλία και τον συντονισμό των υπολοίπων.

Ακόμα, στην συνεργασία η πνευματική ιδιοκτησία ισχύει μέχρι να πεθάνει και ο τελευταίος επιζών και 70 χρόνια μετά θάνατον, ενώ στο συλλογικό έργο, ισχύει όσο η ζωή του φυσικού προσώπου που έχει αναλάβει την διεύθυνση και τον συντονισμό και 70 χρόνια μετά θάνατον.

Έργα μισθωτών : Ο κανόνας ότι αρχικός δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ο δημιουργός ισχύει και για τα έργα που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας.- Σύμφωνα με το άρθρο 8, εδάφιο α' Ν2121/93 εξασφαλίζεται η προστασία του δημιουργού μισθωτού έναντι του εργοδότη, ενώ εξισορρόπηση των συμφερόντων μεταξύ δημιουργού- μισθωτού και εργοδότη επέρχεται με το β' εδάφιο, που προβλέπει την αυτοδίκαιη μεταβίβαση στον εργοδότη εκείνων μόνο των εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης. Προσετέθη ένα ακόμα εδάφιο που προβλέπει την αυτοδίκαιη μεταβίβαση στον εργοδότη του περιουσιακού δικαιώματος επί των έργων που δημιουργήθηκαν από τους απασχολούμενους με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, σε εκτέλεση του υπηρεσιακού καθήκοντος. Τέλος ο δημιουργός είναι αυτός που διατηρεί το μελλοντικό δικαίωμα εκμετάλλευσης.

3.ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 2 του Ν 2121/93, πρόκειται κατά κανόνα για έργα σύνθετα, προϊόντα κυρίως συλλογικής εργασίας αλλά και συνεργασίας και παραγγελίας, τα οποία μπορεί να στηρίζονται σε έργα που προϋπάρχουν ή σε έργα που δημιουργούνται. Τα έργα αυτά ενσωματώνονται τελικά σε ένα νέο σύνολο, το λεγόμενο οπτικοακουστικό έργο.

Στα έργα αυτά συμπράττει ένα πλήθος προσώπων όπως: συγγραφέας σεναρίου, συνθέτης μουσικής, σκηνογράφος, camera man, μοντέρ, σκηνοθέτης καθώς και πρόσωπα με καλλιτεχνικές εισφορές όπως ενδυματολόγοι, μακιγιέζ και πολλοί άλλοι. Ιδιαίτερη είναι η θέση των ηθοποιών και των εκτελεστών μουσικής, οι οποίοι προστατεύονται με ειδικά δικαιώματα και δεν μπορούν να διεκδικήσουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Όλα αυτά που προαναφέραμε, βρίσκονται σε άμεση οικονομική εξάρτηση από τον παραγωγό, ο οποίος είναι υπεύθυνος σύμφωνα

με το νόμο για την πρώτη εγγραφή του οπτικοακουστικού έργου και η συμβολή του είναι κυρίως χρηματοδοτική και επενδυτική. Δημιουργός όμως του οπτικοακουστικού έργου και πρωτογενής δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ο σκηνοθέτης, ο οποίος είναι και υπεύθυνος για τον συντονισμό των εισφορών όλων των προσώπων που εργάστηκαν και κυρίως για τις εισφορές των καλλιτεχνικών συντελεστών.

4. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ/ ΕΡΓΑ ΑΝΩΝΥΜΑ Η ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

Υπάρχουν και περιπτώσεις που τα έργα, μπορούν να γίνουν προσιτά στο κοινό χωρίς να φαίνεται το όνομα του δημιουργού τους. Αυτό συμβαίνει, είτε γιατί το όνομα παραλείπεται τελείως, είτε γιατί αναφέρεται ένα όνομα φανταστικό. Σε αυτή τη περίπτωση το έργο, δεν γίνεται κοινό κτήμα, ούτε η πνευματική ιδιοκτησία μένει απροστάτευτη. Ο νόμος είναι υποχρεωμένος να ορίσει κάποιο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, που θα θεωρείται φορέας της πνευματικής ιδιοκτησίας, έχουμε δηλαδή την περίπτωση «πλάσματος δικαίου», όπου όποιος κάνει το έργο προσιτό στο κοινό, του απονέμεται η ιδιότητα του δικαιούχου πνευματικής ιδιοκτησίας. Η πλασματική κτήση δεν λειτουργεί, όσο το έργο παραμένει αδημοσίευτο.

Ανώνυμο: είναι το έργο, όταν κανένα πρόσωπο δεν αναφέρεται ως δημιουργός.

Ψευδώνυμο: είναι το έργο, όταν το όνομα του προσώπου που αναφέρεται ως δημιουργός, δεν αντιστοιχεί σε κάποιο αληθινό.

Το ηθικό δικαίωμα ανήκει στον κατά πλάσμα δικαιούχο, ο οποίος έχει την εξουσία να παρεμποδίσει κάποιον τρίτο να εμφανίζεται ως δημιουργός και να περιφρουρεί την ακεραιότητα του έργου. Το πλάσμα ατονεί, όταν ο δημιουργός εμφανιστεί. Αν η εμφάνιση δεν αμφισβητηθεί και πετύχει η απόδειξη της ιδιότητάς του, τότε ο πνευματικός δημιουργός αποκτά το δικαίωμα στην κατάσταση όπου βρίσκεται από τον πλασματικό δικαιούχο. Το αποτέλεσμα είναι σαν ο πλασματικός δικαιούχος να ήταν νόμιμος αντιπρόσωπος του πραγματικού.

5. ΤΟ ΤΕΚΜΗΡΙΟ

Η πνευματική δημιουργία γίνεται σε συνθήκες μοναξιάς, πράγμα το οποίο δυσκολεύει την απόδειξη της πνευματικής δημιουργίας. Αυτό μπορεί να αντιμετωπισθεί με την καθιέρωση κάποιου νόμιμου τεκμηρίου, το οποίο θα επέτρεπε τη συναγωγή συμπεράσματος για την ιδιότητα του πνευματικού δημιουργού από εξωτερικά στοιχεία στην εμφάνιση του έργου. Με ανάλογο τρόπο

γίνεται και όσον αφορά τον δευτερογενή δικαιούχο, εδώ υπάρχει απόδειξη μεταβιβαστικής σύμβασης που καταρτίζεται εγγράφως.

Νόμιμο τεκμήριο: Τεκμαίρεται ως δημιουργός του έργου/δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας, το πρόσωπο του οποίου το όνομα ή επωνυμία, εμφανίζεται πάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τρόπο που χρησιμοποιείται για την ένδειξη του δημιουργού/δικαιούχου. Πχ τύπωμα στο εξώφυλλο

Βασική διαφορά είναι ότι στην περίπτωση του δικαιούχου, το πρόσωπο μπορεί να είναι και νομικό. Πχ οπτικοακουστικά έργα, προγράμματα Η/Υ.

Τα τεκμήρια είναι μαχητά και κατά κανόνα λειτουργούν σε δίκες για απόδειξη ιστορικής βάσης.

B. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΚΤΗΣΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Πρόκειται για την παράγωγη κτήση. Γνωρίζουμε πως η μεταβίβαση της κυριότητας του υλικού φορέα, όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, δεν επιφέρει μεταβίβαση του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν παρέχει στον νέο κτήτορα εξουσίες εκμετάλλευσης. Η καθεμία από τις εξουσίες που περιέχονται στο περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ανεξάρτητη από τις άλλες. Η αυτοτέλεια της καθεμιάς δημιουργεί μια ιδιομορφία για την μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος. Η δυνατότητα να απαιτήσει μελλοντικά νέες εξουσίες παραμένει στον δημιουργό και παρά τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος, δυνατότητες εκμετάλλευσης που αναφαίνονται αργότερα, ανήκουν επίσης στον δημιουργό. Εκείνος ο οποίος αποκτά την πνευματική ιδιοκτησία κατά τρόπο δευτερογενή, γίνεται πλήρης δικαιούχος και μπορεί να ασκήσει όλες τις εξουσίες ή κατά περίπτωση όσες έχουν μεταβιβασθεί. Επίσης η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος, γίνεται και αιτία θανάτου του δικαιούχου με: α) κληρονομική διαδοχή και β) κληροδοσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Η ηθική όψη της πνευματικής ιδιοκτησίας, αφορά την προσωπική σχέση του δημιουργού με το έργο του, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του ηθικού δικαιώματος του άρθρου 6 της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης αλλά και του άρθρου 57 του Αστικού Κώδικα που αναφέρεται στο δικαίωμα της προσωπικότητας.

Πρόκειται για ένα ιδιαίτερο δικαίωμα, λόγω του ότι η προσωπικότητα του δημιουργού είναι πιο ευαίσθητη και πιο εκτεθειμένη σε προσβολές από την προσωπικότητα άλλων και αποτελεί σημείο θεωρητικών αναζητήσεων και νομολογιακής διάπλασης. Το δικαίωμα της προσωπικότητας υπάρχει ανεξάρτητα από την ύπαρξη του έργου, ενώ το ηθικό δικαίωμα συνδέεται υποχρεωτικά με ένα έργο. Όσα είναι τα έργα του δημιουργού, τόσα είναι και τα ηθικά δικαιώματα του. Το ηθικό δικαίωμα είναι απεριόριστο, δηλαδή καλύπτει κάθε εξουσία που ανοίγεται στη σχέση του δημιουργού και δημιουργήματος, είναι απόλυτο, με την έννοια ότι ισχύει απέναντι σε όλους και μπορεί να προσβληθεί από τον καθένα και αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων. Μετά θάνατον γίνεται δεκτικό μεταβίβασης στους κληρονόμους του για 70 χρόνια. Επίσης είναι αλληλοεξαρτώμενο με το περιουσιακό δικαίωμα.

Εκτός από την ευθύνη προστασίας του προσωπικού δεσμού του δημιουργού με το έργο του, το ηθικό δικαίωμα απαρτίζεται από τις εξής εξουσίες: την εξουσία δημοσίευσης, της εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας, την εξουσία περιφρούρησης της ακεραιότητας του έργου, την εξουσία προσπέλασης και την εξουσία υπαναχώρησης ή αλλιώς εξουσία μετάνοιας.

2. ΟΙ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ

A. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ

Ως απόρροια του ηθικού δικαιώματος από τον νόμο, ο δημιουργός αποφασίζει για τον χρόνο, τον τόπο, τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προσιτό στο κοινό. Αποφασίζει όχι μόνο για τους όρους, αλλά και αν θέλει να δημοσιευτεί το έργο, έχει το δικαίωμα ελευθερίας της απόφασης. Όποιος δημοσιεύσει το έργο χωρίς την συναίνεση του δημιουργού, προσβάλλει το ηθικό δικαίωμα. Ο Ν 2121/93

δεν προσδιορίζει την έννοια δημοσίευσης, δημοσίευση είναι και η έκδοση, και η δημόσια εκτέλεση και η ραδιοτηλεοπτική. Η ηθική εξουσία της δημοσίευσης έχει την θετική αλλά και την αρνητική της όψη. Η πρώτη αφορά στο γεγονός πως η πνευματική δημιουργία, αποβλέπει κατά κανόνα στην επικοινωνία του δημιουργού με το κοινό, ενώ η δεύτερη μας διευκρινίζει πως ο δημιουργός μόνο, έχει την εξουσία να αποφασίσει αν και πως θα κάνει το έργο προσιτό στο κοινό. Μια άλλη σημαντική λειτουργία που επιτελεί, είναι το ότι θέτει σε λειτουργία το περιουσιακό δικαίωμα και έτσι το έργο γίνεται οικονομικό αγαθό και ακολουθεί η οικονομική εκμετάλλευση και άσκηση των σχετικών εξουσιών.

Η εξουσία δημοσίευσης, ναι μεν εξαντλείται με την πρώτη δημοσίευση, η εξάντληση αυτή όμως αφορά, μόνο τον κάθε συγκεκριμένο τρόπο δημοσίευσης χωριστά. Ένας άλλος τρόπος που μπορεί το έργο να γίνει το έργο προσιτό στο κοινό, είναι με την δημοσίευση περίληψης ή πληροφοριών για το περιεχόμενο του, τη δομή του και τις θέσεις που υποστηρίζονται σε αυτό.

Να προσθέσουμε ότι ο δημιουργός έχει το δικαίωμα να αναθέσει την διαχείριση ορισμένων εξουσιών, αλλά και του περιουσιακού δικαιώματος, σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης. Η σχετική διαδικασία, προβλέπει υποχρεωτική κατάρτιση σύμβασης μεταξύ χρηστών και οργανισμών, για να αποφευχθεί κίνδυνος αυθαίρετων αρνήσεων ή διακρίσεων.

B. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΟΤΗΤΑΣ

Ο δημιουργός ανάμεσα στον πνευματικό δημιουργό και το δημιούργημά του, δεν καταλύεται ούτε με την εξωτερική και ενσωμάτωση του έργου, αλλά και ούτε με την δημοσίευση του.

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφο 1 Ν2121/93, η εξουσία της αναγνώρισης της πατρότητας καθιερώνεται ρητά, ως εκδήλωση του ηθικού δικαιώματος που ορίζει ότι: ο δημιουργός έχει την εξουσία της αναγνώρισης της πατρότητας πάνω στο έργο και ειδικότερα την εξουσία να απαιτεί, στο μέτρο του δυνατού, την μνεία του ονόματός του στα αντίτυπα του έργου και σε κάθε δημόσια χρήση του ή να κρατάει την ανωνυμία του ή να διατηρεί ψευδώνυμο. Η εξουσία αυτή χωρίζεται σε δύο υποεξουσίες: την εξουσία ουσιαστικής αναγνώρισης του γεγονότος, ότι δηλαδή ο δικαιούχος είναι δημιουργός του έργου και την εξουσία της προβολής του ονόματος πάνω στο έργο. Πχ ένας εκδότης, οφείλει να αναγράψει το όνομα του συγγραφέα σε όλα τα αντίτυπα. Η μη αναγραφή του ονόματος του δημιουργού, γίνεται αποδεκτή

μόνο σε ακραίες περιπτώσεις, όταν υπάρχουν δυσκολίες αναφοράς όλων των ονομάτων των δημιουργών.

Το άρθρο 38, παράγραφος 4 του Ν 2121/93 προβλέπει ειδική ρύθμιση για τους φωτογράφους, η οποία αναφέρει την υποχρεωτική αναγραφή του ονόματος του δημιουργού σε κάθε δημοσίευση φωτογραφίας, ακόμα και όταν δεν είναι πρωτότυπη.

Ένα άλλο άρθρο του ίδιου νόμου, άρθρο 38, παράγραφος 4, θεωρεί υποχρεωτική την αναφορά του ονόματος του μεταφραστή, με τρόπο εμφανή στη σελίδα κυρίου τίτλου του βιβλίου.

Συνέπεια των όσων προαναφέραμε είναι πως απαγορεύεται σε κάθε άλλον να ισχυρίζεται πως είναι ο δημιουργός. Η προσβολή της εξουσίας ουσιαστικής αναγνώρισης της πατρότητας αποτελεί κάθε αμφισβήτηση της πατρότητας του δημιουργού πάνω στο έργο. Για αυτό προβλέπεται η υποχρέωση αναγραφής του δημιουργού, διότι αυτός έχει την εξουσία να εισπράξει τον κοινωνικό έπαινο.

Γ. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΠΕΡΙΦΡΟΥΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στοιχείο του ηθικού δικαιώματος είναι και η εξουσία του δημιουργού να περιφρουρεί το έργο του, απαγορεύοντας κάθε μεταβολή ή κρίνοντας πότε πρέπει να την επιτρέψει.

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφο 1 Ν2121/93 απαγορεύεται κάθε παραμόρφωση, περικοπή, τροποποίηση του έργου του δημιουργού, καθώς και προσβολή του, οφειλόμενη σε συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό. Στην περίπτωση της μοναδικής ενσωμάτωσης, κάθε τροποποίηση του υλικού αντικειμένου αποτελεί και τροποποίηση του έργου κάτι το οποίο συνεπάγεται προσβολή του ηθικού δικαιώματος. Αντίθετα όταν πρόκειται για έργο με πολλές ενσωματώσεις, η τροποποίηση δεν αποτελεί προσβολή ηθικού δικαιώματος.

Σε περίπτωση ανάθεσης της εξουσίας σε τρίτο πρόσωπο, η εξουσία περιφρούρησης παραμένει στον δημιουργό, λόγω αμεταβίβαστου του ηθικού δικαιώματος. Ο δημιουργός μπορεί να επιτρέψει ορισμένους συμβατικούς περιορισμούς όσον αφορά το ηθικό δικαίωμα και ειδικότερα την συγκεκριμένη εξουσία. Οι σχέσεις όμως του δημιουργού και του κυρίου του υλικού φορέα, πάνω στο οποίο έχει ενσωματωθεί το έργο, πχ (έργα εικαστικών τεχνών), δεν ρυθμίζεται από τον νόμο. Σκόπιμη είναι η στάθμιση και των δύο συμφερόντων. Όταν αλλοιωθεί ένα έργο υπερισχύει το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού, ενώ σε περίπτωση καταστροφής, υπερισχύει το

δικαίωμα του κυρίου. Ο κύριος του υλικού αντικειμένου όπου έχει ενσωματωθεί το πνευματικό δημιούργημα, είναι ελεύθερος να το προβάλλει όπως θέλει και να διαμορφώσει όπως θέλει το περιβάλλον προβολής. Αν όμως το έργο τοποθετηθεί ολοφάνερα σε ακατάλληλο χώρο, τότε προσβάλλεται το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η μετακίνηση ενός γλυπτού από μια πλατεία, σε απόκεντρο χώρο.

Πρόβλημα εξουσίας περιφρούρησης ακεραιότητας παρουσιάζουν έντονα τα αρχιτεκτονικά έργα, στα οποία ο ιδιοκτήτης έχει ενισχυμένα συμφέροντα. Αν ο αρχιτέκτονας επιβάλλει απόλυτη ακεραιότητα αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την προσβολή της κυριότητας. Το δικαίωμα της κυριότητας μπορεί να περιορίσει το ηθικό, χωρίς να χάνεται καθ' ολοκληρία. Ο αρχιτέκτονας όμως οφείλει να αποδεχθεί τροποποιήσεις για πρακτικούς ή οικονομικούς λόγους.

Δ. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφο 1 Ν 2121/93, η εξουσία αυτή επιτρέπει στον δημιουργό, ακόμα και μετά την μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή όταν η κυριότητα στον υλικό φορέα ανήκει αλλού, να ξαναδεί το δημιούργημα του, να επικοινωνήσει με το έργο του ακόμα και να πάρει στοιχεία για τυχόν μελλοντική εργασία. Ο νόμος θέτει σε όλο αυτό την προϋπόθεση να μην γίνεται καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος από τον δημιουργό, ώστε η προσπέλαση να πραγματοποιείται κατά τρόπο που να προκαλεί την μικρότερη δυνατή ενόχληση στο δικαιούχο.

Ε. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΑΝΑΧΩΡΗΣΗΣ(ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ)

Η μορφή αυτής της εξουσίας που προβλέπεται από τον νόμο, αναγνωρίζει στον δημιουργό την εξουσία να υπαναχωρεί από συμβάσεις μεταβίβασης ή εκμετάλλευσης που αφορούν έργα λόγου ή επιστήμης, διότι μόνο αυτά τα έργα είναι δυνατόν να περιέχουν ιδέες σκέψεις, θεωρίες, κρίσεις, που να βρίσκονται σε συμφωνία ή ασυμφωνία με την πραγματικότητα ή την συνείδηση του δημιουργού. Η υπαναχώρηση ενεργεί με την καταβολή της αποζημίωσης. Σε περίπτωση που ο δημιουργός θελήσει να ξαναπροβεί σε μεταβίβαση πνευματικού δικαιώματος, οφείλει στον παλαιό αντισυμβαλλόμενο την δυνατότητα να εκμεταλλευτεί το έργο με όμοιους όρους.

3. ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Σε μια εποχή αντιμετώπισης των πνευματικών δημιουργημάτων ως προϊόντα πολιτιστικών επιχειρήσεων, η ελληνική νομοθεσία ενίσχυσε το ηθικό δικαίωμα με αναγνώριση εξουσιών, ενώ η νομολογία αντιμετωπίζει θετικά την προστασία αυτού του ηθικού δικαιώματος. Η εξασφάλιση του επιβάλλεται λόγω της ανάπτυξης της τεχνολογίας, προς όφελος όχι μόνο της πολιτιστικής βιομηχανίας αλλά και γενικά της ολότητας. Ο νόμος 2121/93 δεν είναι άκαμπος, δίνει την δυνατότητα στο δημιουργό να περιορίσει την άσκηση του ηθικού δικαιώματος, με την συναίνεση του για πράξεις που αλλιώς θα το προσέβαλλαν.

Το ηθικό δικαίωμα καλείται να προστατεύσει το αυτονόητο δικαίωμα του δημιουργού, που θεμελιώνεται στην Διεθνή Σύμβαση Βέρνης, να διεκδικεί την αναγνώριση του ονόματος του και την διατήρηση του έργου του με την μορφή και το περιεχόμενο που εκείνος έδωσε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΤΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Ο ελληνικός νόμος 2121/93, άρθρο 3 αναγνωρίζει το περιουσιακό δικαίωμα ως την οικονομική εκμετάλλευση του έργου από τον δημιουργό.

2. ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΟΥΣΙΩΝ

Το άρθρο 3 Ν 2121/93 απαριθμεί ενδεικτικά τις εξουσίες που απαρτίζουν το περιουσιακό δικαίωμα και αντιστοιχούν στους βασικότερους τρόπους εκμετάλλευσης του έργου. Αυτές είναι οι εξής: η εξουσία εγγραφής, η εξουσία αναπαραγωγής, η δημιουργία παράγωγου έργου / εξουσίες μετάφρασης και διασκευής, η εξουσία θέσης σε κυκλοφορία, η εξουσία παρουσίασης του έργου στο κοινό, η εξουσία δημόσιας εκτέλεσης, η εξουσία εισαγωγής αντιτύπων και τέλος η εξουσία ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης.

Κάθε μία από τις εξουσίες είναι ανεξάρτητη, αυτοτελής, και αυτό είναι δυνατό εξαιτίας της άυλης φύσης του αντικειμένου του δικαιώματος, δηλαδή το ότι το πνευματικό δημιούργημα είναι πανταχού παρόν.

Κάθε μία από τις εξουσίες αυτές, μπορεί να μεταβιβασθεί χωριστά με άλλη σύμβαση, σε άλλο πρόσωπο και με χωριστή αμοιβή. Δηλαδή πέρα από την αυτοτέλεια, ο δικαιούχος του περιουσιακού δικαιώματος μπορεί να προκαλέσει και περαιτέρω διάσπαση της καθεμιάς από τις εξουσίες του, όταν μεταβιβάζει την εξουσία αυτήν. Ο συμβατικός αυτός «μερισμός» της κάθε εξουσίας, μπορεί να δημιουργεί υποεξουσίες. Πχ η εξουσία αναπαραγωγής μερίζεται συμβατικά σε εξουσία δημοσίευσης σε βιβλίο και σε εξουσία δημοσίευσης σε εφημερίδα. Υπάρχουν βέβαια και κάποια όρια σε όλα αυτά.

3. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΣΗ

Ο νόμος είναι αυτός ο οποίος καθορίζει, πότε μια χρήση του έργου είναι δημόσια και πότε είναι ιδιωτική.

Δημόσια θεωρείται κάθε χρήση ή εκτέλεση ή παρουσίαση του έργου, που κάνει το έργο προσιτό σε κύκλο προσώπων ευρύτερο από το στενό οικογενειακό και το άμεσο κοινωνικό, ανεξάρτητα αν τα άτομα βρίσκονται στο ίδιο ή διαφορετικό χώρο.

Ιδιωτική είναι η χρήση, η οποία είναι ατομική ή είναι προσιτή στο στενό κύκλο της οικογένειας ή στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον.

Δεν αποτελεί ιδιωτική χρήση, η χρήση στο πλαίσιο μιας επιχείρησης, υπηρεσίας ή οργανισμού. Οι ραδιοηλεκτρονικές εκπομπές όμως αποτελούν δημόσια χρήση γιατί απευθύνονται στο κοινό, έστω και αν αυτό δεν είναι συγκεντρωμένο σε έναν τόπο, αλλά διασκορπισμένο. Στην δημόσια, αρκεί η παρουσία του κοινού ή η επαφή με το έργο να είναι απλά ενδεχόμενη, άρα δημόσια είναι η εκτέλεση σε δημόσιες αίθουσες, όσος και αν είναι ο αριθμός των θεατών. Δημόσια χρήση μπορεί να γίνει και σε ιδιωτικούς χώρους.

4. ΟΙ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ

A. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Εγγραφή υπάρχει, όταν αποτυπώνεται σε ένα υλικό υπόστρωμα η εκτέλεση του έργου, το οποίο μπορεί να είναι ένα κείμενο, μία μουσική σύνθεση ή μια χορογραφία. Η εξουσία εγγραφής του έργου ανήκει στον δημιουργό του. Σε αντίθετη περίπτωση εγγραφής έργου χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού, έχουμε προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας.

B. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Αναπαραγωγή, είναι η παραγωγή νέων σταθερών υλικών υποστρωμάτων, όπου επαναλαμβάνεται η αρχική ενσωμάτωση του έργου(αντίτυπο). Η αρχική ενσωμάτωση του έργου(fixation) δεν αποτελεί αναπαραγωγή, αλλά τρόπο δημιουργίας. Ο τρόπος της αναπαραγωγής είναι αδιάφορος. Κατά κανόνα η παραγωγή των αντιτύπων γίνεται με μέσα μηχανικά, ηλεκτρονικά, φωτοχημικά, αλλά και με το χέρι, έτσι όπως γινόταν παλιά η αντιγραφή, ενώ χρειάζεται την άδεια του πνευματικού δημιουργού ανεξάρτητα από την προβλεπόμενη διάρκεια του προϊόντος της.

Υπάρχει ακόμα ένας κλάδος της αναπαραγωγής, η ψηφιακή αναπαραγωγή, η οποία έχει την ικανότητα να παράγει ακριβέστερα και πιστότερα αντίτυπα σε απεριόριστο βαθμό, συνάμα όμως έχει και δυνατότητες επεξεργασίας και αλλοίωσης των αντιγράφων. Στη μουσική σκηνή τώρα η αποσπασματική κυκλοφορία μουσικών έργων σε μορφή δίσκου, προϋποθέτει την άδεια του δικαιούχου. Το δικαίωμα της αναπαραγωγής αποτελούσε πάντα τον «ακρογωνιαίο λίθο» της πνευματικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά

με την εναρμόνιση ορισμένων θεμάτων για την πνευματική ιδιοκτησία. Στα αρχιτεκτονικά έργα η αναπαραγωγή γίνεται με δύο συνήθως τρόπους: είτε γίνονται αντικείμενο αναπαραγωγής άλλων σχεδίων ή εικόνων, είτε χρησιμεύουν για την κατασκευή άλλου παρόμοιου κτιρίου.

Όσον αφορά τους Η/Υ και τις βάσεις δεδομένων, ο δικαιούχος είναι αυτός που έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να πραγματοποιεί ή να παρέχει άδεια για οριστική ή προσωρινή αναπαραγωγή του προγράμματος, με κάθε μέσο και μορφή, εν όλο ή εν μέρει. Σε διεθνές επίπεδο ουσιώδης είναι η διάταξη του άρθρου 9 της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης, η οποία αναγνωρίζει στους δημιουργούς λογοτεχνικών έργων, το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέψουν την αναπαραγωγή έργων με οποιοδήποτε τρόπο και μορφή. Οι εθνικές νομοθεσίες διατηρούν την ευχέρεια να προβλέψουν όμως και περιορισμούς του δικαιώματος αναπαραγωγής, σε ορισμένες περιπτώσεις, υπό τον όρο ότι η αναπαραγωγή δεν βλάπτει την κανονική εκμετάλλευση του έργου, ούτε προκαλεί βλάβη στα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού.

Γ. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΕΡΓΟΥ / ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΥΗΣ

Στις εξουσίες που δίνει στον δημιουργό το περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, ο νόμος έχει περιλάβει και την εξουσία δημιουργίας παράγωγου έργου, η οποία προέρχεται από το αρχικό προστατευόμενο έργο. Η εξουσία της μετάφρασης είναι μια μορφή δημιουργίας παράγωγου έργου, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφο 1 Ν 2121/93, όπου αναγνωρίζεται στο δημιουργό η εξουσία να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη μετάφραση του έργου του. Μετάφραση είναι η απόδοση και μεταφορά του έργου από μια γλώσσα σε άλλη. Ο μεταφραστής, ως δημιουργός παράγωγου έργου, έχει δικό του δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας στη μετάφραση, ενώ σε ότι αφορά προγράμματα Η/Υ, απαιτείται η άδεια δικαιούχου για μετάφραση προγράμματος.

Η εξουσία διασκευής, εξασφαλίζει στον δημιουργό να επιτρέπει ή να απαγορεύει την διασκευή, την προσαρμογή ή άλλες μετατροπές σε ένα έργο. Εδώ ισχύει για τα προγράμματα Η/Υ, ότι και στην εξουσία μετάφρασης. Οι διαφορές εξουσίες εκμετάλλευσης του έργου, δεν αφορούν μόνο το έργο στην αρχική του μορφή, αλλά και στις παραλλαγμένες μορφές που προκύπτουν.

Δ. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΘΕΣΗΣ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Πρόκειται για το «δικαίωμα διανομής ή διάθεσης» και αποτελεί καινούργια ρύθμιση για την ελληνική νομοθεσία. Σκοπός αυτής της εξουσίας είναι να δοθεί η δυνατότητα στο δημιουργό να ελέγξει την κυκλοφορία του πρωτότυπου έργου ή των αντιτύπων του, και ανάλογα να την επιτρέψει ή να την απαγορέψει με τους εξής τρόπους:

1. με μεταβίβαση της κυριότητας
2. με εκμίσθωση
3. με δημόσιο δανεισμό

Η πνευματική ιδιοκτησία προσβάλλεται και από εκείνον που διαδίδει τα αντίτυπα, νόμιμα ή παράνομα, χωρίς την άδεια του δημιουργού.

Το δικαίωμα της διάδοσης θεωρείται ότι «εξαντλείται» κατά κανόνα με την πρώτη νόμιμη, θέση σε κυκλοφορία. Και στην περίπτωση της πρώτης πώλησης αντιγράφου προγράμματος Η/Υ στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα από τον δημιουργό ή με συγκατάθεση του, εξαντλείται το δικαίωμα διάθεσης του αντιτύπου μέσα στη κοινότητα, με εξαίρεση του δικαιώματος ελέγχου μεταγενέστερων εκμισθώσεων προγράμματος.

Η μεταβίβαση της κυριότητας στο υλικό υπόστρωμα πού ενσωματώνεται το έργο, δεν μεταβιβάζει και την πνευματική ιδιοκτησία πάνω στο έργο. Κατά συνέπεια, εκείνος που αποκτά την κυριότητα στο υλικό υπόστρωμα ενός έργου μπορεί μεν να κάνει ότι θέλει το υλικό υπόστρωμα, δεν μπορεί όμως να κάνει καμία πράξη εκμετάλλευσης της πνευματικής ιδιοκτησίας πάνω στο έργο που βρίσκεται ενσωματωμένο στο υπόστρωμα. Πράξη εκμετάλλευσης της πνευματικής ιδιοκτησίας από τον κάτοχο του υλικού υποστρώματος του έργου, αποτελεί και η εκμίσθωση ή ο δημόσιος δανεισμός του υποστρώματος. Πχ εκείνος που αποκτά ένα αντίτυπο κατά κυριότητα, δε μπορεί να το νοικιάσει ή να το δανείσει δημόσια, αφού η σχετική εξουσία παραμένει στον δημιουργό. Και φυσικά ούτε εκείνος που έχει νοικιάσει ή δανειστεί ένα αντίτυπο, μπορεί να το εκμισθώσει ή να το δανείσει.

Η εξουσία της εκμίσθωσης αναφέρεται σε πράξη με χαρακτήρα επιχειρηματικό, ενώ ο δημόσιος δανεισμός συνήθως ενεργείται από δημόσιες βιβλιοθήκες χωρίς κερδοσκοπία. Το μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών σύμφωνα με την 12729/97 απόφαση, απαγόρευσε την εκμίσθωση βιντεοκασετών από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα(από τον δικαιούχο) κατά τη διάρκεια ισχύος αποκλειστικής σύμβασης

εκμετάλλευσης, μεταξύ δικαιούχου και αποκλειστικής δικαιοδόχου ελληνικής εταιρείας.

Επιπρόσθετα ο δημιουργός, έχει την δυνατότητα να περιορίσει συμβατικά τις μεταβιβαζόμενες εξουσίες του περιουσιακού δικαιώματος ή τις εξουσίες των οποίων συμφωνείται η εκμετάλλευση.

Οι περιοριστικοί όροι στη χρήση των αντιτύπων, ισχύουν ακόμα και απέναντι σε εκείνον που ενδεχομένως έχει αποκτήσει την εξουσία ορισμένης χρήσης του έργου. Αυτό όμως που απαγορεύουν αφορά όχι την ιδιωτική χρήση του αντιτύπου, αλλά τη χρησιμοποίησή του για εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ε. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ

Ανάμεσα στις εξουσίες που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας ο νόμος αναφέρει και την εξουσία παρουσίασης του έργου στο κοινό, η οποία αφορά κάθε ενέργεια που κάνει το έργο προσιτό στο κοινό, χωρίς την παραγωγή και κυκλοφορία νέων υλικών υποστρωμάτων. Οι τρόποι παρουσίασης είναι: η δημόσια εκτέλεση, η ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, η δημόσια έκθεση έργων που ισχύει και για τα εικαστικά έργα.

ΣΤ. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Το άρθρο 3, παράγραφος 1 Ν2121/93 εξασφαλίζει στο δημιουργό την εξουσία να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη δημόσια εκτέλεση του έργου.

Η δημόσια εκτέλεση όπως έχουμε προαναφέρει, κάνει το έργο προσιτό σε ένα κύκλο προσώπων, ευρύτερο του οικογενειακού. Στους δημόσιους χώρους ο καθένας μπορεί να έχει προσπέλαση. Δημόσια εκτέλεση αποτελεί και η μετάδοση μουσικών συνθέσεων σε κοινόχρηστους χώρους, ξενοδοχεία, ακόμα και όταν ο ξενοδόχος τοποθετεί συσκευές τηλεόρασης ή ραδιόφωνου. Το ίδιο ισχύει και για χώρους ζαχαροπλασθειών, εστιατορίων, και κέντρων διασκέδαστων.

Η εκτέλεση κάνει το έργο προσιτό στις αισθήσεις, χωρίς παραγωγή νέων υλικών υποστρωμάτων, αλλά με την παρεμβολή προσώπων που μεταβάλλουν τον τρόπο της ενσωμάτωσης. Τέτοιες μορφές εκτέλεσης είναι η συναυλία, η θεατρική παράσταση, η απαγγελία, η κινηματογραφική προβολή κτλ. Η εκτέλεση που προηγείται και εγγράφεται γίνεται σε στούντιο και δεν είναι δημόσια. Επίσης αν η

δημόσια εκτέλεση γίνεται μέσω cd, κασέτας, χαρακτηρίζεται έμμεση ενώ σε περίπτωση συναυλίας, άμεση.

Z. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ

Το περιουσιακό δικαίωμα περιλαμβάνει επίσης την εξουσία του δημιουργού, να επιτρέπει ή να απαγορεύει σε ορισμένες περιπτώσεις, την εισαγωγή αντιτύπων του έργου από το εξωτερικό. Αυτό συμβαίνει σε δύο περιπτώσεις: αν η παραγωγή των αντιτύπων έγινε στο εξωτερικό, χωρίς την συναίνεση του δημιουργού ή αν έχει συμβατικά απαγορευθεί η εισαγωγή αντιτύπων από το εξωτερικό έστω και νόμιμων.

Την παρανομία την διαπράττει εκείνος που παράγει αντίτυπα ή και εκείνος που τα θέτει σε κυκλοφορία.

H. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1 Ν2121/93, αναγνωρίζεται στον δημιουργό το δικαίωμα να επιτρέπει ή να απαγορεύει την μετάδοση ή αναμετάδοση του έργου στο κοινό με τηλεόραση ή ραδιόφωνο, με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή καλώδια ή άλλους υλικούς αγωγούς ή άλλο τρόπο.

Ραδιοτηλεοπτική μετάδοση υπάρχει όταν το έργο γίνεται προσιτό στο κοινό μέσω ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων που εκπέμπονται από ορισμένες εγκαταστάσεις (πομπούς) και γίνονται δεκτές από ορισμένους δέκτες (συσκευές). Με τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση μεταδίδονται είτε έργα που προϋπάρχουν, είτε έργα που δημιουργούνται ζωντανά (live) κατά τη στιγμή της εκπομπής. Και στις δύο περιπτώσεις πάντως, χρειάζεται η συναίνεση του δημιουργού. Η μετάδοση μπορεί να γίνει μέσω δορυφόρων, οι οποίοι έχουν μεγάλη ισχύ εκπομπής και χωρίζονται σε δορυφόρους άμεσης λήψης και τηλεπικοινωνιακούς. Οι άμεσης λήψης, δεν δημιουργούν προβλήματα πνευματικής ιδιοκτησίας, γιατί η εκπομπή είναι απευθείας προσιτή στο κοινό, αναγνωρίζεται ως ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και χρειάζεται την άδεια του δημιουργού. Υπάρχει ακόμα και η μετάδοση μέσω καλωδίων ή υλικούς αγωγούς, που ζημιώνει το δημιουργό και κάνει το έργο προσιτό σε νέο κοινό. Όσον αφορά την καλωδιακή τηλεόραση, σύμφωνα με το άρθρο 54, παράγραφος 2 Ν 2121/93, προβλέπεται η υποχρεωτική ανάθεσή της σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης.

Αναμετάδοση τώρα υπάρχει σύμφωνα με το νόμο, όταν το πρόγραμμα εκπέμπεται από άλλους πομπούς του αρχικού, σε χρόνο διάφορο από το χρόνο της αρχικής εκπομπής και

όταν το πρόγραμμα εκπέμπεται συγχρόνως ή σε χρόνο διάφορο από άλλους πομπούς.

5.ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Στις εικαστικές τέχνες, πολλοί δημιουργοί πωλούν σε χαμηλές τιμές τα έργα τους, τα οποία μεταγενέστερα αποκτούν μεγάλη εμπορική αξία. Το δικαίωμα της παρακολούθησης έγκειται σε αυτό το σημείο, ότι ο δημιουργός πρέπει κατά κάποιο τρόπο να συμμετέχει στην αύξηση της τιμής των έργων του, που πραγματοποιείται μετά την πρώτη πώληση.

Το δικαίωμα αυτό, απορρέει από το περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας. Οι διαφορές του με αυτό είναι ότι: δεν έχει τον απόλυτο χαρακτήρα του περιουσιακού δικαιώματος, αλλά είναι μια ενοχική αξίωση, στρεφόμενη κατά ορισμένου προσώπου. Δεν είναι δεκτικό μεταβίβασης κατά τη ζωή του δημιουργού και έτσι παραμένει σε αυτόν ακόμα και αν μεταβιβασθεί το σύνολο των εξουσιών που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα. Το δικαίωμα της παρακολούθησης κληρονομείται και ο δημιουργός και οι κληρονόμοι του, μπορούν να αποκτήσουν ένα ποσοστό του τμήματος που καταβάλλεται σε κάθε δημόσια μεταπώληση του πρωτοτύπου. Το ποσοστό αυτό ορίζεται σε 5% του τμήματος. Πχ πλειστηριασμός. Εδώ οφειλέτης είναι ο οργανωτής του, ενώ η είσπραξη του ποσού γίνεται ατομικά ή από οργανισμό συλλογικής διαχείρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Ο μοναδικός τρόπος για να εξασφαλίσει ο πνευματικός δημιουργός πραγματικά όλα τα ωφελήματα που πρέπει να αντλήσει από το έργο του είναι η κατάρτιση συμβάσεων, οι οποίες κατατάσσονται σε 3 κατηγορίες:

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τις συμβάσεις με τις οποίες μεταβιβάζεται το περιουσιακό δικαίωμα στο σύνολό του ή μεταβιβάζονται ορισμένες μόνο από τις εξουσίες που απορρέουν από αυτό. Η δεύτερη περιλαμβάνει τις συμβάσεις με τις οποίες ο πνευματικός δημιουργός αναθέτει στον αντισυμβαλλόμενο και αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκήσει ορισμένες εξουσίες που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα, γνωστές και ως «συμβάσεις εκμετάλλευσης». Η τελευταία κατηγορία περιλαμβάνει εκείνες τις συμβάσεις, με τις οποίες ο πνευματικός δημιουργός απλώς επιτρέπει στον αντισυμβαλλόμενο να ασκήσει όλες ή μερικές από τις εξουσίες του περιουσιακού δικαιώματος, οι οποίες ονομάζονται και «άδειες εκμετάλλευσης» (licenses). Από την πλευρά των επιμέρους εξουσιών των παραπάνω συμβάσεων, μπορούμε επιπρόσθετα να τις διαχωρίσουμε σε: συμβάσεις δημιουργίας, συμβάσεις αναπαραγωγής, συμβάσεις δημόσιας εκτέλεσης και συμβάσεις αξιοποίησης του υλικού υποστρώματος. Φυσικό είναι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων να παραλλάσσονται ανάλογα με την κατηγορία όπου κατατάσσεται η καθεμία σύμβαση, όμως θα μπορούσε να αναφερθεί ένα γενικό περιεχόμενο αδειών εκμετάλλευσης και συμβάσεων. Ο δικαιούχος συμβαλλόμενος, είναι αυτός ο οποίος αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραχωρήσει (αν χρειάζεται) και να ανεχθεί τη χρήση του έργου, με σκοπό την εκμετάλλευση. Αντίστοιχο δικαίωμα αποκτά και ο αντισυμβαλλόμενος, όπου αναλαμβάνει την υποχρέωση να πληρώσει την συμφωνημένη αμοιβή στο δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας, και αν πρόκειται για σύμβαση εκμετάλλευσης, να προβεί στην συμφωνημένη μορφή εκμετάλλευσης. Άρα η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης αποτελούν μια μορφή «μικτών συμβάσεων». Μεταβίβαση του συνόλου των εξουσιών για το ίδιο χρονικό διάστημα και τόπο μπορεί να γίνει μόνο μία φορά, γιατί με την μεταβίβαση χάνεται η ιδιότητα του δικαιούχου, το

οποίο μας δείχνει πως η μεταβίβαση είναι αποκλειστική. Εν αντιθέσει οι συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης, ανάλογα με τη συμφωνία μπορούν να είναι αποκλειστικές ή μη. Στις αποκλειστικές ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί να αποκλείσει κάθε άλλον, ακόμα και τον δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ στην περίπτωση των μη αποκλειστικών ο αντισυμβαλλόμενος ασκεί τις εξουσίες στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση παράλληλα με όποια άλλα πρόσωπα έχουν καταρτίσει παρόμοια σύμβαση.

Όλες οι παραπάνω ρυθμίσεις για τις συμβάσεις και τις άδειες εκμετάλλευσης αφορούν κατά κύριο λόγο το περιουσιακό δικαίωμα ενώ πολλές φορές έχουν άμεσες επιπτώσεις και στο ηθικό.

2. ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

A. Ο ΤΥΠΟΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 14, εδάφιο α' Ν2121/93 ορίζεται πως κάθε είδους δικαιοπραξία που αφορά μεταβίβαση εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, ανάθεση ή άδεια εκμετάλλευσης και άσκηση του ηθικού δικαιώματος πρέπει να καταρτίζεται εγγράφως. Η μη τήρηση του έγγραφου τύπου, επιφέρει την ακυρότητα της δικαιοπραξίας, την οποία επικαλείται μόνο ο δημιουργός κάτι το οποίο τον αποτρέπει από την επιπόλαιη απαλλοτρίωση των δικαιωμάτων του.

B. Η ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΑΜΟΙΒΗ

Η συμμετοχή των πνευματικών δημιουργών στα κέρδη που προέρχονται από την εκμετάλλευση των έργων τους, αποτελεί αναμφισβήτητα ένα στόχο που ο νομοθέτης πρέπει να επιδιώκει. Ο στόχος αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί με την καθιέρωση ως υποχρεωτικής της αμοιβής των δημιουργών με ένα ποσοστό από το προϊόν της εκμετάλλευσης των έργων τους, δηλαδή ποσοστιαία αμοιβή. Αυτός όμως ο στόχος προσκρούει πρώτα στην αντίθεση των προσώπων που επιχειρηματικά οργανώνουν την διάδοση των έργων (ενδιάμεσοι χρήστες) και οι οποίοι επιδιώκουν τα μεγαλύτερα δυνατά οφέλη. Αλλά δύο πολύ βασικά εμπόδια τεχνικού κυρίως χαρακτήρα είναι: ο καθορισμός της βάσης για τον υπολογισμό του ποσοστού και ο καθορισμός μεθόδων ελέγχου των κερδών και εισπράξεων, ο οποίος συνδέεται με την ανάγκη περιφρούρησης των εμπορικών μυστικών της κάθε επιχείρησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 32 Ν 2121/93, καθιερώθηκε μια γενική υποχρέωση ποσοστιαίας αμοιβής για κάθε συναλλαγή, η οποία έχει σαν αντικείμενο το περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας ή κάποια εξουσία που απορρέει από αυτό. Αυτός ο κανόνας ισχύει και για ειδικές συμβάσεις όπως: έντυπη έκδοση, οπτικοακουστική παραγωγή, συλλογική διαχείριση καθώς και συμβάσεις θεατρικής παράστασης και εκτέλεσης μουσικής σε κινηματογράφους.

Βάση για τον υπολογισμό του ποσοστού αποτελούν ανεξαιρέτως όλες οι ακαθάριστες εισπράξεις που πραγματοποιούνται από τη δραστηριότητα του αντισυμβαλλόμενου και προέρχονται από την εκμετάλλευση του έργου. Το ύψος αυτού του ποσοστού καθορίζεται ελεύθερα μεταξύ των μερών. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουμε ελάχιστο όριο αμοιβής δημιουργού ενώ σε κάποιες άλλες η αμοιβή συμφωνείται σε ορισμένο ποσό, όπως στα έργα που μεταδίδονται ραδιοφωνικά. Η αρχή της ποσοστιαίας αμοιβής δεν ισχύει στα έργα που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας, καθώς και στα προγράμματα Η/Υ και στις διαφημίσεις.

Γ. Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ

Όποιος καταρτίζει με τον πνευματικό δημιουργό σύμβαση εκμετάλλευσης ενός έργου, αναλαμβάνει συμβατικά την υποχρέωση να προβεί στην εκμετάλλευση και επομένως να το δημοσιεύσει. Αντίθετα όποιος αποκτά το περιουσιακό δικαίωμα κατά μεταβίβαση, γίνεται κύριος του έργου και θα μπορούσε να αποφασίσει και την μη δημοσίευσή του. Το ίδιο συμβαίνει και με κάποιον που αποκτά άδεια εκμετάλλευσης. Για αυτό το λόγο ο νόμος, θέλησε να καθιερώσει ρητά την υποχρέωση, ούτως ώστε το έργο να μη μένει απρόσιτο στο κοινό, ορίζοντας το άρθρο 15, παράγραφος 5, σύμφωνα με το οποίο σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή παροχής αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης, εκείνος ο οποίος αποκτά την άδεια ή το δικαίωμα είναι υποχρεωμένος μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα να καταστήσει το έργο προσιτό στο κοινό, με τον κατάλληλο τρόπο εκμετάλλευσης.

Δ. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Μια σύμβαση με την οποία θα μεταβιβάζονταν τα δικαιώματα του πνευματικού δημιουργού ή θα παραχωρούνταν δικαιώματα εκμετάλλευσης σε όλα τα μελλοντικά έργα θα αποτελούσε αντικίνητρο της πνευματικής

ιδιοκτησίας, θα κρινόταν άκυρη και αντίθετη προς τα χρηστά ήθη. Σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 5 Ν2121/93 η σύμβαση ή η άδεια δεν μπορεί να περιλαμβάνει το σύνολο των μελλοντικών έργων ενός δημιουργού. Κατά συνέπεια για να είναι έγκυρη η σύμβαση ή η άδεια εκμετάλλευσης πρέπει να περιλαμβάνει ένα εύλογο ποσοτικό ή χρονικό περιορισμό.

E. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Άλλος ένας περιορισμός της συμβατικής ελευθερίας, είναι πως οι συμβάσεις δεν μπορούν να αφορούν τρόπους εκμετάλλευσης που δεν ήταν γνωστοί κατά το χρόνο της κατάρτισης των σχετικών δικαιπραξιών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα : μία σύμβαση που είχε καταρτισθεί πριν λίγα χρόνια, δεν θα μπορούσε να αφορά την απομνημόνευση έργων σε Η/Υ ή τη μετάδοση έργων μέσω καλωδίων ή δορυφόρων. Και σε αυτή τη περίπτωση η διάταξη του νόμου αναφέρεται ρητά μόνο στις συμβάσεις και τις άδειες εκμετάλλευσης του έργου.

ΣΤ. Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ο άυλος χαρακτήρας του αντικειμένου της πνευματικής ιδιοκτησίας, που επιτρέπει την σύγχρονη χρήση από πολλούς, κάνει σκόπιμη την αναγνώριση μιας απόλυτης ενέργειας, δηλαδή κατά παντός, σε συμβάσεις ή άδειες εκμετάλλευσης του περιουσιακού δικαιώματος.

Άλλη μια περίπτωση είναι η νομιμοποίηση του συμβαλλόμενου με τον δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας σε σύμβαση ή άδεια εκμετάλλευσης για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Παράδειγμα: παρά την κατάρτιση εκδοτικής σύμβασης, ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας, αδιαφορεί για την έκδοση που επιχειρεί κάποιος τρίτος ή μεταβιβάζει το δικαίωμα του σε έναν τρίτο. Για να αντιμετωπισθούν τυχόν κίνδυνοι, ο αντισυμβαλλόμενος του δημιουργού πρέπει να είναι σε θέση να προστατεύσει τα δικαιώματα που έχει από τη σύμβαση ή την άδεια εκμετάλλευσης, εναντίον καθενός, που προσβάλλει αυτά τα δικαιώματα, χωρίς να είναι αναγκασμένος να περιμένει την επέμβαση του δημιουργού. Αυτό ακριβώς σημαίνει απονομή απόλυτης ενέργειας.

Z. Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 6 Ν 2121/93, τα δικαιώματα εκείνου που αναλαμβάνει την εκμετάλλευση ή που αποκτά την δυνατότητα εκμετάλλευσης δεν μπορούν να μεταβιβασθούν μεταξύ ζώντων, χωρίς την συναίνεση του δημιουργού.

Ο λόγος της διάταξης αυτής είναι η ποιότητα της εκμετάλλευσης οποιασδήποτε μορφής, καθώς και η αίγλη των προσώπων που επιχειρούν αυτήν τη εκμετάλλευση, ο οποίος λόγος ενδιαφέρει άμεσα τον δημιουργό γιατί συνδέεται άμεσα με το ηθικό του δικαίωμα, αφού επηρεάζει καθοριστικά την εικόνα που σχηματίζει το κοινό για το έργο. Σε μία περίπτωση όμως, ο νόμος επιβάλλει την υποκατάσταση του ενός προσώπου από άλλο και συνεπώς τη μεταβίβαση της συμβατικής σχέσης: Σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 1, εδάφιο β' Ν2121/93, ο δημιουργός του έργου που δημοσιεύτηκε ανώνυμα ή με ψευδώνυμο, όταν εμφανισθεί αποκτά την πνευματική ιδιοκτησία στην κατάσταση που βρίσκεται από τον πλασματικό δικαιούχο, αυτόν δηλαδή που έκανε τη δημοσίευση. Σε αυτήν την περίπτωση, οι συμβατικές σχέσεις που έχει δημιουργήσει ο πλασματικός δικαιούχος ή και οι μεταβιβάσεις που έχει κάνει δεσμεύουν τον πραγματικό. Η εξάρτηση της μεταβίβασης του δικαιώματος από την συναίνεση του δημιουργού, προβλέπεται μόνο για τις συμβάσεις και τις άδειες εκμετάλλευσης.

Η. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Η λειτουργία των συμβάσεων της πνευματικής ιδιοκτησίας διευκολύνεται με ορισμένους ερμηνευτικούς κανόνες, οι περισσότεροι από τους οποίους αναφέρονται τόσο στη μεταβίβαση της πνευματικής ιδιοκτησίας όσο και στις συμβάσεις για την εκμετάλλευσή της.

Ο σπουδαιότερος από αυτούς που καθιερώνονται από τον νόμο, αφορά την έκταση και τα μέσα της εκμετάλλευσης. Γνωστό είναι ότι η μεταβίβαση και οι συμβάσεις ή άδειες εκμετάλλευσης μπορεί να έχουν ως αντικείμενο, είτε το σύνολο του δικαιώματος, είτε ορισμένες μόνο από τις εξουσίες που απορρέουν από αυτό. Συχνά όμως, είναι αναγκαίος ο ακριβέστερος καθορισμός του αντικειμένου της μεταβίβασης ή της σύμβασης και σε αυτό ακριβώς αποβλέπει ο ερμηνευτικός κανόνας του άρθρου 15, παράγραφος 4, σύμφωνα με τον οποίο: αν η έκταση και τα μέσα εκμετάλλευσης που καλύπτονται δημιουργούν αμφιβολίες, τότε θεωρείται ότι αφορούν ειδικότερες εξουσίες, οι οποίες είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης ή της άδειας. Ο κανόνας όμως αυτός έχει μεγαλύτερη σημασία σε περίπτωση

μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή όταν γίνεται αντικείμενο σύμβασης ως σύνολο ενιαίο. Για παράδειγμα, μεταβίβαση του συνόλου πνευματικής ιδιοκτησίας σε ένα θεατρικό επιχειρηματία ή σύμβαση μαζί του για την εκμετάλλευση του συνόλου αυτού, πρέπει να ερμηνευτεί ότι αφορά μόνο την εξουσία δημόσιας εκτέλεσης και όχι την εξουσία έκδοσης ή μετάφρασης ή τηλεοπτικής μετάδοσης.

Θ. Η ΚΥΡΩΣΗ

Οι γενικοί και οι ειδικοί κανόνες, οι οποίοι αποτελούν κανόνες αναγκαστικού δικαίου, αφορούν την προστασία του πνευματικού δημιουργού. Συμφωνίες ευνοϊκότερες για αυτόν επιτρέπονται, αυτό που απαγορεύεται είναι συμφωνίες δυσμενέστερες, οι οποίες είναι και άκυρες. Σύμφωνα με το άρθρο 14, η ακυρότητα που επέρχεται από την παράβαση εις βάρος του δημιουργού, των κανόνων για το περιεχόμενο των συμβάσεων, είναι απόλυτη και μπορεί να την επικαλεσθεί τόσο ο δημιουργός, όσο και ο αντισυμβαλλόμενος του.

3. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

A. ΓΕΝΙΚΑ

Πρόκειται για την κατηγορία εκείνων των συμβάσεων πνευματικής ιδιοκτησίας, οι οποίες έχουν ως σκοπό όχι την εκμετάλλευση ενός έργου που υπάρχει, αλλά τη δημιουργία ενός καινούργιου έργου. Ήδη έχει προαναφερθεί η περίπτωση παραγγελίας ενός έργου, εκτός αυτής όμως υπάρχει και η περίπτωση της απλής άδειας για την δημιουργία παράγωγου έργου, που παρέχεται από τον δημιουργό του αρχικού έργου. Από αυτές τις συμβάσεις, ο νόμος ρυθμίζει μόνο ορισμένα επιμέρους θέματα της μετάφρασης και της δημιουργίας οπτικοακουστικών έργων.

B. ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

Όσον αφορά την σύμβαση μετάφρασης, η εκμετάλλευση της δεν μπορεί να γίνει, χωρίς την συναίνεση του δημιουργού του αρχικού έργου. Ο νόμος, ρυθμίζει ένα θέμα του περιουσιακού δικαιώματος του μεταφραστή και ένα θέμα του ηθικού δικαιώματος και τα δύο κατά τρόπο ατελέστατο.

Για το περιουσιακό δικαίωμα, ο νόμος επιτάσσει την εφαρμογή της αρχής της ποσοστιαίας αμοιβής που έχει ήδη γενικά καθιερώσει, ενώ αποφεύγει γενικά να καθορίσει το ποσοστό της αμοιβής, αφήνοντας το να καθορισθεί με

συμφωνία ανάμεσα στο μεταφραστή και στον εκδότη, σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 6 Ν 2121/93, μια ρύθμιση η οποία προφανώς δεν παρέχει αρκετή προστασία στους μεταφραστές. Αυτό που ορίζει ο νόμος είναι ότι το όποιο ποσοστό θα υπολογίζεται πάνω στην λιανική τιμή πώλησης όλων των αντιτύπων. Εξαίρεση αποτελούν τα λεξικά, οι εγκυκλοπαίδειες, τα σχολικά βιβλία στα οποία η αμοιβή μπορεί να συμφωνηθεί σε ορισμένο ποσό.

Για το ηθικό δικαίωμα του μεταφραστή και ειδικότερα για την εξουσία προβολής της πατρότητας, ο νόμος προβλέπει ως υποχρεωτική την μνεία του ονόματός του σε κάποια σελίδα που χαρακτηρίζεται ως σελίδα του κυρίου τίτλου του βιβλίου, ενώ ο νόμος προσθέτει ότι μετά από συμφωνία με τον εκδότη, το όνομα του μεταφραστή μπορεί να αναφέρεται και στο εξώφυλλο.

Γ. ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Κρίσιμη ιδιομορφία των οπτικοακουστικών έργων αποτελεί το γεγονός, ότι η δημιουργία τους γίνεται με δαπανηρά τεχνικά μέσα και συμβολή πλήθους προσώπων. Αυτή η ανάγκη κεφαλαίων για τη δημιουργία οπτικοακουστικού έργου, φέρνει στο προσκήνιο τον κεφαλαιούχο χρηματοδότη «παραγωγό», που είναι συνήθως εταιρία, να επιδιώκει την θέσπιση ρυθμίσεων που ενισχύουν την νομική του θέση και του εξασφαλίζουν την εκμετάλλευση του έργου.

Στην Ελλάδα πνευματικός δημιουργός αναφέρεται μόνο ο σκηνοθέτης όπως έχουμε προαναφέρει.

Στην αρχή της δημιουργίας του οπτικοακουστικού έργου βρίσκεται κατά κανόνα μια σύμβαση ανάμεσα στον παραγωγό και τον σκηνοθέτη του, καθώς και μια σειρά συμβάσεων ανάμεσα στον παραγωγό και ενός πλήθους άλλων προσώπων, πνευματικών δημιουργών των επιμέρους συμβολών του έργου. Σκόπιμο είναι να αναφέρονται οι εξουσίες που μεταβιβάζονται καθώς και το ότι μεταβιβάζονται αυτές που είναι αναγκαίες για την εκμετάλλευση του έργου. Εξαίρεση αποτελούν οι μουσικοσυνθέτες και οι στιχουργοί, τα δικαιώματα των οποίων μπορούν να μεταβιβασθούν, γιατί έχουν ήδη μεταβιβασθεί σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης. Επομένως για την εκμετάλλευση κάθε οπτικοακουστικού έργου, χρειάζεται και η συναίνεση των μουσικοσυνθετών και στιχουργών.

Διακοπή της δημιουργίας του έργου μπορεί να προκύψει λόγω διαφωνιών που προέκυψαν μεταξύ παραγωγού- σκηνοθέτη με αποτέλεσμα την καταγγελία ή λόγω άρνησης εκτέλεσης της

σύμβασης ή λόγω θανάτου του σκηνοθέτη. Σε αυτές τις περιπτώσεις είναι δυνατό να συνεχιστεί η παραγωγή του οπτικοακουστικού έργου, εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί κάτι διαφορετικό και εφόσον το έργο σε κάθε φάση της δημιουργίας του πρέπει να θεωρείται αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας του σκηνοθέτη αλλά και αντικείμενο της μεταβίβασης που προβλέπεται από τον νόμο. Το ίδιο ισχύει και όταν το έργο αποτελείται από περισσότερα αυτοτελή επεισόδια. Τα δικαιώματα του σκηνοθέτη στα πρώτα επεισόδια, δεν εμποδίζουν την δημιουργία νέων με άλλο σκηνοθέτη, αρκεί να δηλώνεται η πατρότητα του καθενός. Το οπτικοακουστικό έργο θεωρείται περατωμένο μετά την έγκριση του σκηνοθέτη και κάθε τροποποίηση της οριστικής του μορφής χωρίς την άδεια του, θα αποτελούσε προσβολή του ηθικού του δικαιώματος.

Στα περιουσιακά δικαιώματα τώρα, ο πνευματικός δημιουργός διατηρεί το δικαίωμα χωριστής αμοιβής για κάθε τρόπο εκμετάλλευσης του οπτικοακουστικού έργου, που σημαίνει ότι η αμοιβή αυτή οφείλεται, παρά την μεταβίβαση των δικαιωμάτων στον παραγωγό και παρά την αμοιβή του, κατά πάσα πιθανότητα, έχει εισπραχθεί για την εργασία δημιουργίας του έργου. Ως τρόποι εκμετάλλευσης νοούνται η κινηματογραφική προβολή, η τηλεοπτική μετάδοση, η διάθεση σε βιντεοκασέτες, κτλ. Η χωριστή αμοιβή πρέπει να είναι ποσοστιαία και το ποσοστό συμφωνείται ελεύθερα μεταξύ παραγωγού και σκηνοθέτη, εν αντιθέσει με τη βάση υπολογισμού, η οποία ορίζεται από το νόμο. Επιπρόσθετα για τον έλεγχο της βάσης δημιουργείται μια υποχρέωση ετήσιας επίδειξης στον σκηνοθέτη των λογιστικών βιβλίων και εγγράφων του παραγωγού. Εξαιρούνται εδώ οι διαφημιστικές ταινίες μικρού μήκους.

4. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗΣ

A. ΓΕΝΙΚΑ

Οι συμβάσεις αυτές αναγνωρίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1 Ν2121/93, ως η εξουσία αναπαραγωγής του έργου με κάθε μέσο όπως μηχανικά, φωτοχημικά, ή ηλεκτρονικά μέσα. Κύριο γνώρισμά τους είναι ότι η εκμετάλλευση γίνεται με τη παραγωγή νέων υλικών υποστρωμάτων όπου ενσωματώνεται το έργο.

Αμιγής σύμβαση αναπαραγωγής είναι εκείνη που περιορίζεται στην παραγωγή νέων υλικών φορέων με το έργο, όπως εκείνη που καταρτίζει ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας με έναν τυπογράφο, πράγμα σχετικά σπάνιο και με

περιορισμένη οικονομική σημασία. Συνηθέστερη είναι η περίπτωση κατάρτισης σύμβασης, με την οποία ο αντισυμβαλλόμενος του δικαιούχου αναλαμβάνει όχι μόνο την αναπαραγωγή του έργου, αλλά και τη διάδοση των προϊόντων αυτής της αναπαραγωγής στο κοινό, η οποία σύνθετη αυτή ενέργεια ονομάζεται έκδοση και η σχετική σύμβαση εκδοτική.

B. ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Ο ελληνικός νόμος σε αντίθεση με τις ξένες χώρες δεν έχει περιλάβει πλήρη ρύθμιση της εκδοτικής σύμβασης και έχει περιορισθεί σε μερικές διατάξεις που εφαρμόζονται μόνο στην σύμβαση έντυπης έκδοσης και αφορούν την ποσοστιαία αμοιβή του πνευματικού δημιουργού.

Ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας έχει την υποχρέωση να παραχωρήσει στο αναγκαίο για την έκδοση μέτρο, την χρήση υλικού υποστρώματος όπου έχει ενσωματωθεί το έργο και να ανεχθεί την χρήση αυτή για την παραγωγή νέων υποστρωμάτων με ενσωμάτωση του έργου. Επιπλέον, έχει την υποχρέωση να απέχει από κάθε αναπαραγωγή και διάδοση του έργου, που θα ερχόταν σε σύγκρουση με την εκμετάλλευση που γίνεται μέσω του αντισυμβαλλόμενου εκδότη. Όσον αφορά τον εκδότη, αυτός έχει την υποχρέωση να αναπαραγάγει το έργο, σύμφωνα με όσα έχουν συμφωνηθεί ή επικρατούν στη αγορά, να φροντίσει για την κατάλληλη διάθεση των αντιτύπων του έργου στο κοινό και να καταβάλλει στο δικαιούχο την νόμιμη ή συμφωνημένη αμοιβή. Ο χρόνος εκτέλεσης των υποχρεώσεων του πνευματικού δημιουργού και του εκδότη συχνά γίνεται αντικείμενο συμφωνίας, ενώ σε περίπτωση που δεν έχει συμφωνηθεί κάτι, οι υποχρεώσεις θα πρέπει να εκτελεσθούν μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Η εκδοτική σύμβαση μπορεί να αφορά ολόκληρη την εξουσία του πολλαπλασιασμού με αναπαραγωγή χωρίς περιορισμούς, είτε να προβλέπει περιορισμένη χρονική διάρκεια ή περιορισμένο αριθμό εκδόσεων. Στην πρώτη περίπτωση ο εκδότης έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να παράγει τόσα αντίτυπα του έργου, όσα χρειάζονται για να καλυφθούν οι ανάγκες της αγοράς, ενώ στη δεύτερη, γεννιέται το θέμα του πόσα αντίτυπα έχει δικαίωμα και υποχρέωση να παράγει ο εκδότης, και ανάλογα με την περίπτωση ο αριθμός κυμαίνεται σε 1000 με 2000 αντίτυπα.

Ειδική περίπτωση εκδοτικής σύμβασης, αποτελεί η έντυπη, για την οποία ο νόμος ορίζει ότι η αμοιβή που πρέπει να καταβάλλει ο εκδότης στον δικαιούχο της πνευματικής

ιδιοκτησίας, συμφωνείται μεν ελεύθερα αλλά πρέπει να είναι ποσοστιαία και όχι κατώτερη από ορισμένο ποσοστό.

Η βάση υπολογισμού του ποσοστού καθορίζεται από το νόμο και είναι η λιανική τιμή πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων, ενώ υπάρχει και ένας κατάλογος βιβλίων, όπου μετά την πώληση των πρώτων 1000 αντιτύπων, το ποσοστό αμοιβής δεν μπορεί να είναι κάτω από 10%. Από τον κανόνα της υποχρεωτικής ποσοστιαίας αμοιβής εξαιρούνται: τα συλλογικά έργα, οι εγκυκλοπαίδειες, τα λεξικά, τα σχολικά βιβλία, τα λευκώματα, περιοδικά, εφημερίδες, εικονογραφήσεις και άλλα.

Ο νόμος ρυθμίζει επίσης την περίπτωση όπου ένα έργο έχει δημιουργηθεί από περισσότερα πρόσωπα, όπου οι περισσότεροι δημιουργοί είναι ελεύθεροι να κανονίσουν συμβατικά την κατανομή αμοιβής μεταξύ τους. Αν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι, η κατανομή γίνεται ανάλογα με την έκταση συμβολής του καθενός και η αμοιβή του δημιουργού εξαρτάται κατά κανόνα από την τιμή πώλησης του κάθε αντιτύπου.

Όσα δικαιώματα του εκδότη συνδέονται άμεσα με την εκτέλεση της σύμβασης, δεν μπορούν να μεταβιβασθούν σε κάποιον τρίτο χωρίς την συναίνεση του δημιουργού. Τέλος, σε έμμεση σχέση με την εκδοτική σύμβαση βρίσκεται μια ρύθμιση του νόμου που αφορά την εκμίσθωση και δανεισμό βιβλίων, την εξουσία των οποίων έχει ο πνευματικός δημιουργός, ο οποίος και θα συμφωνήσει την αμοιβή για την άδεια, η οποία αμοιβή δεν θα περιέλθει ολόκληρη σε αυτόν, αλλά κατά ρητή επιταγή του νόμου, θα τη μοιραστεί με τον εκδότη της έντυπης έκδοσης.

Γ. ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Από το σύνολο των περιπτώσεων αναπαραγωγής φωτογραφιών, ο νόμος αποχωρίζει τη δημοσίευση σε μέσα μαζικής ενημέρωσης και θεσπίζει για αυτήν ορισμένους ειδικούς κανόνες, στους οποίους χρησιμοποιεί τον όρο «δημοσίευση» για να καλύψει την παρουσίαση της φωτογραφίας από την τηλεόραση, που δεν είναι «αναπαραγωγή», αφού δεν οδηγεί στην παραγωγή νέων υλικών υποστρωμάτων. Η δημοσίευση αυτή στηρίζεται σε απλή άδεια εκμετάλλευσης και όχι σε σύμβαση εκμετάλλευσης ή σε μεταβίβαση. Επιτρέπεται ακόμα η δημοσίευση σε όποιο μέσο θέλει ο αντισυμβαλλόμενος ή και σε όλα, αλλά η δημοσίευση στο καθένα από τα Μ.Μ.Ε. που διαθέτει ο αντισυμβαλλόμενος αποτελεί, από την άποψη αμοιβής του φωτογράφου, χωριστή πρώτη δημοσίευση.

Σύμφωνα με το άρθρο 33 τώρα, παράγραφος 1 Ν 2121/93, προβλέπεται για την αμοιβή του φωτογράφου, πως για κάθε νέα δημοσίευση της φωτογραφίας σε κάθε Μ.Μ.Ε. οφείλεται νέα αμοιβή, ίση με το μισό της τρέχουσας αμοιβής.

Σχετικά με την άδεια δημοσίευσης της φωτογραφίας, αυτή δεν έχει διάρκεια πάνω από 3 μήνες, αφού μετά την πάροδο αυτού του διαστήματος, ο φωτογράφος μπορεί να ζητήσει την επιστροφή των φωτογραφιών του, ενώ σπουδαία καινοτομία αποτελεί το γεγονός η καθιέρωση από το νόμο, της υποχρέωσης να μνημονεύεται το όνομα του φωτογράφου σε κάθε δημοσίευση της φωτογραφίας.

5. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

A. ΓΕΝΙΚΑ

Ο νόμος 2121/93, στο άρθρο 3, παράγραφος 1, αναφέρεται γενικά στην δημόσια εκτέλεση του έργου και χωριστά στη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση που αποτελεί μια ειδική περίπτωση, ενώ περιορίζεται στην ρύθμιση ορισμένων θεμάτων όσον αφορά την ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την αμοιβή του πνευματικού δημιουργού για αυτήν, τη θεατρική παράσταση καθώς και την εκτέλεση μουσικής σε κινηματογράφους.

Οι κύριες υποχρεώσεις των συμβαλλομένων είναι: για το δικαιούχου της πνευματικής ιδιοκτησίας, να παραχωρήσει, στο αναγκαίο για την δημόσια εκτέλεση μέτρο, τη χρήση του υλικού υποστρώματος, όπου έχει ενσωματωθεί το έργο και να ανεχθεί τη χρήση αυτή για τη δημόσια εκτέλεσή του, ενώ για τον αντισυμβαλλόμενο οργανωτή της δημόσιας εκτέλεσης, η οργάνωση και πραγματοποίησή της κατά τον τρόπο που έχει συμφωνηθεί και η καταβολή της συμφωνημένης αμοιβής. Η σύμβαση αυτή μπορεί να αφορά μία ή περισσότερες εκτελέσεις.

B. ΣΥΜΒΑΣΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ

Η σύμβαση για την μετάδοση ενός έργου από την τηλεόραση ή το ραδιόφωνο διέπεται καταρχήν από τους γενικούς κανόνες για τις συμβάσεις δημόσιας εκτέλεσης. Πρόκειται συνήθως για σύμβαση που παραχωρεί στον οργανισμό ραδιοφωνίας ή τηλεόρασης την άδεια της μετάδοσης του έργου, επομένως υπάρχει υποχρέωση καταβολής αμοιβής είτε μόνο για την άδεια, είτε για την μετάδοση.

Κάθε σύμβαση θεωρείται ότι καλύπτει απεριόριστο αριθμό επαναλήψεων, άρα και οφειλή νέας αμοιβής, εκτός αν έχει συμφωνηθεί κάτι διαφορετικό. Για την πρώτη επανάληψη, η νέα αμοιβή είναι το μισό της αμοιβής που έχει συμφωνηθεί για την πρώτη μετάδοση, ενώ η νέα αμοιβή για κάθε μεταγενέστερη επανάληψη είναι το 20% της αμοιβής για την πρώτη μετάδοση. Οι επαναλήψεις υπολογίζονται επίσης χωριστά για το κάθε κανάλι.

Εξαιρέση αποτελούν οι συμβάσεις των τηλεοπτικών οργανισμών με τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, οι οποίοι δεύτεροι παρέχουν αντί καθορισμένης αμοιβής, μια συνολική άδεια για την χρήση του ρεπερτορίου του, συνήθως μουσικής και έτσι απορροφάται στην συνολική αμοιβή. Όσον αφορά την αναμετάδοση, μέσω καλωδιακής, θεωρείται παράνομη, αν ο πνευματικός δημιουργός δεν έχει χορηγήσει σχετική άδεια.

Γ. ΣΥΜΒΑΣΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Η σύμβαση διέπεται από τους προαναφερόμενους γενικούς κανόνες δημόσιας εκτέλεσης και από ειδικούς όσον αφορά τον τύπο της σύμβασης, την αμοιβή των θεατρικών συγγραφέων και την είσπραξη αυτής. Η δικαιοπραξία αυτή καταρτίζεται εγγράφως και την ακυρότητα μπορεί να την επικαλεσθεί μόνο ο πνευματικός δημιουργός, ενώ αντίγραφο της σύμβασης πρέπει να κατατεθεί μέσα σε 3 ημέρες από την υπογραφή του στην Εταιρία Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων.

Για την αμοιβή των θεατρικών συγγραφέων, σύμφωνα με το άρθρο 36, επιβάλλονται ορισμένα ελάχιστα όρια ποσοστών επί των ακαθάριστων εισπράξεων μετά την αφαίρεση του φόρου δημοσίων θεαμάτων, δηλαδή του ΦΠΑ. Τα ελάχιστα όρια καθορίζονται για ολόκληρο το πρόγραμμα μιας παράστασης κατά τον ακόλουθο τρόπο:

- Για έργα πρωτότυπα ή μεταφράσεις ή διασκευές κλασσικών έργων στα κρατικά θέατρα 22% ενώ στα ιδιωτικά 10%.
- Για μεταφράσεις έργων σύγχρονου διεθνούς δραματολογίου 5%.

Τα συγγραφικά δικαιώματα δεν τα εισπράττει κατευθείαν ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά εισπράττονται υποχρεωτικά μέσω της Εταιρίας Θεατρικών Συγγραφέων.

Δ. ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΕ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥΣ

Σε αίθουσες ή υπαίθριους χώρους, όπου γίνονται προβολές κινηματογραφικών έργων, μπορεί να εκτελείται μουσική άσχετη από το προβαλλόμενο έργο και εδώ εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες για την δημόσια εκτέλεση. Διαφορετικά θα αντιμετωπιζόταν η περίπτωση δημόσιας εκτέλεσης μουσικής, που είναι αναγκαία συνέπεια της προβολής του κινηματογραφικού έργου, γιατί η μουσική είναι ενσωματωμένη μες το έργο. Κατά συνέπεια για να προβληθεί το κινηματογραφικό έργο χρειάζεται και η άδεια των συνθετών και στιχουργών της μουσικής και των τραγουδιών που περιλαμβάνονται σε αυτό. Για την άδεια αυτή, ο νόμος καθιερώνει το ελάχιστο όριο της αμοιβής που είναι 1% στις ακαθάριστες εισπράξεις, μετά την αφαίρεση του φόρου δημοσίων θεαμάτων.

Ε. ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

Η σύμβαση αυτή καταρτίζεται ανάμεσα στο δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας πάνω στο κινηματογραφικό έργο και στον οργανωτή της δημόσιας προβολής του, που ονομάζεται «επιχειρηματίας κινηματογραφικής αίθουσας». Το περιεχόμενο αυτής της σύμβασης είναι η προβολή του έργου, ενώ σύμφωνα με το νόμο καθορίζεται κατώτατο όριο 30% και ανώτατο 50% των ακαθάριστων εισπράξεων από την προβολή της ταινίας, ως αμοιβή του δικαιούχου της πνευματικής ιδιοκτησίας όταν πρόκειται για ελληνικές κινηματογραφικές ταινίες μεγάλου μήκους.

6. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ

Α. ΓΕΝΙΚΑ

Ανάμεσα στις εξουσίες του περιουσιακού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας αναφέρονται και αυτές που αφορούν το υλικό υπόστρωμα όπου έχει ενσωματωθεί το έργο. Οι εξουσίες αυτές είναι η θέση σε κυκλοφορία του έργου, περίπτωση αρκετά σπάνια, η παρουσίαση του έργου στο κοινό, η οποία λειτουργεί με σύμβαση οργάνωσης δημόσιας έκθεσης με έργα κυρίως εικαστικών τεχνών, καθώς επίσης και η εκμίσθωση ή ο δημόσιος δανεισμός του έργου.

B. ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ

Κύριο περιεχόμενο της σύμβασης αυτής, με την οποία χορηγείται η άδεια για την εκμίσθωση ή το δανεισμό πράγματος που περιέχει ενσωματωμένο έργο, είναι για τον μεν πνευματικό δημιουργό η υποχρέωση ανοχής της εκμίσθωσης ή του δανεισμού, ενώ για τον δε αντισυμβαλλόμενο η καταβολή της αμοιβής που έχει συμφωνηθεί για αυτή την ανοχή.

7. ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

A. ΓΕΝΙΚΑ

Ιδιαίτερη συχνότητα και σπουδαιότητα έχουν οι συμβάσεις που αφορούν την συλλογική διαχείριση του δικαιώματος, είτε πρόκειται για τις συμβάσεις ανάμεσα στους πνευματικούς δημιουργούς και τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, είτε για τις συμβάσεις ανάμεσα στους οργανισμούς και τους χρήστες.

Για τα τρίτα πρόσωπα που θέλουν να χρησιμοποιήσουν το έργο, η ύπαρξη οργανισμών με παγκόσμια διάσταση/ διακλάδωση, αποτελεί σημαντική διευκόλυνση, αφού τους επιτρέπει να καταρτίζουν τις σχετικές συμβάσεις, μέσω του οργανισμού χωρίς να είναι αναγκασμένοι να αναζητούν κάθε φορά το δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η δυνατότητα του πνευματικού έργου να είναι πανταχού παρόν επιβάλλει στον δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας να είναι και αυτός πανταχού παρών και αυτό το κατορθώνουν με το να συνεταιρίζονται μεταξύ τους ή να καταφεύγουν στις υπηρεσίες ειδικών οργανισμών. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργείται ένα εντυπωσιακό πλέγμα οργανισμών που έχουν την εξουσία να διαχειρίζονται εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα και κυρίως την εξουσία δημόσιας εκτέλεσης. Η ειδική αυτή διακήρυξη της δυνατότητας λειτουργίας αυτών των οργανισμών περιλαμβάνεται στο άρθρο 54, παράγραφος 1 Ν2121/93. Η ανάθεση της διαχείρισης, από το δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι προαιρετική και μόνο σε κάποιες περιπτώσεις επιβάλλεται, ενώ διαφαίνονται με τη λειτουργία τους και ορισμένα νομοθετικά προβλήματα, τα οποία σχετίζονται με το μονοπωλιακό ή μη χαρακτήρα τους και την επιτέλεση του σκοπού τους.

B. ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η ίδρυση των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης είναι ελεύθερη και η μορφή τους είναι σε εταιρίες, η οποία και αυτή

επιλέγεται ελεύθερα και ανάλογα ενώ εφαρμόζονται οι αντίστοιχοι γενικοί κανόνες για την λειτουργία τους. Αποκλίσεις υπάρχουν για την περίπτωση ίδρυσης ανώνυμων εταιριών Α.Ε. και αστικών συνεταιρισμών για αυτό και θα πρέπει να είναι όλες τους οι μετοχές ονομαστικές. Απαραίτητη προϋπόθεση για την λειτουργία μιας εταιρίας ως οργανισμός συλλογικής διαχείρισης είναι αυτό να αναφέρεται στην εταιρική σύμβαση ή το καταστατικό της εταιρίας, ως αποκλειστικός εταιρικός σκοπός. Η εταιρία που έχει αναλάβει το σκοπό αυτό οφείλει να το ανακοινώσει στο Υπουργείο Πολιτισμού, υποβάλλοντας και ένα «κανονισμό» λειτουργίας της, με περιεχόμενο νομικά καθορισμένο, το οποίο θα αφορά το κεφάλαιο, το εταιρικό συμφωνητικό ή καταστατικό, τον εκπρόσωπο και την διοίκηση, τον αριθμό των δημιουργών που έχουν αναθέσει την διαχείριση των δικαιωμάτων τους, την νομική μορφή και διάρκεια ανάθεσης, την διανομή των αμοιβών και κάθε άλλο απαραίτητο στοιχείο για την διαπίστωση της βιωσιμότητας και αποτελεσματικότητας του οργανισμού.

Ο νόμος περιλαμβάνει μια εκτενή απαρίθμηση των πράξεων που μπορούν να ενεργούν οι οργανισμοί αυτοί, όπως πράξεις διαχείρισης, προστασίας αλλά και παρεπόμενες ενώ το κύριο προνόμιο που τους παρέχει, αφορά την απόδειξη της νομιμοποίησής του, τόσο για την κατάρτιση συμβάσεων και είσπραξη αμοιβών, όσο και για την δικαστική προστασία των έργων. Σύμφωνα με το άρθρο 55, παράγραφος 2 Ν2121/93, ο οργανισμός μπορεί να είναι είτε δικαιούχος κατά μεταβίβαση, είτε πληρεξούσιος του δικαιούχου και πάντα να ενεργεί, δικαστικώς και εξωδίκως, στο δικό του όνομα, χωρίς να διευκρινίζει την σχέση του με τον δικαιούχο.

Επίσης υποβάλλεται σε έλεγχο από το Υπουργείο Πολιτισμού αλλά και σε έλεγχο ορκωτών λογιστών, ανεξάρτητα από την νομική τους μορφή και σε περίπτωση παρατήρησης παραβάσεων, υποβάλλονται σε σοβαρά διοικητικά πρόστιμα.

Γ. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΣ

Η ανάθεση της διαχείρισης και προστασίας των έργων από τους δικαιούχους της πνευματικής ιδιοκτησίας στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης μπορεί να γίνει είτε με μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή ορισμένων εξουσιών από αυτό, είτε με σχετική πληρεξουσιότητα. Η ανάθεση είναι αναγκαία, ακόμα και αν ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας συμμετέχει ως εταίρος στην εταιρία που αναλαμβάνει την συλλογική διαχείριση. Ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι ελεύθερος να αποφασίσει για

την ανάθεση ή μη της διαχείρισης και προστασίας σε έναν οργανισμό εν αντιθέσει με αυτόν, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να αναλάβει την διαχείριση και προστασία των εξουσιών του δημιουργού που είναι αντικείμενο της διαχείρισης του, όταν αυτό ζητηθεί από το δημιουργό. Περίπτωση άρνησης γίνεται δεκτή μόνο όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

Σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 3 Ν2121/93, οι κύριες υποχρεώσεις των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης έχουν να κάνουν με την κατάρτιση συμβάσεων με τους υποψήφιους χρήστες πνευματικών δημιουργημάτων, την δίωξη κάθε παράνομης χρήσης πνευματικού δημιουργήματος, καθώς και τη διανομή στους δικαιούχους των ποσών που εισπράττονται από τους χρήστες, είτε με βάση τις συμβάσεις, είτε ως κύρωση για την παράνομη χρήση. Η είσπραξη γίνεται συνολικά για όλα τα έργα που διαχειρίζεται ο οργανισμός και η διανομή πρέπει να στηρίζεται στη συχνότητα της χρήσης του κάθε έργου από τους χρήστες. Από τις εισπραττόμενες αμοιβές, ο οργανισμός μπορεί να παρακρατεί ένα ποσοστό για να καλύπτει τα έξοδα λειτουργίας του.

Κύρια υποχρέωση των δημιουργών απέναντι στους οργανισμούς είναι να ανέχονται την διαχείριση των δικαιωμάτων τους από τον οργανισμό, ενώ η ανάθεση της διαχείρισης αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 3 χρόνια.

Δ. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ

Χρήστης είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκμεταλλεύεται με οποιοδήποτε τρόπο έργα προστατευόμενα από την πνευματική ιδιοκτησία και είναι κατά κύριο λόγο επιχειρήσεις που παράγουν υλικούς φορείς, επιχειρήσεις όπου γίνεται δημόσια εκτέλεση μουσικών έργων, οργανωτές θεατρικών παραστάσεων, εκμισθωτές βιντεοκασετών και άλλοι.

Κατά κανόνα οι οργανισμοί καταρτίζουν με τους χρήστες αυτούς συμβάσεις άδειας εκμετάλλευσης, δηλαδή απλώς τους παρέχουν «την ευχέρεια της χρήσης των έργων». Όσον αφορά την αμοιβή, ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης την καθορίζει ελεύθερα, ενώ ανακοινώνει υποχρεωτικά από πριν το λεγόμενο «αμοιβολόγιο», για κάθε περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Το περιουσιακό δικαίωμα υπόκειται από το νόμο σε ορισμένους περιορισμούς που αφορούν το περιεχόμενο και την έκτασή του σύμφωνα με τα άρθρα 18- 28 Ν 2121/93, οι οποίοι περιορισμοί δικαιολογούνται για λόγους κοινωνικής πολιτικής και αποβλέπουν κυρίως στην προστασία της ολότητας, ενώ πολλές φορές μπορεί να καταλήξουν στην υπονόμηση των πνευματικών δικαιωμάτων και να αποτελέσουν αντικίνητρο για περαιτέρω δημιουργία. Παρόλα αυτά, προβλέπονται από όλες τις νομοθεσίες και τις διεθνείς συμβάσεις. Στο πνεύμα αυτό καθιερώνονται ως περιορισμοί: η χρήση για λόγους ενημέρωσης του κοινού, η αναπαραγωγή για διδασκαλία και άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες, η αναπαραγωγή για σκοπούς διοικητικούς ή δικαστικούς, η παράθεση αποσπασμάτων με σκοπό την πρόοδο της επιστήμης καθώς και η δημόσια εκτέλεση σε ειδικές περιστάσεις και όπως είναι φανερό οι περισσότεροι από αυτούς, αφορούν την εξουσία αναπαραγωγής.

Διευκρινίζεται σύμφωνα με το σύστημα των περιορισμών η ελεύθερη χρησιμοποίηση του έργου, με την διαφορά ότι στην περίπτωση νόμιμων ή αναγκαστικών αδειών καθιερώνεται η πληρωμή μιας εύλογης αμοιβής υπέρ του δημιουργού, ενώ με το άλλο σύστημα δεν προβλέπεται καταβολή κάποιας αμοιβής. Επίσης οι περιορισμοί του περιουσιακού δικαιώματος, δεν βρίσκονται σε αντίθεση με την Διεθνή Σύμβαση Βέρνης Παρισιού, γιατί πολλοί από αυτούς περιλαμβάνονται ρητά σε αυτή, ενώ άλλοι προβλέπονται έμμεσα από αυτή.

2. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΡΗΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΒΕΡΝΗΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

A. ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 19 Ν2121/93, επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση συντόμων αποσπασμάτων από ξένα έργα τα οποία όμως έχουν νόμιμα δημοσιευθεί για την ενίσχυση της γνώμης εκείνου που παραθέτει ή την άσκηση κριτικής κατά της γνώμης άλλου. Όπως φαίνεται, τα αποσπάσματα πρέπει να είναι σύμφωνα με τα χρηστά ήθη και να δικαιολογούνται από τον επιδιωκόμενο

σκοπό και να συνοδεύονται από την ένδειξη πηγής των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη. Η παράθεση ολόκληρου του έργου χαρακτηρίζεται παράνομη, ενώ αν το έργο ήταν αδημοσίευτο θα υπήρχε προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας.

B. ΧΡΗΣΗ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 25, παράγραφος 1, εδάφιο α' Ν 2121/93 επιτρέπεται για λόγους περιγραφής γεγονότων της επικαιρότητας, η αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό, έργων που παρουσιάζονται οπτικά ή ακουστικά κατά τη διάρκεια του επίκαιρου γεγονότος, στο μέτρο που αυτό δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό της ενημέρωσης του κοινού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα: η παρουσίαση από την τηλεόραση ενός αγάλματος, κατά την ημέρα των αποκαλυπτηρίων.

Άλλος ένας περιορισμός περιέχεται στο άρθρο 25, παράγραφος 1, εδάφιο β', σύμφωνα με τον οποίο επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό της ενημέρωσης, η αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό με μέσα μαζικής επικοινωνίας, πολιτικών λόγων, δικανικών αγορεύσεων, κηρυγμάτων, προσφωνήσεων ή άλλων έργων παρόμοιας φύσης, καθώς και διαλέξεων σε περίπτωση ή αποσπάσματα, εφόσον τα έργα αυτά παρουσιάζονται δημόσια. Οι δημιουργοί αυτών των έργων διατηρούν το δικαίωμα να εκδώσουν συλλογή με τους λόγους ή τις διαλέξεις τους, ενώ η ρητή επιφύλαξη του ηθικού δικαιώματος προβλέπει την υποχρέωση μνείας της πηγής και του ονόματος του δημιουργού σε κάθε περίπτωση αναπαραγωγής και διάδοσης.

Γ. ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Ο νόμος 2121/93 προβλέπει δύο περιορισμούς για χάρη της εκπαίδευσης, ο πρώτος αφορά την αναπαραγωγή για διδασκαλία και ο δεύτερος την αναπαραγωγή σε σχολικά βιβλία.

Το άρθρο 21, επιτρέπει την αναπαραγωγή έργων, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, εφόσον γίνεται για την διδασκαλία ή τις εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα. Αυτού του είδους η αναπαραγωγή αφορά διάφορα άρθρα που έχουν νόμιμα δημοσιευθεί, σύντομα αποσπάσματα καθώς και έργα εικαστικών τεχνών, η οποία θα πρέπει να δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, να είναι σύμφωνη με τα χρηστά

ήθη και να συνοδεύεται από την ένδειξη πηγής των ονομάτων δημιουργού και εκδότη. Βάσει αυτής της διάταξης επιτρέπεται μόνο η αναπαραγωγή, ενώ καλύπτεται η διδασκαλία σε όλα τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και σε Πανεπιστήμια.

Το άρθρο 20 τώρα, επιτρέπει την αναπαραγωγή, μικρών τμημάτων της συνολικής δημιουργίας ενός ή περισσότερων δημιουργών, σε σχολικά βιβλία που χρησιμοποιούνται ως βιβλία για την πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση και είναι εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή. Όπως και στις προηγούμενες αναπαραγωγές, είναι και εδώ υποχρεωτική η ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη.

3. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΕΜΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΒΕΡΝΗΣ/ΠΑΡΙΣΙΟΥ

A. ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 24, επιτρέπεται η ελεύθερη αναπαραγωγή του έργου, κατά τη δικαστική ή διοικητική διαδικασία στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

B. ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΑ

Ο περιορισμός των μη κερδοσκοπικών βιβλιοθηκών και αρχείων περιλαμβάνεται στο άρθρο 22, σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός πρόσθετου αντίτυπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες, με την προϋπόθεση ότι το έργο βρίσκεται στην μόνιμη συλλογή τους και η αναπαραγωγή γίνεται, για να διατηρηθεί το αντίτυπο αυτό από την συγκεκριμένη βιβλιοθήκη ή αρχείο ή για να μεταβιβασθεί σε άλλη μη κερδοσκοπική βιβλιοθήκη ή αρχείο.

Γ. ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Σε αυτή την περίπτωση, επιτρέπεται σύμφωνα με το άρθρο 23, η ελεύθερη αναπαραγωγή κινηματογραφικών ταινιών με σκοπό την διατήρηση τους στο Εθνικό Κινηματογραφικό Αρχείο, αν ο δικαιούχος αρνείται καταχρηστικά να επιστρέψει την αναπαραγωγή και πρόκειται

για έργο ιδιαίτερης καλλιτεχνικής αξίας, ενώ η αναπαραγωγή προϋποθέτει την σύμφωνη γνώμη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Κινηματογραφίας και απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

Δ. ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ

Για ορισμένα καλλιτεχνικά έργα όπως πχ πάρκα, δρόμοι, πλατείες, επιτρέπεται χωρίς την άδεια δημιουργού και χωρίς αμοιβή η περιστασιακή τους αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό με μέσα μαζικής επικοινωνίας, σύμφωνα με το άρθρο 26. Όσον αφορά αρχιτεκτονικά έργα, έργα εφαρμοσμένων τεχνών, φωτογραφίες και εικαστικά ο νόμος αναφέρει μόνο την περιστασιακή τους χρήση.

Ε. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ

Το άρθρο 27, επιτρέπει, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, την δημόσια παράσταση ή εκτέλεση ενός έργου στην περίπτωση επίσημων τελετών ή στο πλαίσιο δραστηριοτήτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Επίσημη, μπορεί να θεωρηθεί κάθε τελετή στην οποία μετέχουν θεσμικά όργανα, τα οποία επιτελούν κρατική λειτουργία πχ μια εθνική επέτειος.

Σχετικά με την δημόσια παράσταση σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, θα πρέπει να δίνεται από το προσωπικό και τους μαθητές, ενώ το κοινό θα πρέπει να απαρτίζεται αποκλειστικά από αυτά τα πρόσωπα ή τους γονείς τους. Ο περιορισμός αυτός δικαιολογείται για λόγους κοινωνικούς, αν και δεν προβλέπεται στη Διεθνή Σύμβαση Βέρνης-Παρισιού.

ΣΤ. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ο πρώτος περιορισμός του άρθρου 28, επιτρέπει στα μουσεία την ελεύθερη παρουσίαση στο κοινό έργων των εικαστικών τεχνών, εφόσον η κυριότητα του υλικού φορέα, πάνω στον οποίο έχει ενσωματωθεί το έργο ανήκει στο μουσείο καθώς επίσης και την οργάνωση εκθέσεων με τέτοια έργα.

Ο δεύτερος περιορισμός του ίδιου άρθρου, επιτρέπει την παρουσίαση στο κοινό και την αναπαραγωγή σε καταλόγους, έργων των εικαστικών τεχνών, στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για την διευκόλυνση της πώλησης του έργου. Η

αναπαραγωγή θα πρέπει να μην παρεμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου και να μην βλάπτει τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού.

Τέτοιου είδους περιορισμοί αν και δεν προβλέπονται από την Διεθνή Σύμβαση Βέρνης- Παρισιού, δικαιολογούνται για κοινωνικοπολιτιστικούς λόγους.

Z. ΑΝΘΟΛΟΓΙΕΣ

Ένας περιορισμός που ισχύει μόνο μετά το θάνατο του δημιουργού, περιλαμβάνεται στο άρθρο 20, παράγραφο 2, όπου επιτρέπει χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, την αναπαραγωγή σε ανθολογίες έργων του λόγου περισσότερων συγγραφέων, που έχουν νομίμως δημοσιευθεί και αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός.

4. ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Λόγω του ότι η αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση έχει σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στα συμφέροντα των δημιουργών, γιατί μειώνει τις πωλήσεις των προϊόντων αναπαραγωγής, ο νόμος 2121/93 καθιέρωσε ως περιορισμό του περιουσιακού δικαιώματος, μετά από τροποποίηση του σύμφωνα με το Ν2435/96, την αναπαραγωγή ενός έργου που έχει νόμιμα δημοσιευθεί, εφόσον γίνεται για ιδιωτική χρήση εκείνου ο οποίος προβαίνει σε αυτήν. Απαραίτητη προϋπόθεση σε αυτό είναι ότι η αναπαραγωγή πρέπει να γίνεται από τον ίδιο το χρήστη.

A. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Στην έννοια της ιδιωτικής χρήσης εμπίπτει η αναπαραγωγή που γίνεται από τον ίδιο το χρήστη για προσωπική χρήση του ή για χρήση από το άμεσα στενό περιβάλλον του. Σε αυτή την περίπτωση κατατάσσεται ένας φοιτητής ή ερμηνευτής που συγκεντρώνει βιβλιογραφία ή πληροφορίες για κάποιο θέμα.

Αναπαραγωγή η οποία γίνεται για να εξυπηρετήσει εμπορικό σκοπό ή που γίνεται από επιχειρήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες δεν αφορά την ιδιωτική χρήση, ενώ περιπτώσεις όπως των φωτοτυπικών κέντρων και των καταστημάτων δίσκων δεν εμπίπτουν και αυτά στο άρθρο 18 που αφορά την ιδιωτική χρήση, αλλά χρειάζεται η άδεια από τον δημιουργό ή τον αρμόδιο δικαιούχο.

B. ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Όπως προαναφέρθηκε, η ελευθερία της αναπαραγωγής δεν ισχύει, όταν εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου και βλάπτονται τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού. Ο νόμος, αναφέρει κάποιες από τις περιπτώσεις της μη επιτρεπόμενης αναπαραγωγής, οι οποίες είναι, περιπτώσεις αναπαραγωγής αρχιτεκτονικού έργου με μορφή κτιρίου ή άλλης όμοιας κατασκευής, καθώς και αναπαραγωγή έργου εικαστικών τεχνών με τεχνικά μέσα που κυκλοφορεί σε περιορισμένα αντίτυπα.

Γ. ΕΡΓΟ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΝΟΜΙΜΩΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙ

Στην ιδιωτική χρήση, η αναπαραγωγή αφορά τα έργα που έχουν γίνει νόμιμα προσιτά στο κοινό με οποιοδήποτε τρόπο παρουσίασης, ανεξάρτητα από το αν έχει προηγηθεί κάποια υλική ενσωμάτωση.

Δ. ΕΥΛΟΓΗ ΑΜΟΙΒΗ

Για πρώτη φορά στην Ελληνική Νομοθεσία με την παράγραφο 3 του άρθρου 18 Ν2121/93, προβλέπεται η καταβολή εύλογης αμοιβής στον δημιουργό και ορισμένους δικαιούχους, ως αντιστάθμισμα της ελεύθερης αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση εάν χρησιμοποιούνται ορισμένα τεχνικά μέσα.

Η ρύθμιση αυτή αφορά το πρόβλημα της ιδιωτικής αναπαραγωγής των έντυπων έργων που γίνονται με τη φωτοτυπία, καθώς και άλλων έργων που έχουν εγγραφεί σε υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας. Η εύλογη αμοιβή ορίζεται σε συγκεκριμένο ποσοστό, ανάλογο της αξίας των αντικειμένων που χρησιμοποιούνται για την αναπαραγωγή και είναι: 6% της αξίας των συσκευών εγγραφής ήχου και εικόνας ή άλλων παρόμοιων φορέων, 4% της αξίας των φωτοτυπικών συσκευών μαζί με το ειδικό χαρτί και 2% της αξίας των Η/Υ. Οφειλέτης της αμοιβής είναι ο εισαγωγέας ή παραγωγός ή έμπορος των τεχνικών υλικών φορέων και όχι ο χρήστης.

Ε. ΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ

Οι πνευματικοί δημιουργοί είναι δικαιούχοι της εύλογης αμοιβής κατά ποσοστό 55%, οι ερμηνευτές ή καλλιτέχνες κατά 25% ενώ οι παραγωγοί κατά ποσοστό 20%, η οποία εισπράττεται από την παραγωγή ή εισαγωγή ή πώληση των συσκευών εγγραφής και υλικών φορέων ήχου και εικόνας.

ΣΤ. ΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η είσπραξη τέτοιου είδους αμοιβών από τον ατομικό δικαιούχο είναι πρακτικά ανέφικτη για αυτό και ο νόμος υποχρεωτικά επιβάλλει την ανάθεση της διαχείρισης των πνευματικών δικαιωμάτων γενικά και την είσπραξη της αμοιβής ειδικότερα στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, οι οποίοι καλύπτουν εν όλο ή εν μέρει την ενδιαφερόμενη κατηγορία δικαιούχων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ 1^η

**ΑΠ 952/1994 – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
1995 – ΣΕΛ. 135-136.**

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: ΑΙΚ. ΤΣΙΤΣΙΡΙΔΟΥ

**ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Α. ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, Μ.Θ.
ΜΑΡΙΝΟΣ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Η/Υ. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΧΡΗΣΗΣ

Η κατοχή του «πηγαίου κώδικα» παραχωρηθέντος προγράμματος Η/Υ αποτελεί τεκμήριο ότι δεν μεταβιβάσθηκε το όλο δικαίωμα επί του προγράμματος.

Η αιτούσα εταιρία, αποκλειστική κάτοχος και εκμεταλλεζόμενη όλων των δικαιωμάτων του προγράμματος «BROKER», εξέθεσε ότι το Νοέμβριο του 1993 οι δύο εκ των καθόν που ασχολούνταν με την συντήρηση του προγράμματος διέκοψαν την σχέση εργασίας με αυτή, ενώ ο πρώτος εκ των καθόν συνέστησαν τρίτη εταιρία με αποκλειστικό σκοπό την εκμετάλλευση του προγράμματος «BROKER», το οποίο προκάλεσε σύγχυση και ζημιά στην πρώτη εταιρία. Η αιτούσα εταιρία ζήτησε δε ως ασφαλιστικό μέτρο να απαγορεύσουν στους τρίτους την χρησιμοποίηση και εκμετάλλευση του προγράμματος και να υποχρεωθούν σε παράλειψη αθέμιτου ανταγωνισμού, με απειλές χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης. Η νόμιμη αίτηση εισήχθη για συζήτηση στηριζόμενη στις διατάξεις περί «αθέμιτου ανταγωνισμού», Ν 146/1914

Η αιτούσα εταιρία είχε αρχίσει να εκπονεί το πρόγραμμα «BROKER», ενώ ζήτησε από τον πρώτο καθόν, να της παραχωρηθεί η χρήση του έτοιμου προγράμματος καθώς και το δικαίωμα παραχώρησης σε τρίτους, ενώ την συντήρηση είχε αναλάβει ο καθόν δημιουργός. Η πρώτη εταιρία συνέχισε την εκμετάλλευση του εκπονηθέντος προγράμματος από τον δημιουργό, ενώ ο ίδιος, δεν αποξενώθηκε από τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και κράτησε τον πηγαίο κώδικα του προγράμματος χωρίς να τον παραδώσει στην αιτούσα. Όπως προαναφέρθη συστήθη νέα Ε.Π.Ε., με σκοπό την

εκμετάλλευση και συντήρηση του «BROKER». Μετά από αυτό, δεν πιθανολογήθηκε αποκλειστική κυριότητα της αιτούσας εταιρίας, ούτε πλήρης μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, ούτε εσωτερική σχέση μεταξύ της αιτούσας και του πρώτου καθού, συνεπώς έπρεπε να απορριφθεί η υπό κρίση αίτηση ως αβάσιμη κατά ουσία.

ΑΠΟΦΑΣΗ 2^η

ΑΠ 14751/1996 – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 1996 – ΣΕΛ. 858 – 861

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Β. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ – ΕΛΛΗΝΙΑΔΗ, Δ. ΣΚΟΥΡΤΗΣ

**ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. «LABEL COPY».
ΕΘΙΜΟ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ. ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΚ
ΜΕΡΟΥΣ ΑΥΤΟΥ.**

Δεν συνιστούν προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας οι δεύτερες εκτελέσεις (label copy) εν όψει και του ότι εθιμικώς οι συνθέτες, οι συγγραφείς ή οι παραγωγοί δίσκων δεν αντιδρούν, όταν μια σύνθεση εκδίδεται σε άλλη εκτέλεση, χωρίς την άδεια του παραγωγού και μάλιστα, όταν έχει μεταβιβαστεί το περιουσιακό δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης (Α.Ε.Π.Ι.). Και αν ακόμα δεν δεχθεί κανείς την δημιουργία εθίμου, υπάρχει κατάχρηση δικαιώματος από την πλευρά του πνευματικού δημιουργού.

Στον απόλυτο χαρακτήρα του ηθικού δικαιώματος του πνευματικού δημιουργού και στην προαναφερόμενη εξουσία περιφρούρησης του έργου του, δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί και ιδίως στην περίπτωση απαγόρευσης κατάχρησης δικαιώματος σύμφωνα με το σύγγραμμα πνευματικής ιδιοκτησίας του Κουμάντου. Η ελληνική νομοθεσία ωστόσο, δεν έχει εξαντλήσει τα όρια των περιορισμών του δικαιώματος του πνευματικού δημιουργού σύμφωνα με την Διεθνή Σύμβαση Βέρνης, σε περιπτώσεις που αφορούν την αναπαραγωγή μουσικού έργου με κείμενο που κυκλοφορεί σε υλικό φορέα ήχου από άλλο παραγωγό υλικών φορέων και εν όψει του ότι συνθέτες, συγγραφείς και

παραγωγοί δίσκων δεν αντιδρούν όταν μια σύνθεση εκδίδεται σε άλλη εκτέλεση, χωρίς την άδεια του παραγωγού και μάλιστα αν έχει μεταβιβασθεί το περιουσιακό δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού.

Ο αιτών, γνωστός δημιουργός – συνθέτης – στιχουργός μουσικών έργων, κυκλοφόρησε σύμφωνα με την ιδιότητα του CD με τον τίτλο «Σαν αγρίμι». Εκτός από τα τραγούδια που προορίζει για τον ίδιο, γράφει επίσης και για άλλους καλλιτέχνες.

Στο συγκεκριμένο δίσκο επέλεξε ένα από τα τραγούδια με τίτλο «Στο χα πει» και με γραπτή σύμβαση που κατάρτισε με την Α.Ε.Π.Ι., της μεταβίβασε το περιουσιακό του δικαίωμα περί εκμετάλλευσης του παραπάνω τραγουδιού. Στη συνέχεια η Α.Ε.Π.Ι. με σύμβασή της με φωνογραφική εταιρία, της παραχώρησε το δικαίωμα εκτέλεσης του τραγουδιού αυτού με οποιοδήποτε άλλο εκτελεστή ΑΡ. 54 Ν2121/93. Στην Ελλάδα οι φωνογραφικές εταιρίες συμβάλλονται με τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης για την εκμετάλλευση του ρεπερτορίου. Με βάση την προαναφερθείσα σύμβαση, η εταιρία προέβη στην κυκλοφορία ηχογραφήματος με τίτλο «πρώτα από όλα» συμπεριλαμβανομένου και του τραγουδιού «στο χα πει», σε δεύτερη εκτέλεση, με άλλο ερμηνευτή και διαφορετικούς μουσικούς και ενορχήστρωση. Τα συγκεκριμένα φωνογραφήματα περιέχουν δεύτερες εκτελέσεις τραγουδιών και όχι αποσπάσματα ενιαίων μουσικών έργων, όπως αντίθετα υποστηρίζει ο αιτών, του οποίου η ως άνω εκτέλεση δεν συνιστά αποσπασματική χρήση του δήθεν ενιαίου έργου του. Συνεπώς επειδή είχε η εταιρία γραπτή νόμιμη άδεια από την Α.Ε.Π.Ι., και για δεύτερη εκτέλεση του τραγουδιού, της οποίας ο αιτών είναι μέλος, εξοβελίζεται ο ισχυρισμός του αιτούντος για αποσπασματική χρήση και η εταιρία αποδεικνύεται καλόπιστη παραγωγός.

Ωστόσο το δικαστήριο υποστηρίζει ότι ο αιτών δεν έχει το επικαλούμενο ασφαλιστέο δικαίωμα, συνέπεια του εθίμου, περιοριστικού του ηθικού δικαιώματος του ως πνευματικού δημιουργού που αναφέρεται στην χωρίς άδεια του επανεκτέλεση του συγκεκριμένου τραγουδιού, ενώ σε περίπτωση απόκρουσης, η άσκηση δικαιώματος του αιτούντος, γίνεται κατά την ουσιαστική βάσιμη ένσταση της καθής, καταχρηστικά και υπερβαίνει τα όρια καλής πίστης και χρηστών ηθών.

ΑΠΟΦΑΣΗ 3^η

ΑΠ 1154/1997 – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
1997 – ΣΕΛ. 352 – 353

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μ. ΚΑΡΠΑΘΙΩΤΑΚΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Θ. ΓΟΥΣΙΟΣ, Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟ ΓΝΩΡΙΣΜΑ. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ.

Η εμπορική εκμετάλλευση έργου πνεύματος προσβάλλει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας του δημιουργού και συγχρόνως συνιστά πράξη «αθέμιτου ανταγωνισμού» (SPIDERMAN).

Η πρώτη εκ των αιτουσών εταιρία, απέκτησε το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας αποκλειστικής χρήσης και εκμετάλλευσης του περιοδικού «SPIDERMAN», περιλαμβάνοντος σειρά εντύπων περιπετειών δράσης και σκίτσων του εν λόγω ήρωα, του φανταστικού ανθρώπου αράχνη, ο οποίος φέρνει πολύ συγκεκριμένη μορφή, ρόλο, και ενδυμασία. Το 1962 ο Steve Ditko δημιούργησε τον «SPIDERMAN» υπό την ιδιότητα του ως υπάλληλος εταιρίας, εδρεύουσας στις Η.Π.Α., η οποία απέκτησε αυτοδίκαια τα πνευματικά δικαιώματα της μορφής αυτής και κατέθεσε στο Γραφείο πνευματικής ιδιοκτησίας των Η.Π.Α. τον συγκεκριμένο ήρωα ως «AMAZING SPIDERMAN». Η δεύτερη των αιτουσών εταιρία απέκτησε επ' αορίστου χρόνου το δικαίωμα κατασκευής και πώλησης παιχνιδιών και κούκλων με τη μορφή SPIDERMAN, τα οποία κυκλοφορούν στην παγκόσμια αγορά από το 1993 ενώ στην Ελλάδα από το 1995.

Η μορφή SPIDERMAN ως πνευματικό δημιούργημα, εμπεριεχόμενο πρωτοτυπία μορφής και δημιουργικής ιδέας με τα μέχρι τότε παιχνίδια, προωθήθηκε αρκετά (character merchandising), πουλώντας βιβλία, κόμικς, ταινίες, παιχνίδια, κτλ, με τη μορφή του ήρωα, η οποία χάρις την ευρύτατη και πολυετή διαφήμιση, έχει αποκτήσει πλέον ιδιαίτερο διακριτικό γνώρισμα προσδιορίζον την προέλευση όλων των αντικειμένων του SPIDERMAN.

Αποτέλεσμα της διάθεσης και κυκλοφορίας στην αγορά των προαναφερόμενων παιχνιδιών τους, τα οποία όμως δεν προέρχονται από τις δικές τους επιχειρήσεις και τα οποία μοιάζουν πολύ με τα παιχνίδια της πρώτης, είναι η δημιουργία

σύγχυσης στο κοινό για την αληθινή προέλευση της καθεμιάς. Έτσι η εκ μέρους της καθεμιάς χρήση των πνευματικών δημιουργημάτων SPIDERMAN, συνιστά παράνομη προσβολή του αποκλειστικού δικαιώματος της πρώτης επί των προπεριγραφέντων προϊόντων της διανοίας και παράβαση της νομοθεσίας. Επιπλέον η δουλκή αντιγραφή και χρήση των πρωτότυπων γνωρισμάτων των εμπορευμάτων αμοτέρων των αιτουσών, αποτελεί παράβαση του αθέμιτου ανταγωνισμού, καθόσον οι ενέργειες αυτές γίνονται με πρόθεση πρόκλησης σύγχυσης στο κοινό. Τέλος, η κυκλοφορία και πώληση παιχνιδιών με μορφή και όνομα των νομίμως κατατεθειμένων και δεκτών σημάτων της πρώτης αιτούσας, προοριζόμενων προς διάκριση παιχνιδιών, συνιστά επίσης προσβολή και παράβαση περί σημάτων.

ΑΠΟΦΑΣΗ 4^η

ΑΠ 23612/1997 – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 1998 – ΣΕΛ. 380 – 381.

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Β. ΔΙΚΑΙΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Ν. ΚΟΥΧΤΣΟΓΛΟΣ, Δ. ΣΚΟΥΡΤΗΣ

ΑΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ.

Η διαφορετικότητα των λεξικών (ως προς το περιεχόμενο, την κατανομή ύλης κτλ) αποκλείει την προστασία του πρώτου, τόσο βάση του αθέμιτου ανταγωνισμού όσο και του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

Από τις ένορκες εξετάσεις των μαρτύρων και τα έγγραφα των διαδίκων προκύπτει: Ο εκδοτικός οίκος του αιτούντος «GUTENBERG» εξέδωσε το 1992 βιβλίο του Γ.Μ. με τίτλο «Λεξικό Αρχαίων- Βυζαντινών και Λογίων φράσεων της Νέας Ελληνικής» του οποίου και υπήρξε επανέκδοση το 1994. Κατά το τρέχον έτος εκδόθηκε βιβλίο του δεύτερου των καθών με τίτλο «Στερεότυπες Φράσεις Λέξεις Επιρρήματα και εύχρηστες Δοτικές της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στην Νεοελληνική». Από τα δύο αυτά βιβλία πιθανολογείται ότι το δεύτερο δεν αποτελεί αντιγραφή του βιβλίου που εξέδωσε ο οίκος του αιτούντος, ότι πρόκειται περί δύο λεξικών διαφορετικού είδους, διαφορετικά σε τίτλο, περιεχόμενο, κατανομή ύλης, ποσότητα καθώς και ερμηνευτική απόδοση. Επιπρόσθετα το λεξικό ούτε το στοιχείο του αθέμιτου

ανταγωνισμού έχει, ούτε και το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα του λεξικού υπό του εκδοτικού οίκου του αιτούντος, στο οποίο έχουν μεταβιβασθεί τα δικαιώματα του ως άνω. Συνεπώς πρέπει να απορριφθεί σαν αβάσιμη κατά ουσία η υπό κρίση αίτηση συμψηφισόμενης των διαδικών της δικαστικής της δαπάνης (Αρ. 179 Κ. Πολ. Δ.).

ΑΠΟΦΑΣΗ 5^η

**ΑΠ 3455/1997 – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
1999 – ΣΕΛ. 597- 599**

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μ. ΤΖΙΩΤΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Θ. ΓΟΥΣΙΟΣ, Α. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ. ΑΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Αντικείμενο πνευματικού δικαιώματος μπορεί να συνιστά και ο φανταστικός χαρακτήρας που έχει δημιουργήσει ο παραγωγός κινηματογραφικής ταινίας (character merchandising). Με τις διατάξεις για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί να συρρέουν και οι διατάξεις του αθέμιτου ανταγωνισμού (αρ. 1 ή 13 Ν1616/14) εφόσον διαπιστώνονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους .

Οι αιτούσες αμερικάνικες εταιρίες, ισχυρίζονται ότι η πρώτη από αυτές απέκτησε το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, χρήσης και εκμετάλλευσης επί των τηλεοπτικών και κινηματογραφικών ταινιών με την ονομασία “HERCULES” για όλο τον κόσμο. Μετά από μια σειρά έγγραφων συμβάσεων, την αποκλειστική άδεια χρήσης και μορφής της σειράς “HERCULES” σε κούκλες, απέκτησε η τρίτη εταιρία για το διάστημα μέχρι 31/12/98, τα οποία κατασκευάζει και κυκλοφορεί σε όλον τον κόσμο από το 1995 και στην Ελλάδα από το 1996. Η μορφή και η ονομασία του ήρωα αποτελούν όντως διακριτικό γνώρισμα. Πριν την κατάθεση αίτησης πληροφορήθηκαν πως η πρώτη εταιρία που ασχολείται με την εμπορία παιχνιδιών, διαθέτει στην ελληνική αγορά χωρίς δικαίωμα και άδεια από την δεύτερη, παιχνίδια με την ονομασία “HERCULES”, κάτι το οποίο συνιστά προσβολή του αποκλειστικού πνευματικού δικαιώματος, ενώ τα προϊόντα της πρώτης προκαλούν σύγχυση στο κοινό, λόγω μη διαφοράς με τα υπόλοιπα. Με βάση αυτά και επικαλούμενη

επείγουσα περίπτωση, ζητούν να απαγορευτεί στους καθόν να κατέχουν και να πωλούν τέτοια προϊόντα με την επωνυμία “HERCULES”, να αποσύρουν να κυκλοφορούν παιχνίδια στην αγορά, αλλιώς να κατασχεθούν, καθώς και χρηματική ποινή και δημοσίευση της απόφασης.

Η αίτηση αυτή φέρθηκε στο Δικαστήριο με παραδεκτά αιτήματα κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και ήταν νόμιμη, βασιζόμενη σε μια σειρά διατάξεων περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας. Πιθανολογήθηκε ότι οι αιτούσες εταιρίες, είχαν έδρα τις Η.Π.Α. και η πρώτη από αυτές, απέκτησε δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, αποκλειστικής χρήσης και εκμετάλλευσης μιας σειράς τηλεοπτικών ταινιών.

Όπως προαναφέραμε, η μορφή του βασικού ήρωα, συνιστά πνευματικό δημιούργημα και έχει καταστεί ιδιαίτερο διακριτικό γνώρισμα, το οποίο προσδιορίζει την προέλευση όλων των αντικειμένων με την ονομασία “HERCULES”. Περαιτέρω, προέκυψε ότι η πρώτη των εταιριών που ασχολείται με την εμπορία των παιχνιδιών, εισάγει από το εξωτερικό και διαθέτει κούκλες με τον «Ηρακλή», ενώ στα κουτιά αυτών των συσκευασιών, υπάρχουν όλες οι ενδείξεις και φωτογραφίες. Η συνολική εμφάνιση, συμπεριλαμβανομένου του διασηματισμού και της ονομασίας, αποτελούν αντιγραφή των παιχνιδιών των αιτουσών, και έτσι προσβάλλονται τα αποκλειστικά πνευματικά δικαιώματα και διακριτικά γνωρίσματα. Επιπλέον οι πράξεις της πρώτης καθής, είναι αντίθετες στα χρηστά ήθη και γίνονται με σκοπό αθέμιτου ανταγωνισμού των αιτουσών. Εν όψει όλων αυτών, συντρέχει επείγουσα περίπτωση να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα, προς προστασία των δικαιωμάτων των αιτουσών, λόγω ζημιάς που πρόκειται να υποστούν από την εξακολούθηση κυκλοφορίας των παραπάνω προϊόντων, αλλά και για την προστασία ασφάλειας των συναλλαγών.

ΑΠΟΦΑΣΗ 6^η

**ΑΠ 8153/1999 – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
2000 – ΣΕΛ. 171 – 173**

ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Ε. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: ΣΤ. ΤΣΙΜΣΙΡΗΣ, Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΣ

**ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑ.
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ (ΠΙΝΑΚΑΣ
ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ).**

Τα συμβολαιογραφικά έγγραφα και ιδίως ο πίνακας κατάταξης δεν αποτελούν έργα προστατευόμενα κατά τις περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεις ως «πολιτειακά έγγραφα» (αρ. 2 παρ. 5 Ν 2121/93). Η πρωτοτυπία που πρέπει να έχει το πνευματικό έργο αξιολογείται με το κριτήριο της «στατιστικής μοναδικότητας».

Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 Ν2121/93 της πνευματικής ιδιοκτησίας, Συγγενικών Δικαιωμάτων και Πολιτιστικών Θεμάτων, ένα έργο προστατεύεται εφόσον ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις της γενικής ρήτηρας, δηλαδή εφόσον είναι πρωτότυπο, βασικό κριτήριο του οποίου είναι η θεωρία της στατιστικής μοναδικότητας, η κρίση δηλαδή ότι κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει κάτι όμοιο. Το πνευματικό δημιούργημα ωστόσο, για να είναι στατιστικά μοναδικό θα πρέπει να παρουσιάζει την απαιτούμενη πρωτοτυπία ως σύνολο ή τμήμα του. Από την προστασία του νόμου εξαιρούνται τα επίσημα κείμενα που εκφράζουν άσκηση πολιτειακής αρμοδιότητας νομοθετικά, διοικητικά και δικαστικά κείμενα, ενώ έργα λειτουργών της πολιτείας με την ευρύτερη έννοια είναι αντικείμενα προστασίας.

Το άρθρο 1 παρ. 1 ν.670/77 χαρακτηρίζει τον συμβολαιογράφο ως άμισθο δημόσιο λειτουργό και του παρέχει την εξουσία να ενεργεί «πάσα άλλη πράξη», ανατιθέμενη σε αυτόν «υπό του νόμου», ενώ βάσει του συστήματος αναγκαστικής εκτέλεσης ενεργεί και ως υπάλληλος πλειστηριασμού. Συνεπώς με την αυτή του ιδιότητα ασκεί δημόσια εξουσία, ενώ ο πίνακας κατατάξεως για την διανομή του πλειστηριάσματος, ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του και ο οποίος προσομοιάζει με δικαστική απόφαση, από την έκδοσή του, οπότε ο συντάκτης του απεκδύεται από κάθε εξουσία τροποποίησης του περιεχομένου του, αποτελεί δηλαδή «επίσημο κείμενο με το οποίο εκφράζεται η άσκηση πολιτειακής αρμοδιότητας» και για αυτό εξαιρείται από τη προστασία του νόμου για την πνευματική ιδιοκτησία. Περαιτέρω ο πίνακας συντάσσεται και η κατάταξη των δανειστών, γίνεται με βάση τις αναγγελθείσες απαιτήσεις. Μολονότι ο συντάκτης του προβαίνει και σε νομικούς συλλογισμούς και αξιολογήσεις για να καταλήξει σε συμπεράσματα, η κατάταξη θα στηρίζεται στο νόμο, δηλαδή αφενός σε στοιχεία που βρίσκονται έξω από τον κύκλο της

προστασίας και αφετέρου στην επεξεργασία των στοιχείων αυτών και στην εξεύρεση λύσεων. Ένας πίνακας κατάταξης δεν αφήνει δυνατότητα απόκλισης η οποία να επιτρέπει την ανάπτυξη εισφοράς στο συντάκτη του, συνεπώς ο συντάκτης δεν δημιουργεί έργο κατά την έννοια των διατάξεων για την πνευματική ιδιοκτησία, για αυτό και ο πίνακας δεν αποτελεί προστατευόμενο έργο.

ΑΠΟΦΑΣΗ 7^η

**ΑΠ 3859/2001 – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
2001- ΣΕΛ. 601-602.**

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Β. ΜΠΑΣΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Ν. ΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. ΒΑΓΕΝΑΣ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΙΔΕΑΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ. ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑ.

Αντικείμενο προστασίας με τις διατάξεις της πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί να είναι και το σενάριο θεατρικού ή κινηματογραφικού έργου. Με τις διατάξεις της πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται η συγκεκριμένη μορφή του έργου και όχι η γενική ιδέα πάνω στην οποία αυτό βασίζεται. Για την χορήγηση της προστασίας των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας απαιτείται μια ελάχιστη πρωτοτυπία του έργου.

Η αναφορά του αιτούντος περιλαμβάνει τα εξής: Ότι είναι συγγραφέας του θεατρικού έργου «Βοήθεια ο...γιατρός» και αποκλειστικός δικαιούχος πνευματικής ιδιοκτησίας σε αυτό, αφού έγινε κατάθεσή του και στην εθνική βιβλιοθήκη. Η υπόθεση αναφέρεται σε δύο ζευγάρια παντρεμένων, ενώ ο αιτών ισχυρίζεται πως ο καθού αντέγραψε την κεντρική ιδέα της υπόθεσης, γράφοντας κινηματογραφική ταινία με άλλο τίτλο καθώς και το ότι προσέβαλε το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας στο θεατρικό του έργο. Η υπόθεση ορισμένη, νόμιμη, στηριζόμενη σε μια σειρά διατάξεων εισήχθη προς έρευνα στο δικαστήριο.

Παρόλη την άσκηση ένδικης αίτησης του αιτούντος, ο παραπάνω ισχυρισμός του πιθανολογήθηκε ουσιαστικά αβάσιμος. Ειδικότερα από τον συσχετισμό των κειμένων του θεατρικού έργου και της ταινίας, προέκυψε ότι κανένα δεν παρουσίασε έντονη πρωτοτυπία ως προς την κεντρική ιδέα της υπόθεσης, με την έννοια ότι αυτή συναντάται και σε πολλά άλλα παρόμοια έργα, άλλων δημιουργών. Και τα δύο έργα

κινούνται φανταστικά στο επίπεδο συμπεριφορών και σχέσεων των ηρώων τους. Συνεπώς η κινηματογραφική ταινία δεν αντιγράφει κάποια ιδέα ή περιεχόμενο που να αποτελεί πρωτότυπο προσωπικό εύρημα του έργου του αιτούντος.

ΑΠΟΦΑΣΗ 8η

**ΑΠ 1251/2003 – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
2004 – ΣΕΛ. 174-176**

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Π. ΚΑΚΚΑΛΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΣΤ. ΓΙΑΚΟΥΜΕΛΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Κ. ΚΑΖΑΣ

**ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. ΜΕΛΟΠΟΙΗΣΗ
ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ. ΈΡΓΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ. ΠΡΟΣΒΟΛΗ
ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ
ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ.
ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΟΣΥΝΘΕΤΗΣ.**

Έργα συνεργασίας είναι εκείνα που δημιουργήθηκαν με την άμεση σύμπραξη πλειόνων συντελεστών κατά τρόπο που η συμβολή του ενός επηρέασε την συμβολή του άλλου και όλοι μαζί οι δημιουργοί επηρέασαν το τελικό αποτέλεσμα. Οι δημιουργοί είναι συνδικαιούχοι του ηθικού και περιουσιακού δικαιώματος και για αυτό νομιμοποιούνται ενεργητικά στις σχετικές αγωγές. Στην περίπτωση μελοποιηθέντος ποιήματος όπου χρησιμοποιήθηκε από τρίτον, χωρίς άδεια, μόνο η μουσική, νομιμοποιείται ενεργητικά στις σχετικές αγωγές και ο ποιητής.

Κατά το άρθρο 7 Ν2121/93, έργα συνεργασίας θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με την άμεση σύμπραξη δύο ή περισσότερων δημιουργών, ειδικότερα στην περίπτωση όπου ο ένας επηρεάζει το έργο του άλλου, καθίστανται όλοι συνδικαιούχοι ηθικού και περιουσιακού δικαιώματος επί τούτου. Στην συγκεκριμένη περίπτωση οι αναιρεσείοντες, η πρώτη με την ιδιότητα του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, ο δεύτερος ως συνθέτης του τραγουδιού «Πάμε Τζαμάικα» και η τρίτη ως στιχουργός, με τον πρώτο λόγο του αναιρετηρίου, αποδίδουν στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια του άρ. 559 αρ. 1 Κ.Π.Δ. ότι παραβίασε την προαναφερόμενη διάταξη, γιατί απέρριψε την αγωγή προς την τρίτη ενάγουσα, επειδή αυτή ως στιχουργός δεν νομιμοποιείται ενεργητικά, αφού στην διαφήμιση χρησιμοποιήθηκε μόνο η

μελωδία και όχι ο στίχος του τραγουδιού και έτσι προσβλήθηκε παράνομα το δικαίωμα του συνθέτη του έργου. Το εφετείο δέχθηκε ότι στην διαφήμιση χρησιμοποιήθηκε μόνο η μελωδία (χωρίς την γραπτή άδεια της ενάγουσας ως νόμιμη εκδοχέας του δικαιώματος του δημιουργού) και έτσι με την προβολή της η εναγόμενη προσέβαλε το ηθικό δικαίωμα του συνθέτη του έργου. Έτσι το εφετείο έκρινε ότι προσέβαλε τη διάταξη η οποία προβλέπει ότι οι δημιουργοί του συλλογικού έργου είναι συνδικαιούχοι περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος επ' αυτού, σύμφωνα με τις παραδοχές της η προκείμενη πνευματική δημιουργία είναι προϊόν συνεργασίας του συνθέτη και της στιχουργού, επομένως ο αναιρετικός αυτός λόγος πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος και παραδεκτός.

Κατά τα παραπάνω οι υπαίτιοι, σύμφωνα με το αρ. 65 Ν2121/93 υποχρεούνται σε αποζημίωση, που δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το διπλάσιο της αμοιβής που καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης που έκανε ο υπόχρεος χωρίς άδεια. Οι αναιρεσείοντες ωστόσο, μέμφονται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση υπέπεσε σε πλημμέλεια και ότι περιέχει ανεπαρκείς αιτιολογίες. Σχετικά με το παραπάνω ζήτημα οι ενάγοντες επικαλέστηκαν με την έφεσή τους και προσκόμισαν τιμολόγια ύψους 1525424δρχ έως 5000000 για χρήσεις μουσικών έργων σε διαφημίσεις προϊόντων τους, που καταβλήθηκαν το 1995 για χρήση μέχρι δύο έτη. Αποδείχθηκε δε ότι η αμοιβή που καταβαλλόταν για αυτό, ανερχόταν στις 300000δρχ. Επομένως η αποζημίωση που δικαιούνταν η εκδοχέας του δικαιώματος των δημιουργών, ανέρχεται στις 600000δρχ. Ωστόσο το εφετείο δεν στέρησε την απόφαση της νόμιμης βάσης παραθέτοντας με αιτιολογίες που δεν αντιφάσκουν μεταξύ τους τα περιστατικά για τους κανόνες που εφήρμοσε. Επομένως ο τρίτος λόγος αναίρεσης έπρεπε να απορριφθεί.

Κατά ακολουθία έπρεπε να γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που απέρριψε την ένδικη αγωγή προς την τρίτη από τους ενάγοντες για έλλειψη ενεργητικής νομιμοποίησης, να απορριφθεί, περαιτέρω να παραπεμφθεί και τέλος να καταδικασθεί η αναιρεσίβλητη στην δικαστική δαπάνη των νικούντων αναιρεσιόντων.

ΑΠΟΦΑΣΗ 9^η

**ΑΠ 1248/2003- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
2004 – ΣΕΛ. 176**

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Π. ΚΑΚΚΑΛΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Ε. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Χ. ΜΗΤΚΙΔΗΣ, Ε. ΣΕΡΜΙΕΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ (ΓΕΦΥΡΑ). ΚΡΕΜΑΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ ΕΥΡΠΟΥ. ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑ. ΑΝΑΙΡΕΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.

Η πρωτοτυπία έργου λόγου, τέχνης ή επιστήμης είναι ζήτημα αποδείξεως που δεν επιδέχεται αναιρετικό έλεγχο. Δεν είναι πρωτότυπο έργο η σχεδίαση κρεμαστής γέφυρας.

Αντικείμενο προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα σε οποιαδήποτε μορφή. Το αν είναι πρωτότυπο ή όχι ένα έργο, αποτελεί ζήτημα πραγματικό για το οποίο αποφαινόνται ανελέγκτως τα δικαστήρια ουσίας.

Με την προσβαλλόμενη απόφαση έγινε δεκτό ότι η γέφυρα της Χαλκίδας, κατασκευάστηκε κατόπιν διαγωνισμού ο οποίος αφορούσε τη μελέτη και εκτέλεση του έργου και προκηρύχθηκε το 1984. Η μελέτη εκπονήθηκε από την εταιρία Δ.Ο.Ε. με μελετητή τον μηχανικό Σ.Σ. και συμβούλους ένα γερμανικό οίκο, δύο καθηγητές του Ε.Μ.Π., το Πολυτεχνείο της Στουτγάρδης και την εταιρία Γ. Ε.Π.Ε., ενώ ο έλεγχος ανατέθηκε στην γαλλική εταιρία S. Το έργο χαρακτηρίστηκε πρωτοποριακό, η γενική και αρχιτεκτονική του όμως, έχει εφαρμοστεί επανειλημμένως παγκοσμίως. Το εφετείο δέχθηκε ότι ο αναιρεσίων, ο οποίος εργαζόταν με σύμβαση στην 1^η Π.Υ.Δ.Ε., εισηγήθηκε την κατασκευή κρεμαστής γέφυρας με μεταλλική ανωδομή, χωρίς όμως η στατική αυτή λύση να είναι πρωτότυπη και χωρίς και χωρίς να κατασκευαστεί η γέφυρα σύμφωνα με την εισήγησή του, αφού η συγκεκριμένη είναι καλωδιωτή κρεμαστή, με ανωδομή από προεντεταμένο σκυρόδεμα. Έτσι το εφετείο έκρινε ότι το έργο δεν είναι πρωτότυπο, απέρριψε την αγωγή του ως αβάσιμη, με την οποία ο ίδιος ζητούσε να του αναγνωρισθεί η πατρότητα του έργου, καθώς και να του επιδικασθεί αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΚΟΥΜΑΝΤΟΥ – ΟΓΔΟΗ ΕΚΔΟΣΗ 1995 – ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ – 1994
- ΔΙΚΑΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΟΤΣΙΡΗ – ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ 1995 – ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2004.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- (1) Πλην των υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών, υπαγομένων στην κατηγορία 18
 (2) Πλην των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας, τηλετυπίας, ραδιοτηλεφωνίας, τηλεειδοποίησης και των υπηρεσιών μέσω δορυφόρου.
 (3) Πλην των συμβάσεων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών έκδοση, αγοράς, πώλησης και μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, και των υπηρεσιών που παρέχουν οι κεντρικές τράπεζες.
 (4) Πλην των συμβάσεων υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης εφόσον δεν υπάγονται στις συμβάσεις E&A των οποίων τα αποτελέσματα ανήκουν στην αναθέτουσα αρχή για ίδια χρήση κατά την άσκηση της δραστηριότητάς της στο βαθμό που για την υπηρεσία παρέχεται πλήρης αμοιβή από την αναθέτουσα αρχή.
 (5) Εκτός των υπηρεσιών διαιτησίας και συνδιαλλαγής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΒ

Κατηγορία	Υπηρεσίες	Αριθμός αναφοράς CPC
16.	Υπηρεσίες ξενοδοχειακές και εστίασης	64
17.	Υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών	711
18.	Υπηρεσίες πλωτών μεταφορών	72
19.	Υπηρεσίες βοηθητικών μεταφορών και μεταφορών υποστήριξης	74
20.	Νομικές υπηρεσίες	861
21.	Υπηρεσίες εξεύρεσης και τοποθέτησης προσωπικού	872
22.	Υπηρεσίες ερευνών και ασφαλείας (πλην των υπηρεσιών θωρακισμένων αυτοκινήτων)	873 (πλην 87304)
23.	Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης	92
24.	Υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας	93
25.	Υπηρεσίες αναψυχής, πολιτιστικές και αθλητικές	96
26.	Λοιπές υπηρεσίες	

Άρθρο 11

Εναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 1, 2 και 4 αρχίζει από 20.11.1992, των δε υπολοίπων από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις αυτών.

Νόμος 2121 της 4/4.3.93. Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα. (Α' 25).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 1

Πνευματική ιδιοκτησία

1. Οι πνευματικοί δημιουργοί, με τη δημιουργία του έργου, αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει, ως

αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα).

2. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν τις εξουσίες, που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 2

Αντικείμενο του δικαιώματος

1. Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως τα γραπτά ή προφορικά κείμενα, οι μουσικές συνθέσεις, με κείμενο ή χωρίς, τα θεατρικά έργα, με μουσική ή χωρίς, οι χορογραφίες και οι παντομίμες, τα οπτικοακουστικά έργα, τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτικά έργα και οι λιθογραφίες, τα αρχιτεκτονικά έργα, οι φωτογραφίες, τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών, οι εικονογραφήσεις, οι χάρτες, τα τρισδιάστατα έργα που αναφέρονται στη γεωγρα-

φία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη.

2. Νοούνται επίσης ως έργα οι μεταφράσεις, οι διασκευές, οι προσαρμογές και οι άλλες μετατροπές έργων ή εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης, καθώς και οι συλλογές έργων ή συλλογές εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης ή απλών γεγονότων και στοιχείων, όπως οι εγκυκλοπαίδειες, οι ανθολογίες και οι βάσεις δεδομένων, εφόσον η επιλογή ή η διεύθυνση του περιεχομένου τους είναι πρωτότυπη. Η προστασία των έργων της παρούσας παραγράφου γίνεται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων στα προϋπάρχοντα έργα, που χρησιμοποιήθηκαν ως αντικείμενο των μετατροπών ή των συλλογών.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου 7 του παρόντος νόμου, θεωρούνται ως έργα λόγου προστατευόμενα κατά τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και το προπαρασκευαστικό υλικό του σχεδιασμού τους. Η προστασία παρέχεται σε κάθε μορφή έκφρασης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι ιδέες και οι αρχές στις οποίες βασίζεται οποιοδήποτε στοιχείο προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, περιλαμβανομένων και εκείνων στις οποίες βασίζονται τα συστήματα διασύνδεσής του, δεν προστατεύονται κατά τον παρόντα νόμο. Ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή θεωρείται πρωτότυπο εφόσον είναι προσωπικό πνευματικό δημιούργημα του δημιουργού του.

4. Η προστασία του παρόντος νόμου είναι ανεξάρτητη από την αξία και τον προορισμό του έργου, καθώς και από το γεγονός ότι το έργο προστατεύεται ενδεχομένως και από άλλες διατάξεις.

5. Η προστασία του παρόντος νόμου δεν εκτείνεται σε επίσημα κείμενα με τα οποία εκφράζεται η άσκηση πολιτειακής αρμοδιότητας και ιδίως σε νομοθετικά, διοικητικά ή δικαστικά κείμενα, καθώς και στις εκφράσεις της λαϊκής παράδοσης, στις ειδήσεις και στα απλά γεγονότα ή στοιχεία.

Άρθρο 3

Το περιουσιακό δικαίωμα

1. Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως την εξουσία να επιτρέπει ή να απαγορεύει: α) την εγγραφή και την αναπαραγωγή του έργου με κάθε μέσο, όπως μηχανικά, φωτοχημικά ή ηλεκτρονικά μέσα· β) τη μετά-

φραση του έργου· γ) τη διασκευή, την προσαρμογή ή άλλες μετατροπές του έργου· δ) τη θέση σε κυκλοφορία του πρωτοτύπου ή αντιτύπων του έργου με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό, καθώς και την επιβολή περιοριστικών όρων στη μεταβίβαση, την εκμίσθωση ή το δημόσιο δανεισμό, ιδίως σε ό,τι αφορά τη χρήση των αντιτύπων· ε) την παρουσίαση του έργου στο κοινό· στ) τη δημόσια εκτέλεση του έργου· ζ) τη μετάδοσή ή αναμετάδοσή του έργου στο κοινό με τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση, με ηλεκτομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παραλλήλως προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων· η) τη εισαγωγή αντιτύπων του έργου, που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή του δημιουργού ή εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που το δικαίωμα της εισαγωγής αντιτύπων στην Ελλάδα είχε συμβατικά διατηρηθεί από τη δημιουργό.

2. Δημόσια θεωρείται κάθε χρήση ή εκτέλεση ή παρουσίαση του έργου, που κάνει το έργο προσιτό σε κύκλο προσώπων ευρύτερο από το στενό κύκλο της οικογένειάς και το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, ανεξαρτήτως από το αν τα πρόσωπα αυτού του ευρύτερου κύκλου βρίσκονται στον ίδιο ή σε διαφορετικούς χώρους.

Άρθρο 4

Το ηθικό δικαίωμα

1. Το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως τις εξουσίες: α) της απόφασης για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προσιτό στο κοινό (δημοσίευση)· β) της αναγνώρισης της πατρότητάς του πάνω στο έργο και ειδικότερα την εξουσία να απαιτεί, στο μέτρο του δυνατού, τη μνεία του ονόματός του στα αντίτυπα του έργου του και σε κάθε δημόσια χρήση του έργου του ή, αντίθετα, να κρατάει την ανωνυμία του ή να χρησιμοποιεί ψευδώνυμο· γ) της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης, πειρικοπής ή άλλης τροποποίησης του έργου του, καθώς και κάθε προσβολής του δημιουργού οφειλόμενης στις συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό· δ) της προσπέλασης στο έργο του, έστω και αν το περιουσιακό δικαίωμα στο έργο ή η κυριότητα στον υλικό φορέα του έργου ανήκει σε άλλον, οπότε η προσπέλαση πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο που προκαλεί τη μι-

κρότερη δυνατή ενόχληση στο δικαιούχο· ε) προκειμένου περί έργων λόγου ή επιστήμης, της υπαναχώρησης από συμβάσεις μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή εκμετάλλευσής του ή άδειας εκμετάλλευσής του εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία της προσωπικότητά του εξαιτίας μεταβολής στις πεποιθήσεις του ή στις περιστάσεις και με καταβολή αποζημίωσης στον αντισυμβαλλόμενο για τη θετική του ζημία.

2. Στην τελευταία περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, η υπαναχώρηση ενεργεί μετά την καταβολή της αποζημίωσης. Αν, μετά την υπαναχώρηση, ο δημιουργός αποφασίσει και πάλι να προβεί σε μεταβίβαση ή εκμετάλλευση του έργου ή έργου παραπλήσιου, οφείλει κατά προτεραιότητα να προσφέρει στον παλιό αντισυμβαλλόμενο του τη δυνατότητα να ανακαταρτίσει την παλαιά σύμβαση με όρους όμοιους ή ανάλογους προς εκείνους που ίσχυαν κατά το χρόνο της υπαναχώρησης.

3. Το ηθικό δικαίωμα είναι ανεξάρτητο από το περιουσιακό δικαίωμα και παραμένει στο δημιουργό ακόμα και μετά τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος.

Άρθρο 5

Δικαίωμα παρακολούθησης

1. Σε κάθε μεταπώληση του πρωτοτύπου έργων των εικαστικών τεχνών σε δημόσιο πλειστηριασμό ή από έμπορο έργων τέχνης ή με τη μεσολάβησή του, ο δημιουργός και οι κληρονόμοι του έχουν εξουσία να απαιτήσουν ποσοστό πέντε τοις εκατό στην τιμή πώλησης του έργου. Η εξουσία αυτή δεν μεταβιβάζεται μεταξύ ζώντων.

2. Το ποσό οφείλεται από τον οργανωτή του δημόσιου πλειστηριασμού ή από τον έμπορο έργων τέχνης.

3. Οι οργανωτές δημόσιων πλειστηριασμών και οι έμποροι έργων τέχνης είναι υποχρεωμένοι, εφόσον τους ζητηθεί, να παρέχουν κάθε χρόνο στο Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος και στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων σε έργα εικαστικών τεχνών ακριβείς πληροφορίες για τα έργα, που πουλήθηκαν από αυτούς ή με τη μεσολάβησή τους κατά το περασμένο ημερολογιακό έτος και για την τιμή πώλησής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 6

Αρχικός δικαιούχος

1. Ο δημιουργός ενός έργου είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου.

2. Τα δικαιώματα αποκτώνται πρωτογενώς χωρίς διατυπώσεις.

Άρθρο 7

Έργα συνεργασίας, συλλογικά και σύνθετα

1. Έργα συνεργασίας θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με την άμεση σύμπραξη δύο ή περισσότερων δημιουργών. Οι δημιουργοί ενός έργου, που είναι προϊόν συνεργασίας, είναι οι αρχικοί συνδικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου. Αν δεν συμφωνήθηκε αλλιώς, το δικαίωμα ανήκει κατά ίσα μέρη στους σύνδημιουργούς.

2. Συλλογικά έργα θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με τις αυτοτελείς συμβολές περισσότερων δημιουργών κάτω από την πνευματική διεύθυνση και το συντονισμό ενός φυσικού προσώπου. Το φυσικό αυτό πρόσωπο είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του συλλογικού έργου. Οι δημιουργοί των επιμέρους συμβολών είναι αρχικοί δικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί των συμβολών τους, εφόσον αυτές είναι δεκτικές χωριστής εκμετάλλευσης.

3. Όταν ένα έργο είναι σύνθετο, απαρτιζόμενο από τμήματα που έχουν δημιουργηθεί χωριστά, οι δημιουργοί των τμημάτων αυτών είναι αρχικοί συνδικαιούχοι των δικαιωμάτων επί του σύνθετου έργου και αποκλειστικοί αρχικοί δικαιούχοι των δικαιωμάτων του τμήματος, που δημιούργησε ο καθένας εφόσον αυτό είναι δεκτικό χωριστής εκμετάλλευσης.

Άρθρο 8

Έργα μισθωτών

Επί έργων που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας, αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος είναι ο δημιουργός. Αν δεν

υπάρχει αντίθετη συμφωνία, στον εργοδότη μεταβιβάζονται αυτοδικαίως εκείνες μόνο οι εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα, που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης.

Άρθρο 9

Οπτικοακουστικά έργα

Ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμαίρεται ο σκηνοθέτης.

Άρθρο 10

Τεκμήρια

1. Τεκμαίρεται ως δημιουργός του έργου το πρόσωπο του οποίου το όνομα εμφανίζεται πάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τον τρόπο, που συνήθως χρησιμοποιείται για την ένδειξη του δημιουργού. Το ίδιο ισχύει και αν εμφανίζεται ψευδώνυμο εφόσον το ψευδώνυμο δεν αφήνει αμφιβολία ως προς την ταυτότητα του προσώπου.

2. Τεκμαίρεται ως δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας σε συλλογικά έργα, σε προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών ή σε οπτικοακουστικά έργα το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, του οποίου το όνομα ή η επωνυμία εμφανίζεται πάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τον τρόπο, που συνήθως χρησιμοποιείται για την ένδειξη του δικαιούχου.

3. Κατά των τεκμηρίων των προηγούμενων παραγράφων επιτρέπεται αντίθετη απόδειξη.

Άρθρο 11

Αρχικοί δικαιούχοι κατά πλάσμα

1. Λογίζεται έναντι των τρίτων ως αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος όποιος δημοσιεύει έργο ανώνυμο ή με ψευδώνυμο. Μετά την εμφάνιση του πραγματικού δημιουργού του έργου, αυτός αποκτά τα παραπάνω δικαιώματα στην κατάσταση όπου βρίσκονται από τις ενέργειες του πλασματικού δικαιούχου.

2. Λογίζεται ως αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος όποιος κατέχει και δημοσιεύει έργα δημιουργών, που έχουν αποβιώσει και δεν προστατεύονται πλέον κατά τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

3. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων το ηθικό δικαίωμα ανήκει στον κατά πλάσμα δικαιούχο κατά το μέτρο

που δικαιολογείται από την ιδιότητά του αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ, ΑΣΚΗΣΗ

Άρθρο 12

Μεταβίβαση

1. Το περιουσιακό δικαίωμα μπορεί να μεταβιβασθεί μεταξύ ζώντων ή απτία θανάτου.

2. Το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων. Μετά το θάνατο του δημιουργού, το ηθικό δικαίωμα περιέρχεται στους κληρονόμους του, που οφείλουν να το ασκούν σύμφωνα με τη θέληση του δημιουργού, εφόσον τέτοια θέληση έχει ρητά εκφραστεί.

Άρθρο 13

Συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης

1. Ο δημιουργός του έργου μπορεί να κατάρτιζει συμβάσεις, με τις οποίες αναθέτει στον αντισυμβαλλόμενο και αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκήσει εξουσίες, που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα (συμβάσεις εκμετάλλευσης).

2. Ο δημιουργός του έργου μπορεί να επιτρέπει σε κάποιον άλλον την άσκηση εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό του δικαίωμα (άδειες εκμετάλλευσης).

3. Οι συμβάσεις και οι άδειες εκμετάλλευσης μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη αποκλειστικές. Οι αποκλειστικές συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης παρέχουν στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση ή η άδεια κατ' αποκλεισμό οποιουδήποτε τρίτου. Οι μη αποκλειστικές συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης παρέχουν στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες, στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση ή η άδεια παράλληλα προς το δημιουργό και άλλους αντισυμβαλλόμενους. Όταν υπάρχει σύμβαση ή άδεια εκμετάλλευσης ο αντισυμβαλλόμενος νομιμοποιείται, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία να ζητεί, στο δικό του όνομα, τη δικαστική προστασία των εξουσιών, που ασκεί από παράνομες προσβολές τρίτων.

4. Σε περίπτωση αμφιβολίας, η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης θεωρούνται μη αποκλειστικές.

5. Η σύμβαση ή η άδεια δεν μπορεί ποτέ να περιλαμβάνει το σύνολο των μελλοντικών έργων του δημιουργού και δεν μπορεί να θεωρη-

θεί ότι αναφέρεται και σε τρόπους εκμετάλλευσης που δεν ήταν γνωστοί κατά το χρόνο της κατάρτισης των σχετικών δικαιοπραξιών.

6. Τα δικαιώματα εκείνου που αναλαμβάνει την εκμετάλλευση ή που αποκτά τη δυνατότητα εκμετάλλευσης δεν μπορούν να μεταβιβασθούν μεταξύ ζώντων χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού.

Άρθρο 14

Τύπος των δικαιοπραξιών

Δικαιοπραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, την ανάθεση ή την άδεια εκμετάλλευσης και την άσκηση του ηθικού δικαιώματος είναι άκυρες αν δεν καταρτισθούν εγγράφως. Την ακυρότητα μπορεί να επικαλεσθεί μόνο ο πνευματικός δημιουργός.

Άρθρο 15

Έκταση της μεταβίβασης και των συμβάσεων και αδειών εκμετάλλευσης

1. Η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος και οι συμβάσεις εκμετάλλευσης ή άδειας εκμετάλλευσης του δικαιώματος αυτού μπορούν να είναι περιορισμένες από την άποψη των εξουσιών, του σκοπού, της διάρκειας, της τοπικής ισχύος και της έκτασης ή των μέσων εκμετάλλευσης.

2. Αν δεν καθορίζεται η διάρκεια της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης και αν κάτι διάφορο δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη, η διάρκεια αυτή θεωρείται ότι περιορίζεται σε πέντε χρόνια.

3. Αν δεν καθορίζεται η τοπική ισχύς της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές ισχύουν στη χώρα όπου καταρτίστηκαν.

4. Αν δεν καθορίζεται η έκταση και τα μέσα εκμετάλλευσης για τα οποία γίνεται η μεταβίβαση ή συμφωνείται η εκμετάλλευση ή η άδεια εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές αφορούν την έκταση και τα μέσα, που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης ή της άδειας.

5. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή παροχής αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης, εκείνος που αποκτά το δικαίωμα ή την άδεια είναι υποχρεώμένος, μέσα σε εύλογο χρόνο, να καταστήσει το έργο προσιτό στο κοινό με τον κατάλληλο τρόπο εκμετάλλευσης.

Άρθρο 16

Συναίνεση του δημιουργού ως άσκηση του ηθικού δικαιώματος.

Η συναίνεση του δημιουργού για πράξεις ή παραλείψεις, που αλλιώς θα αποτελούσαν προσβολή του ηθικού δικαιώματος, αποτελεί τρόπο άσκησης του δικαιώματος αυτού και δεσμεύει το δημιουργό.

Άρθρο 17

Μεταβίβαση του υλικού φορέα

Η μεταβίβαση της κυριότητας του υλικού φορέα, όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, σε πρωτότυπο ή αντίγραφο ή αντίτυπο, δεν επιφέρει μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν παρέχει στο νέο κτήτορα εξουσίες εκμετάλλευσης του έργου, εκτός αν εγγράφως έχει συμφωνηθεί το αντίθετο ήδη με τον αρχικό δικαιούχο του περιουσιακού δικαιώματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 18

Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση

1. Με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός έργου, που έχει νομίμως δημοσιευθεί εφόσον η αναπαραγωγή γίνεται για ιδιωτική χρήση ή χρήση στο πλαίσιο μιας επιχείρησης ή μιας υπηρεσίας ή ενός οργανισμού.

2. Η ελευθερία της αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση δεν ισχύει όταν με την αναπαραγωγή εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου ή βλάπτονται τα νόμιμα συμφέροντα των δημιουργών και ιδίως: α) όταν αναπαράγεται αρχιτεκτονικό έργο σε μορφή κπρίου ή άλλης παρεμφερούς κατασκευής β) όταν αναπαράγεται, με τεχνικά μέσα, έργο των εικαστικών τεχνών, που κυκλοφορεί σε περιορισμένο αριθμό ή η γραφική παράσταση μουσικού έργου.

3. Εάν για την ελεύθερη αναπαραγωγή του έργου χρησιμοποιούνται τεχνικά μέσα, όπως συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλοι υλικοί φορείς πρόσφοροι για την αναπαραγωγή ήχου

ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, φωτοτυπικά μηχανήματα, χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες ή ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οφείλεται εύλογη αμοιβή στο δημιουργό του έργου και σε δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων. Η αμοιβή ορίζεται σε 6% της αξίας των συσκευών εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας και των μαγνητικών ταινιών ή άλλων υλικών φορέων, 4% της αξίας των φωτοτυπικών συσκευών και του χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες και 2% της αξίας των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σε κάθε περίπτωση, ο υπολογισμός γίνεται κατά την εισαγωγή ή τη διάθεση από το εργοστάσιο ή τη χονδρική ή λιανική πώληση.

Η αμοιβή καταβάλλεται από τους παραγωγούς ή τους εισαγωγείς ή τους εμπόρους των αντικείμενων αυτών και σημειώνεται στο τιμολόγιο, εισπράττεται δε από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, που καλύπτουν εν όλω ή εν μέρει την ενδιαφερόμενη κατηγορία δικαιούχων, οι οποίοι και επιλέγουν τον οφειλέτη. Η αμοιβή που εισπράττεται από την παραγωγή ή την εισαγωγή ή την πώληση φωτοτυπικών μηχανημάτων, χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες και ηλεκτρονικών υπολογιστών κατανέμεται εξ ημισείας μεταξύ των πνευματικών δημιουργών και των εκδοτών εντύπων. Η αμοιβή που εισπράττεται από την παραγωγή ή την εισαγωγή ή την πώληση συσκευών εγγραφής και υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας κατανέμεται κατά 55% στους πνευματικούς δημιουργούς, 25% στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και 20% στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας. Οι αναγκαίες λεπτομέρειες της καταβολής και της διανομής στις διάφορες κατηγορίες ή υποκατηγορίες της ίδιας κατηγορίας δικαιούχων μπορεί να οριστούν με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού.

Άρθρο 19

Παράθεση αποσπασμάτων

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση συντομών αποσπασμάτων από έργο άλλου νομίμως δημοσιευμένου για την υποστήριξη της γνώμης εκείνου που παραθέτει ή την κριτική της γνώμης του άλλου, εφόσον η παράθεση των αποσπασμάτων αυτών είναι σύμφωνη προς τα

χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η παράθεση του αποσπάσματος πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 20

Σχολικά βιβλία και ανθολογίες

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή σε εκπαιδευτικά βιβλία, που χρησιμοποιούνται ως βιβλία διδασκαλίας για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή από άλλο αρμόδιο υπουργείο κατά το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, έργων του λόγου ενός ή περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικτό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς.

2. Μετά το θάνατο του δημιουργού, επιτρέπεται χωρίς την άδεια των δικαιούχων του και χωρίς αμοιβή η αναπαραγωγή σε ανθολογίες έργων του λόγου περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς.

3. Η αναπαραγωγή, όπως ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν πρέπει να εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου από το οποίο παίρνονται τα κείμενα και πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 21

Αναπαραγωγή για διδασκαλία

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, σύντομων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων σύντομου έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, εφόσον γίνεται αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση. Η αναπαραγωγή πρέπει να συνοδεύεται από την

ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 22

Αναπαραγωγή από βιβλιοθήκες και αρχεία

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός πρόσθετου αντιτύπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία, που έχουν αντίτυπο του έργου στη μόνιμη συλλογή τους, προκειμένου να διατηρήσουν το αντίτυπο αυτό ή να το μεταβιβάσουν σε άλλη, μη κερδοσκοπική, βιβλιοθήκη ή αρχείο. Η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο αν είναι αδύνατη η προμήθεια ενός τέτοιου αντιτύπου από την αγορά σε σύντομο χρόνο και με εύλογους όρους.

Άρθρο 23

Αναπαραγωγή κινηματογραφικών έργων

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Κινηματογραφίας, η αναπαραγωγή κινηματογραφικής ταινίας με το σκοπό της διατήρησής της στο Εθνικό Κινηματογραφικό Αρχείο, όταν ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας αρνιέται καταχρηστικά να την επιτρέψει και εφόσον πρόκειται για έργο ιδιαίτερης καλλιτεχνικής αξίας.

Άρθρο 24

Αναπαραγωγή για σκοπούς δικαστικούς ή διοικητικούς

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή έργου για να χρησιμοποιηθεί σε δικαστική ή διοικητική διαδικασία, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Άρθρο 25

Χρήση για λόγους ενημέρωσης

1. Επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό: α) η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό, για λόγους περιγραφής επικαιρών γεγονότων με μέσα μαζικής επικοινωνίας έργων, που βλέπονται ή ακούγονται κατά τη διάρκεια ενός τέ-

τοιου γεγονότος· β) η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό με μέσα μαζικής επικοινωνίας προς το σκοπό της ενημέρωσης επί επικαιρών γεγονότων πολιτικών λόγων, προσφωνήσεων, κηρυγμάτων, δικανικών αγορεύσεων ή άλλων έργων παρόμοιας φύσης, καθώς και περιλήψεων ή αποσπασμάτων από διαλέξεις, εφόσον τα έργα αυτά παρουσιάζονται δημόσια.

2. Η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό πρέπει, όταν αυτό είναι δυνατό, να συνοδεύονται από την ένδειξη της πηγής και του ονόματος του δημιουργού.

Άρθρο 26

Χρήση εικόνων με έργα σε δημόσιους χώρους

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η περιστασιακή αναπαραγωγή και διάδοση με μέσα μαζικής επικοινωνίας εικόνων με έργα αρχιτεκτονικής, εικαστικών τεχνών, φωτογραφίας ή εφαρμοσμένων τεχνών, που βρίσκονται μόνιμως σε δημόσιο χώρο.

Άρθρο 27

Δημόσια παράσταση ή εκτέλεση σε ειδικές περιστάσεις

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η δημόσια παράσταση ή εκτέλεση έργου: α) σε περίπτωση επίσημων τελετών, στο μέτρο που δικαιολογείται από τη φύση αυτών των τελετών· β) στο πλαίσιο της δραστηριότητας εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από το προσωπικό και τους μαθητές ή σπουδαστές του ιδρύματος εφόσον το κοινό απαρτίζεται αποκλειστικά από αυτούς ή από τους γονείς των μαθητών ή σπουδαστών ή όσους έχουν την επιμέλεια αυτών ή όσους συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες του ιδρύματος.

Άρθρο 28

Έκθεση και αναπαραγωγή εικαστικών έργων

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παρουσίαση στο κοινό έργων των εικαστικών τεχνών μέσα σε μουσεία, που έχουν την κυριότητα του υλικού φορέα όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, ή στο πλαίσιο εκθέσεων, που οργανώνονται σε μουσεία.

2. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παρουσίαση στο

κοινό και η αναπαραγωγή σε καταλόγους έργου των εικαστικών τεχνών στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της πώλησης του έργου.

3. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων, η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο εφόσον δεν παρεμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου και δεν βλάπτει τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 29

Η διάρκεια γενικώς

1. Η πνευματική ιδιοκτησία διαρκεί όσο η ζωή του δημιουργού και εβδομήντα χρόνια μετά το θάνατό του, που υπολογίζονται από το τέλος του έτους θανάτου.

2. Μετά τη λήξη της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, το Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Πολιτισμού, μπορεί να ασκεί τις εξουσίες αναγνώρισης της πατρότητας του δημιουργού και τις εξουσίες προστασίας της ακεραιότητας του έργου που απορρέουν από το ηθικό δικαίωμα κατά το άρθρο 4 παρ. 1 περ. β' και γ' του παρόντος νόμου.

Άρθρο 30

Έργα συνεργασίας

Η πνευματική ιδιοκτησία σε έργα, που είναι προϊόν συνεργασίας, διαρκεί όσο η ζωή του τελευταίου επιζώντος δημιουργού και εβδομήντα χρόνια μετά το θάνατό του, που υπολογίζονται από το τέλος του έτους του θανάτου.

Άρθρο 31

Ειδική έναρξη της διάρκειας

1. Η πνευματική ιδιοκτησία σε έργα που δημοσιεύτηκαν ανώνυμα ή ψευδώνυμα διαρκεί επί εβδομήντα χρόνια από το τέλος του έτους όπου το έργο δημοσιεύτηκε νομίμως για πρώτη φορά εκτός εάν, πριν από την πάροδο αυτής της χρονικής περιόδου, ο δημιουργός έκανε γνωστή την ταυτότητά του, οπότε εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες.

2. Η πνευματική ιδιοκτησία σε έργα, που δημοσιεύτηκαν μετά το θάνατο των δημιουργών τους από τρίτους κατόχους, διαρκεί επί εβδομήντα χρόνια από το τέλος του έτους, όπου το έργο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Άρθρο 32

Ποσοστιαία αμοιβή

1. Η αμοιβή, που οφείλει να καταβάλλει ο αντισυμβαλλόμενος στο δημιουργό για δικαιπραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή εξουσιών από αυτό, την ανάθεση άδεια εκμετάλλευσης, συμφωνείται υποχρεωτικά σε ορισμένο ποσοστό, το ύψος του οποίου καθορίζεται ελεύθερα μεταξύ των μερών. Βάσει για τον υπολογισμό του ποσοστού είναι όλα ανεξαιρέτως τα ακαθάριστα έσοδα ή τα έξοδα ή τα συνδυασμένα ακαθάριστα έσοδα και έξοδα, που πραγματοποιούνται από τη δραστηριότητα του αντισυμβαλλομένου και προέρχονται από την εκμετάλλευση, του έργου. Κατ' εξαίρεση, η αμοιβή μπορεί να υπολογίζεται σε ορισμένο ποσό στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) η βάση υπολογισμού της ποσοστιαίας αμοιβής είναι πρακτικά αδύνατο να προσδιοριστεί ή ελλείπουν τα μέσα ελέγχου για την εφαρμογή του ποσοστού· β) τα έξοδα που απαιτούνται για τον υπολογισμό και τον έλεγχο είναι δυσανάλογα με την αμοιβή που πρόκειται να εισπραχθεί· γ) η φύση ή οι συνθήκες της εκμετάλλευσης καθιστούν αδύνατη την εφαρμογή του ποσοστού, ιδίως όταν η συμβολή του δημιουργού δεν αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο του συνόλου του πνευματικού δημιουργήματος ή όταν η χρήση του έργου έχει δευτερεύοντα χαρακτήρα σε σχέση με το αντικείμενο της εκμετάλλευσης.

2. Η υποχρεωτική συμφωνία της αμοιβής σε ποσοστό, που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις, εφόσον δεν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο, και δεν αφορά τα έργα που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας, τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και κάθε είδους διαφήμιση.

Άρθρο 33

Ρυθμίσεις για τη σύμβαση έντυπης έκδοσης και δικαιώματα μεταφραστή

1. Η αμοιβή, που οφείλει να καταβάλει ο εκδότης έντυπης έκδοσης στο δημιουργό για

την αναπαραγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία του έργου ή αντιτύπων αυτού, συμφωνείται σε ορισμένο ποσοστό επί της λιανικής τιμής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων. Όταν η σύμβαση έντυπης έκδοσης αφορά λογοτεχνικό έργο όπως διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα, ποίημα, δοκίμιο, κριτικό δοκίμιο, θεατρικό έργο, ταξιδιωτικό έργο, βιογραφία, που εκδίδεται στην πρωτότυπη του γλώσσα με τη μορφή βιβλίου, εξαιρουμένων των βιβλίων σέπης, η αμοιβή που οφείλει να καταβάλλει ο εκδότης στο δημιουργό μετά την πώληση των χιλίων (1.000) αντιτύπων δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 10% επί της τιμής λιανικής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων.

2. Κατ' εξαίρεση της προηγούμενης παραγράφου η αμοιβή του δημιουργού μπορεί να συμφωνηθεί σε ορισμένο ποσό στις εξής περιπτώσεις: α) συλλογικά έργα· β) εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, ανθολογίες έργων τρίτων· γ) σχολικά βιβλία και βοηθήματα· δ) λευκώματα, ημερολόγια, ατζέντες, πρακτικοί οδηγοί, έντυπα παιχνίδια και εκπαιδευτικό υλικό όπως χάρτες, άτλαντες· ε) πρόλογοι, σχολιασμοί, εισαγωγές, παρουσιάσεις· στ) εικονογραφήσεις και φωτογραφικό υλικό έντυπων εκδόσεων· ζ) μη λογοτεχνικά εικονογραφημένα παιδικά βιβλία· η) πολυτελείς εκδόσεις περιορισμένου αριθμού εντύπων· θ) περιοδικά, εφημερίδες.

3. Εάν υπάρχουν περισσότεροι δημιουργοί, και η μεταξύ τους σχέση δεν έχει ρυθμιστεί διαφορετικά, η ποσοστιαία αμοιβή κατανέμεται σε αυτούς ανάλογα με την έκταση της συμβολής του καθενός. Σε περίπτωση που ένας ή περισσότεροι δημιουργοί δεν προστατεύονται κατά τις διατάξεις των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, οι προστατευόμενοι δημιουργοί παίρνουν το ποσοστό αμοιβής που συμφωνήθηκε ή αυτό το οποίο θα έπαιρναν κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αν προστατεύονταν όλοι οι δημιουργοί.

4. Σε περίπτωση εκμίσθωσης ή δανεισμού αντιτύπων από τρίτων, η αμοιβή για την παροχή της αναγκαίας άδειας κατανέμεται σε ίσα μέρη ανάμεσα στο δημιουργό και τον εκδότη.

5. Στις περιπτώσεις που αμοιβή του δημιουργού καθορίζεται σε ποσοστό επί της λιανικής πώλησης, όλα τα αντίτυπα του έργου πρέπει να φέρουν την υπογραφή του συγγραφέα, εκτός αν συμφωνηθεί άλλος τρόπος ελέγχου. Με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί εντός εξαμήνου από της ισχύος του παρόντος νόμου, ύστερα από πρότασή του

Υπουργού Πολιτισμού και έπειτα από ακρόασεις των ενδιαφερόμενων επαγγελματικών κλάδων, θα καθορισθεί άλλος τρόπος ελέγχου του αριθμού των πωλούμενων αντιτύπων.

6. Η αμοιβή που οφείλει να καταβάλλει ο εκδότης έντυπης έκδοσης στο μεταφραστή ενός έργου για τη μετάφραση, την αναπαραγωγή και θέση σε κυκλοφορία του έργου, συμφωνείται σε ορισμένο ποσοστό επί της τιμής λιανικής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 4 και 5 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως.

7. Το όνομα του μεταφραστή αναφέρεται υποχρεωτικά και με εμφανή τρόπο στη σελίδα του κύριου τίτλου του βιβλίου. Μετά από συμφωνία με τον εκδότη, το όνομα του μεταφραστή μπορεί να αναφέρεται και στο εξώφυλλο του βιβλίου.

Άρθρο 34

Ρυθμίσεις για τη σύμβαση οπτικοακουστικής παραγωγής

1. Στη σύμβαση για τη δημιουργία οπτικοακουστικού έργου ανάμεσα στον παραγωγό και τον πνευματικό δημιουργό πρέπει να ορίζονται οι συγκεκριμένες εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα που μεταβιβάζονται στον παραγωγό. Στην αντίθετη περίπτωση, η σύμβαση επιφέρει μεταβίβαση στον παραγωγό εκείνων των εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, που είναι αναγκαίες για την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου, σύμφωνα με το σκοπό της σύμβασης. Το οπτικοακουστικό έργο θεωρείται περατωμένο όταν εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό το πρότυπο παραγωγής αντιτύπων προς εκμετάλλευση. Για κάθε παραμόρφωση, περικοπή ή άλλη τροποποίηση της οριστικής μορφής του οπτικοακουστικού έργου, όπως έχει εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό, απαιτείται προηγούμενη άδεια αυτού. Το ηθικό δικαίωμα των δημιουργών των επί μέρους συμβολών δεν μπορεί να ασκηθεί παρά μόνο σε σχέση με την οριστική μορφή του οπτικοακουστικού έργου, όπως έχει εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό.

2. Στη σύμβαση ανάμεσα στον παραγωγό και τους δημιουργούς των επί μέρους συμβολών, που ενσωματώθηκαν σε οπτικοακουστικό έργο, πρέπει να ορίζονται οι συγκεκριμένες εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα, που μεταβιβάζονται στον παραγωγό. Στην αντίθετη

περίπτωση, η σύμβαση ανάμεσα στον παραγωγό και τους δημιουργούς των επί μέρους συμβολών, εκτός των μουσικοσυνθετών και των στιχουργών, επιφέρει μεταβίβαση στον παραγωγό εκείνων των εξουσιών, που είναι αναγκαίες για την εκμετάλλευση του οπτικο-ακουστικού έργου σύμφωνα με το σκοπό της σύμβασής. Το περιουσιακό δικαίωμα σε σχέση με άλλες χρήσεις των συμβολών παραμένει στους δημιουργούς, εφόσον οι συμβολές αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεξάρτητα από το οπτικοακουστικό έργο.

3. Ο πνευματικός δημιουργός διατηρεί το δικαίωμα χωριστής αμοιβής για κάθε τρόπο εκμετάλλευσης του οπτικοακουστικού έργου. Η αμοιβή αυτή καθορίζεται σε ορισμένα ποσοστά, το ύψος του οποίου συμφωνείται στη σχετική σύμβαση. Βάση για τον υπολογισμό του ποσοστού είναι όλα ανεξαιρέτως τα ακαθάριστα έσοδα ή τα έξοδα ή τα συνδυασμένα ακαθάριστα έσοδα και έξοδα, που πραγματοποιούνται από την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου. Ο παραγωγός του οπτικοακουστικού έργου υποχρεούται μία φορά το χρόνο να παρέχει εγγράφως στον πνευματικό δημιουργό κάθε πληροφορία, που αφορά την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου, επιδεικνύοντάς του όλα τα σχετικά έγγραφα. Από τη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου εξαιρούνται οι διαφημιστικές ταινίες μικρού μήκους.

4. Στην περίπτωση εκμίσθωσης υλικών φορέων εκδόνας ή ήχου και εκδόνας πάνω στους οποίους έχει εγγραφεί οπτικοακουστικό έργο, ο πνευματικός δημιουργός διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα εύλογης αμοιβής για την εκμίσθωση. Η ρύθμιση εφαρμόζεται και στην περίπτωση εκμίσθωσης υλικών φορέων ήχου.

Άρθρο 35

Ρυθμίσεις για τη ραδιοφωνική και τηλεοπτική μετάδοση

1. Εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, σε περίπτωση επανάληψης της μετάδοσης ενός έργου από το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση δεν χρειάζεται άλλη συναίνεση του δημιουργού πέρα από την αρχική, ο ραδιοτηλεοπτικός όμως οργανισμός υποχρεούται να καταβάλει πρόσθετη αμοιβή στο δημιουργό που ορίζεται για την πρώτη επανάληψη σε ποσοστό τουλάχιστον 50% του ποσού που αρχικά συμφωνήθηκε και για κάθε επόμενη σε ποσοστό 20%. Η διάταξη του προηγούμενου εδα-

φίου δεν ισχύει στις σχέσεις των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης με τους χρήστες που ρυθμίζονται στο άρθρο 56 του παρόντος νόμου.

2. Η σύμβαση ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής μετάδοσης, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, δεν δίνει στον αντισυμβαλλόμενο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό την εξουσία να επιτρέψει σε τρίτους τη μετάδοση ή αναμετάδοση του έργου στο κοινό με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παραλλήλως προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων.

3. Μετάδοση έργου μέσω δορυφόρου, όταν η εκπομπή μπορεί να ληφθεί στην Ελλάδα ή σε ουσιώδες μέρος της χώρας, είναι νόμιμη μόνο εφόσον ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός από τον οποίο εκπορεύεται η ανοδική δέσμη έχει αποκτήσει την εξουσία ή έχει λάβει την άδεια για ραδιοτηλεοπτική μετάδοση στην Ελλάδα.

Άρθρο 36

Αμοιβή για θεατρική παράσταση

1. Τα συγγραφικά δικαιώματα των θεατρικών συγγραφέων καθορίζονται σε ποσοστό επί των ακαθάριστων εισπράξεων μετά την αφαίρεση του φόρου δημοσίων θεαμάτων.

2. Τα ελάχιστα όρια των ποσοστών αυτών καθορίζονται σε 22% για τα κρατικά θέατρα και σε 10% για τα ιδιωτικά θέατρα, συνολικά για ολόκληρο το πρόγραμμα μιας παράστασης με έργα πρωτότυπα ή με μεταφράσεις ή διασκευές κλασσικών έργων, αρχαίων ή νεότερων. Το ελάχιστο όριο ορίζεται σε 5% για τη μετάφραση έργων του σύγχρονου διεθνούς δραματολογίου. Αν στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται έργα περισσότερων συγγραφέων, η αμοιβή κατανέμεται μεταξύ τους ανάλογα με τη χρονική διάρκεια του έργου του καθενός.

Άρθρο 37

Εκτέλεση μουσικής σε κινηματογράφους

Το ελάχιστο όριο της αμοιβής των δημιουργών για την εκτέλεση μουσικών συνθέσεων με στίχους ή χωρίς, περιλαμβανομένων σε κινηματογραφικές ταινίες, σε αίθουσες ή χώρους κινηματογράφων είναι 1% επί των ακαθάριστων εισπράξεων μετά την αφαίρεση του φόρου δημοσίων θεαμάτων.

Άρθρο 38

Δικαιώματα φωτογράφων

1. Η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης, που αφορούν δημοσίευση φωτογραφίας σε εφημερίδα ή περιοδικό ή άλλο μέσο μαζικής ενημέρωσης, καλύπτει, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, τη δημοσίευση της φωτογραφίας στη συγκεκριμένη εφημερίδα ή το συγκεκριμένο περιοδικό ή το συγκεκριμένο μέσο μαζικής ενημέρωσης, στο οποίο αναφερόταν η μεταβίβαση ή η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης, καθώς και τη διατήρησή της στο αρχείο τους. Για κάθε δημοσίευση μετά την πρώτη, οφείλεται το μισό της τρέχουσας αμοιβής. Η δημοσίευση φωτογραφίας από αρχείο εφημερίδας ή περιοδικού ή άλλου μέσου μαζικής ενημέρωσης, που έχει μεταβιβασθεί δεν επιτρέπεται χωρίς την αναφορά του τίτλου της εφημερίδας ή του περιοδικού ή του ονόματος του μέσου μαζικής ενημέρωσης, αρκικά με νόμιμο τρόπο η φωτογραφία.

2. Εφόσον για τη δημοσίευση της φωτογραφίας παραχωρείται το πρωτότυπο της φωτογραφικής απότυπωσης, η παραχώρηση αυτή, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, αφορά μόνο τη χρήση του πρωτοτύπου που πρέπει να επιστρέφεται στο φωτογράφο μετά την πραγματοποίηση της χρήσης για την πρώτη δημοσίευση.

3. Ο φωτογράφος διατηρεί το δικαίωμα αναζήτησης και επιστροφής των φωτογραφιών του, που δεν έχουν δημοσιευθεί, σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα μετά την παρέλευση τριμήνου από τη σύμβαση ή την άδεια εκμετάλλευσης προς τη συγκεκριμένη εφημερίδα ή το συγκεκριμένο περιοδικό ή άλλο μέσο μαζικής ενημέρωσης.

4. Σε κάθε δημοσίευση φωτογραφίας, πρέπει να αναφέρεται το όνομα του φωτογράφου. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μεταβίβασης αρχείου εφημερίδας ή περιοδικού ή άλλου μέσου μαζικής ενημέρωσης.

5. Ο ιδιοκτήτης εφημερίδας ή περιοδικού δεν μπορεί να εκδίδει βιβλία ή λευκώματα και να πραγματοποιεί εκθέσεις χρησιμοποιώντας ως υλικό φωτογραφίες του μισωτή φωτογράφου χωρίς την άδειά του. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση δανεισμού.

Άρθρο 39

Ακυρότητα αντίθετων συμφωνιών

Συμφωνίες, που προβλέπουν ρυθμίσεις διαφορετικές ή ύψος αμοιβών χαμηλότερο από τα καθοριζόμενα με τα προηγούμενα άρθρα του παρόντος κεφαλαίου, είναι, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στο νόμο, άκυρες κατά το μέτρο που περιέχουν ρήτρες δυσμενέστερες για τους δημιουργούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Άρθρο 40

Έργα μισθωτών

Το περιουσιακό δικαίωμα σε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, που δημιουργήθηκε από μισθωτό σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας ή σύμφωνα με τις οδηγίες του εργοδότη του, μεταβιβάζεται αυτοδικαίως στον εργοδότη, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία.

Άρθρο 41

Έξάντληση δικαιώματος

Η πρώτη πώληση αντιγράφου ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα από το δημιουργό ή με τη συγκατάθεσή του εξαντλεί το δικαίωμα διάθεσης του αντιτύπου αυτού μέσα στην Κοινότητα με εξαίρεση του δικαιώματος ελέγχου των μεταγενέστερων εκμισθώσεων του προγράμματος ή ενός αντιγράφου του.

Άρθρο 42

Περιορισμοί

1. Εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η αναπαραγωγή, η μετάφραση, η προσαρμογή, η διασκευή ή οποιαδήποτε άλλη μετατροπή ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, όταν οι πράξεις αυτές είναι αναγκαίες για την κατά προορισμό χρησιμοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης και της διόρθωσης σφαλμάτων, από το πρόσωπο που το απέκτησε νομίμως.

2. Δεν εμπίπτει στον περιορισμό της προηγούμενης παραγράφου και χρειάζεται άδεια του δημιουργού η αναπαραγωγή που εί-

να αναγκαία για τη φόρτωση, την εμφάνιση στην οθόνη, την εκτέλεση, τη μεταβίβαση ή την αποθήκευση του προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.

3. Ο νόμιμος χρήστης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή δεν μπορεί να εμποδιστεί συμβατικά να παραγάγει, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, ένα εφεδρικό αντίγραφο του προγράμματος στο μέτρο που αυτό είναι απαραίτητο για τη χρήση.

4. Επιτρέπεται στο νόμιμο χρήστη αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η παρακολούθηση, η μελέτη ή η δοκιμή της λειτουργίας του προγράμματος προκειμένου να εντοπισθούν οι ιδέες και αρχές που αποτελούν τη βάση οποιουδήποτε στοιχείου του προγράμματος, εάν οι ενέργειες αυτές γίνονται κατά τη διάρκεια πράξης που αποτελεί νόμιμη χρήση του προγράμματος. Αντίθετη συμφωνία δεν επιτρέπεται.

5. Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση πέραν από τις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 43

Αποσυμπύληση

1. Επιτρέπεται στο νόμιμο χρήστη αντιγράφου προγράμματος, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η ενέργεια των πράξεων, που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 42, εφόσον είναι απαραίτητη προκειμένου να ληφθούν οι αναγκαίες πληροφορίες για τη διαλειτουργικότητα ενός ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή με άλλα προγράμματα, εφόσον οι αναγκαίες για τη διαλειτουργικότητα πληροφορίες δεν ήταν ήδη ευκόλως και ταχέως προσίτες στο νόμιμο χρήστη και εφόσον οι πράξεις περιορίζονται στα μέρη του αρχικού προγράμματος, που είναι απαραίτητα για τη διαλειτουργικότητα αυτή.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν επιτρέπουν, οι πληροφορίες που ελήφθησαν κατ' εφαρμογή τους: α) να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς άλλους εκτός από την επίτευξη της διαλειτουργικότητας του ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος· β) να ανακοινωθούν σε άλλα πρόσωπα εκτός

από τις περιπτώσεις όπου αυτό απαιτείται για τη διαλειτουργικότητα του ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή· γ) να χρησιμοποιηθούν για την επεξεργασία, την παραγωγή ή την εμπορία προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, του οποίου η έκφραση είναι κατά βάση όμοια προς το αρχικό πρόγραμμα ή για οποιαδήποτε άλλη πράξη που προσβάλλει την πνευματική ιδιοκτησία του δημιουργού.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να ερμηνευθούν έτσι ώστε να επιτρέπεται η εφαρμογή τους κατά τρόπο που θα έβλαπτε την κανονική εκμετάλλευση του προγράμματος του ηλεκτρονικού υπολογιστή ή θα προκάλούσε αδικαιολόγητη βλάβη στα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού του.

Άρθρο 44

Διάρκεια της προστασίας

Το δικαίωμα του δημιουργού προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή διαρκεί όσο η ζωή του δημιουργού και πενήντα χρόνια μετά το θάνατό του που υπολογίζονται από το τέλος του έτους όπου πέθανε ο δημιουργός.

Άρθρο 45

Ισχύς άλλων διατάξεων και συμφωνιών

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγουν άλλες νομικές διατάξεις, που αφορούν ιδίως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα σήματα, τον αθέμιτο ανταγωνισμό, το εμπορικό απόρρητο, την προστασία των ημιαγωγών προϊόντων ή το δικαίο των συμβάσεων.

2. Συμφωνίες αντίθετες προς τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 42 και προς το άρθρο 43 είναι άκυρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 46

Άδεια από ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες

1. Ως ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες θεωρούνται τα πρόσωπα που ερμηνεύουν ή εκτελούν με οποιονδήποτε τρόπο έργα του πνεύματος όπως οι ήθοποιοί, οι μουσικοί, οι τραγουδιστές, οι χορωδοί, οι χορευτές, οι καλλιτέχνες κουκλοθέατρου, θεάτρου σκιών, θεάματος ποικιλιών (βαριετέ) ή ιπποδρόμου

(τσέρκου).

2. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν: α) την εγγραφή της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσής τους σε υλικό φορέα ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας· β) την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή της εγγραφής της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους καθώς και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό του υλικού φορέα με την εγγραφή· γ) με ραδιοηλεκτρονική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, καθώς και την παρουσίαση στο κοινό του υλικού φορέα με την παράνομη εγγραφή· δ) τη ραδιοηλεκτρονική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσής τους, εκτός αν η μετάδοση αυτή αποτελεί αναμετάδοση νόμιμης ερμηνείας ή εκτέλεσής τους, που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από ραδιοηλεκτρονική μετάδοση.

3. Η άδεια που απαιτείται για την ενέργεια των πράξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία στην οποία να ορίζονται συγκεκριμένα οι πράξεις για τις οποίες δίνεται η άδεια, θεωρείται ότι έχει δοθεί, όταν ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης συνδέεται μ' εκείνον που επιχειρεί αυτές τις πράξεις με σύμβαση εργασίας, που έχει ως σκοπό την ενέργεια αυτών των συγκεκριμένων πράξεων.

Ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα αμοιβής για την ενέργεια καθεμιάς από τις πράξεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου σε κάθε τρόπο εκμετάλλευσης της ερμηνείας ή εκτέλεσής του. Ειδικότερα, ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης διατηρεί το δικαίωμα εύλογης αμοιβής για την εκμίσθωση, χωρίς να μπορεί να παραιτηθεί από αυτό, εάν έχει δώσει σε παραγωγό υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας άδεια για την εκμίσθωση του υλικού φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας του.

4. Σε περίπτωση ερμηνείας ή εκτέλεσης από σύνολο, οι μετέχοντες σε αυτό ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ορίζουν με πλειοψηφία και εγγράφως έναν αντιπρόσωπό τους για την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου. Αυτή η αντιπροσωπεία δεν αφορά το διευθυντή της ορχήστρας ή της

χωρωδίας, του σολίστ, τους πρωταγωνιστές και το σκηνοθέτη. Αν δεν έχει οριστεί αντιπρόσωπος σύμφωνα με το εδάφιο α' της παρούσας παραγράφου, η άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου γίνεται από το διευθυντή του συνόλου.

5. Απαγορεύεται η μεταβίβαση εν ζωή των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου, καθώς και η παραίτηση από αυτά. Είναι δυνατή η ανάθεση της διαχείρισης και προστασίας των δικαιωμάτων αυτών σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 47

Άδεια από παραγωγούς υλικών φορέων

1. Οι παραγωγοί υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό των φορέων που έχουν παραγάγει. Έχουν επίσης το δικαίωμα να απαγορεύουν την εισαγωγή υλικών φορέων που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή τους ή, εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που το δικαίωμα της εισαγωγής τους είχε συμβατικά διατηρηθεί από τον παραγωγό.

2. Ως παραγωγός υλικού φορέα ήχου νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πρωτοβουλία και ευθύνη του οποίου πραγματοποιείται η πρώτη εγγραφή σειράς ήχων μόνο. Ως παραγωγός υλικού φορέα εικόνας ή ήχου και εικόνας νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πρωτοβουλία και ευθύνη του οποίου πραγματοποιείται η πρώτη εγγραφή σειράς εικόνων με ή χωρίς ήχο.

Άρθρο 48

Άδεια από ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς

1. Οι ραδιοηλεκτρονικοί οργανισμοί έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν: α) την αναμετάδοση των εκπομπών τους με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, β) την παρουσίαση στο κοινό των εκπομπών τους σε χώρους όπου η είσοδος επιτρέπεται με εισιτήριο, γ) την εγγραφή των εκπομπών τους σε

υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, είτε οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται ενσυρμάτως είτε ασυρμάτως, συμπεριλαμβανόμενης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης, δ) την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή της εγγραφής των εκπομπών τους, καθώς και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό του υλικού φορέα με την εγγραφή των εκπομπών τους.

2. Οι ραδιοηλεκτρονικοί οργανισμοί δεν έχουν το δικαίωμα που προβλέπεται στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όταν άναμεταδίδουν απλώς μέσω καλωδίου εκπομπές ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών.

Άρθρο 49

Δικαίωμα εύλογης αμοιβής

1. Όταν υλικός φορέας ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας που έχει νόμιμα εγγραφεί χρησιμοποιείται για ραδιοηλεκτρονική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, ή για παρουσίαση στο κοινό, ο χρήστης οφείλει εύλογη και ενιαία αμοιβή στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, των οποίων η ερμηνεία ή η εκτέλεση έχει εγγραφεί στον υλικό φορέα, και στους παραγωγούς των υλικών αυτών φορέων. Η αμοιβή αυτή καταβάλλεται υποχρεωτικά σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των σχετικών δικαιωμάτων. Οι οργανισμοί αυτοί υποχρεούνται να διαπραγματεύονται, να συμφωνούν τις αμοιβές, να προβάλλουν τις σχετικές αξιώσεις για την καταβολή και να εισπράττουν τις σχετικές αμοιβές από τους χρήστες. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των χρηστών και των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, το ύψος της εύλογης αμοιβής και οι όροι της πληρωμής καθορίζονται από το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Οριστικά περί της αμοιβής αποφαινεται το αρμόδιο δικαστήριο.

2. Το δικαίωμα εύλογης αμοιβής των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών που προβλέπεται από την πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου είναι ανεκχώρητο, με την επιφύλαξη της υποχρεωτικής ανάθεσης της εισπραξης και διαχείρισης στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

3. Οι εισπραττόμενες αμοιβές κατανέμονται εξ ημισείας μεταξύ ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και παραγωγών των υλικών φορέων. Η κατανομή των εισπραττόμενων αμοιβών μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και μεταξύ των παραγωγών γίνεται κατά τις μεταξύ τους συμφωνίες που περιέχονται στον κανονισμό του κάθε οργανισμού συλλογικής διαχείρισης.

4. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν δικαίωμα εύλογης αμοιβής για τη ραδιοηλεκτρονική αναμετάδοση της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους που μεταδίδεται ραδιοηλεκτρονικά. Το δικαίωμα εύλογης αμοιβής που προβλέπεται από την παρούσα παράγραφο είναι ανεκχώρητο και είναι δυνατή μόνο η ανάθεση της εισπραξης και διαχείρισης στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 50

Ηθικό δικαίωμα

1. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους το δικαίωμα αναγνώρισης και προβολής της πατρότητάς τους πάνω στην ερμηνεία ή την εκτέλεσή τους και το δικαίωμα της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης της ερμηνείας ή της εκτέλεσης αυτής.

2. Μετά το θάνατο του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη το δικαίωμα αυτό περιέχεται στους κληρονόμους του.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 12 παράγραφος 2 και του άρθρου 16 εφαρμόζονται αναλόγως και στο ηθικό δικαίωμα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών.

Άρθρο 51

Δικαιώματα εκδότων

Εκδότες εντύπων έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή όποιες άλλες μεθόδους, για σκοπούς εκμετάλλευσης, της στοιχειοθεσίας και της σελιδοποίησης των έργων που έχουν εκδώσει.

Άρθρο 52

Τύπος άδειας, περιορισμοί και διάρκεια δικαιωμάτων

Τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 46 έως 51 διέπονται από τους ακόλου-

θους κανόνες: α) οι δικαιπραξίες, που αφορούν τα δικαιώματα αυτά, ισχύουν μόνο εφόσον έγιναν γραπτώς· β) οι περιορισμοί, που προβλέπονται για το περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, ισχύουν αναλόγως και γι' αυτά· γ) η διάρκεια των δικαιωμάτων των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, που προβλέπονται από τα άρθρα 46 και 49 του παρόντος νόμου, ορίζεται σε πενήντα χρόνια από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε η ερμηνεία ή η εκτέλεση, αλλά δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τη διάρκεια της ζωής του καλλιτέχνη· δ) η διάρκεια των δικαιωμάτων των παραγωγών υλικών φορέων, των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και των εκδοτών που προβλέπονται στα άρθρα 47 έως 49 και 51 του παρόντος νόμου ορίζεται σε πενήντα χρόνια από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε η αρχική παραγωγή του υλικού φορέα ή η πρώτη ραδιοτηλεοπτική εκπομπή ή η τελευταία έκδοση του έργου.

Άρθρο 53

Προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας

Η προστασία, που προβλέπεται από τα άρθρα 46 έως 52 του παρόντος νόμου, αφήνει ακέραιη και δεν επηρεάζει κατά κανένα τρόπο την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Καμία από τις διατάξεις που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο που θίγει την προστασία αυτή. Εάν οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, οι παραγωγοί υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί και οι εκδότες εντύπων έχουν αποκτήσει, εκτός από το συγγενικό δικαίωμα και δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας στο έργο, το δικαίωμα αυτό και το συγγενικό δικαίωμα υπάρχουν παράλληλα και παρέχουν τις εξουσίες που απορρέουν από το κάθε δικαίωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Άρθρο 54

Ανάθεση διαχείρισης

1. Οι δημιουργοί μπορούν να αναθέτουν σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης και προστασίας, που έχουν αποκλειστικά αυτόν το σκοπό, τη διαχείριση ή την προστασία ή τη διαχείριση και την προστασία του περιουσιακού

τους δικαιώματος ή εξουσιών που απορρέουν από αυτό. Το ίδιο ισχύει και για τους δωρεοδόχους των δημιουργών, καθώς και για τους καθολικούς ή αιτία θανάτου διαδόχους, όπως επίσης και για το ίδρυμα που συνιστά ο δημιουργός. Οι οργανισμοί αυτοί λειτουργούν με οποιαδήποτε εταιρική μορφή. Αν λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, τότε οι μετοχές της εταιρείας αυτής, είναι υποχρεωτικώς ονομαστικές στο σύνολό τους. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 2 έως 4 του άρθρου 24 του ν. 1746/1988. Η κοινοποίηση που προβλέπεται από την παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 1746/1988 γίνεται μόνο προς το Υπουργείο Πολιτισμού. Οι παραπάνω οργανισμοί μπορούν επίσης να λειτουργήσουν και ως αστικοί συνεταιρισμοί κατά το ν. 1667/1986. Στην τελευταία περίπτωση α) όπου στο ν. 1667/1986 αναφέρεται, με οποιαδήποτε αρμοδιότητα, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας τις αρμοδιότητές του αναλαμβάνει το Υπουργείο Πολιτισμού· β) οι συνεταιρισμοί αυτοί μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν σε πανελλήνια βάση κατ' εξαίρεση της αρχής της τοπικότητας· γ) στους συνεταιρισμούς μπορούν επίσης να μετέχουν ως μέλη και νομικά πρόσωπα· δ) τα θέματα των συνεταιρισμών μερίδων μπορούν να ρυθμιστούν κατ' άλλο τρόπο, από εκείνο που προβλέπει ο ν. 1667/1986, με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί μετά από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού.

2. Προκειμένου για δευτερεύουσα σύγχρονη, ακέραιη και αμετάβλητη μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων μέσω καλωδίων ή άλλων υλικών αγωγών, η συλλογική διαχείριση της σχετικής εξουσίας των δημιουργών είναι υποχρεωτική.

3. Η ανάθεση μπορεί να γίνεται είτε με μεταβίβαση του δικαιώματος ή των σχετικών εξουσιών προς το σκοπό της διαχείρισης ή της προστασίας είτε με παροχή σχετικής πληρεξουσιότητας. Η ανάθεση γίνεται εγγράφως και κάθε φορά για ορισμένο χρόνο που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από τρία χρόνια. Η ανάθεση αφορά όλα τα έργα του δημιουργού που είναι κατάλληλα για την εκμετάλλευση με την εξουσία στην οποία αναφέρεται η ανάθεση ή ορισμένα από αυτά. Σε περίπτωση αμφιβολίας τεκμαίρεται ότι η ανάθεση αφορά όλα τα έργα, συμπεριλαμβανομένων και των μελλοντικών έργων για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τρία χρόνια.

4. Κάθε οργανισμός, που έχει ή πρόκειται

να αναλάβει τη συλλογική διαχείριση ή προστασία των εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα των δημιουργών, υποχρεούται, πριν αρχίσει τη λειτουργία του, να καταθέσει στο Υπουργείο Πολιτισμού σχετική δήλωση συνοδευόμενη από τον Κανονισμό που συντάσσεται από τον οργανισμό και πρέπει πάντως να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία: α) το ύψος του Κεφαλαίου του οργανισμού· β) το Καταστατικό ή το εταιρικό σύμφωνο αν πρόκειται για εταιρεία· γ) τον υπεύθυνο εκπρόσωπο του οργανισμού, όπως επίσης και τα πρόσωπα που διοικούν τον οργανισμό, τα οποία πρέπει να μην έχουν καταδικαστεί για κακούργημα ή για πλημμέλημα κατά της ιδιοκτησίας ή της περιουσίας και να παρέχουν τα εχέγγυα επαγγελματικού ήθους· δ) τον αριθμό των δημιουργών, που έχουν αναθέσει στον οργανισμό τη διαχείριση εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό τους δικαίωμα· στ) τη διάρκεια της ανάθεσης· ζ) το χρόνο, τις αρχές και τον τρόπο διανομής των αμοιβών στους δικαιούχους και η) το ύψος των εξόδων διαχείρισης, όπως επίσης και κάθε στοιχείο που είναι απαραίτητο για να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα και η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του οργανισμού. Το Υπουργείο Πολιτισμού ελέγχει τη δήλωση και τον Κανονισμό του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης και, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος νόμου, χορηγεί την έγκριση για τη λειτουργία του οργανισμού αυτού. Κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων του Κανονισμού πρέπει να ανακοινώνεται στο Υπουργείο Πολιτισμού και να εγκρίνεται από αυτό. Σε αντίθετη περίπτωση εξακολουθεί να ισχύει ο αρχικός Κανονισμός του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, όπως είχε εγκριθεί από το Υπουργείο κατά την έναρξη λειτουργίας του Οργανισμού.

5. Το Υπουργείο Πολιτισμού ελέγχει την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου και του Κανονισμού κατά τη λειτουργία του οργανισμού, ο οποίος έχει την υποχρέωση να θέτει στη διάθεση των οργάνων του Υπουργείου τα βιβλία του και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο για την αποτελεσματική άσκηση του ελέγχου αυτού. Οι οργανισμοί υπόκεινται στον έλεγχο των ορκωτών λογιστών ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, εκτός αν πρόκειται για οργανισμούς μη κερδοσκοπικούς.

6. Σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρής παράβασης ή επανειλημμένων παραβάσεων του νόμου ή του Κανονισμού, παρά τη σχετική

προειδοποίηση του Υπουργού Πολιτισμού, επιφυλασσομένων των διατάξεων για άλλες κυρώσεις, ο Υπουργός Πολιτισμού μπορεί να επιβάλλει στον οργανισμό που διέπραξε την παράβαση διοικητικό πρόστιμο 500.000 έως 10.000.000 δραχμών. Τα όργανα ελέγχου που θα διαπιστώνουν τις παραβάσεις, η διαδικασία, επιβολής του προστίμου ύστερα από ακρόαση του ενδιαφερομένου, καθώς και τυχόν αναπροσαρμογή των παραπάνω ποσών θα καθορισθούν με προεδρικά διατάγματα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού.

7. Όπου στις διατάξεις του παρόντος νόμου χρησιμοποιείται ο όρος "Κανονισμός", εννοείται ο Κανονισμός της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 55

Αρμοδιότητες των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης

1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) να καταρτίζουν συμβάσεις με τους χρήστες για τους όρους εκμετάλλευσης των έργων, καθώς και για την οφειλόμενη αμοιβή· β) να εξασφαλίζουν στους δημιουργούς ποσοστά αμοιβή κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 1 του παρόντος νόμου· γ) να εισπράττουν την αμοιβή και να κατανέμουν μεταξύ των δημιουργών τα εισπραττόμενα ποσά· δ) να εισπράττουν την αμοιβή που προβλέπεται από το άρθρο 18 παρ. 3 του παρόντος νόμου και να τη διανέμουν μεταξύ των δημιουργών· ε) να προβαίνουν, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, σε κάθε διοικητική ή δικαστική ή εξώδικη ενέργεια για τη νόμιμη προστασία των δικαιωμάτων των δημιουργών ή των δικαιοδόχων τους και ιδίως να υποβάλλουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων, να εγείρουν αγωγές, να ασκούν ένδικα μέσα να υποβάλλουν μηνύσεις και εγκλήσεις, να παρίστανται ως πολιτικώς ενάγοντες, να ζητούν την απαγόρευση πράξεων που προσβάλλουν το δικαίωμα ως προς τις εξουσίες που τους έχουν ανατεθεί και να ζητούν την κατάσχεση παρανόμων αντιτύπων κατά το άρθρο 64 του παρόντος νόμου· στ) να λαμβάνουν από τους χρήστες κάθε πληροφορία αναγκαία για τον καθορισμό, την είσπραξη και κατανομή των εισπραττόμενων ποσών· ζ) να ενεργούν, με σύμπραξη της δημόσιας αρχής ή κατά τη διαδικασία του άρθρου 64 του παρόντος νόμου τους αναγκαίους ελέγχους σε καταστήματα

πώλησης ή ενοικίασης ή δανεισμού αντιτύπων ή δημόσιας εκτέλεσης των έργων που προστατεύουν για να διαπιστώνουν αν οι πράξεις αυτές δεν προσβάλλουν τα δικαιώματα των δημιουργών. Η ιδρυτική πράξη του οργανισμού μπορεί να περιορίζει τις αρμοδιότητές του σε μερικές μόνο από τις αναφερόμενες παραπάνω.

2. Τεκμαίρεται ότι οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας έχουν την αρμοδιότητα διαχείρισης ή προστασίας όλων των έργων ή όλων των πνευματικών δημιουργών για τα οποία δηλώνουν εγγράφως ότι έχουν μεταβιβάσει σ' αυτούς οι σχετικές εξουσίες ή ότι καλύπτονται από την πληρεξουσιότητα. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας μπορούν να ενεργούν πάντα, δικαστικώς ή εξωδίκως, στο δικό τους όνομα είτε η αρμοδιότητά τους στηρίζεται σε μεταβίβαση της εξουσίας είτε στηρίζεται σε πληρεξουσιότητα, νομιμοποιούνται δε πάντως στην άσκηση όλων των δικαιωμάτων του δημιουργού που έχουν μεταβιβάσει σ' αυτούς ή που καλύπτονται από την πληρεξουσιότητα.

3. Για τη δικαστική επιδίωξη της προστασίας των έργων και των δημιουργών που προστατεύονται από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας αρκεί η δειγματοληπτική αναφορά των έργων που έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης χωρίς την απαιτούμενη άδεια και δεν απαιτείται η πλήρης απαρίθμηση των έργων αυτών.

4. Αν αμφισβητηθεί από το δικαιούχο ότι ορισμένο έργο, που περιεχόταν στη δήλωση της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και στη σύμβαση που καταρτίστηκε με το χρήστη με βάση τη δήλωση αυτή, ανήκε στην αρμοδιότητα του οργανισμού, ο οργανισμός οφείλει να συντρέξει με κάθε τρόπο τον αντισυμβαλλόμενο του χρήστη και ιδίως να παρέμβει στη σχετική δίκη. Αν αποδειχθεί ότι το έργο δεν ανήκε στην αρμοδιότητα του οργανισμού, ο οργανισμός εκτός από τις ποινικές ευθύνες οφείλει να αποζημιώσει τον αντισυμβαλλόμενο και η σχετική αγωγή εκδικάζεται κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών.

Άρθρο 56

Σχέσεις με τους χρήστες

1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης προκειμένου οι χρήστες να έχουν την ευχέρεια της χρήσης των έργων του ρεπερτορίου τους αξιώνουν από αυτούς ποσοστιαία αμοιβή

κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παράγραφος 1 του παρόντος νόμου. Οι εξαιρέσεις από την ποσοστιαία αμοιβή που προβλέπονται στο άρθρο 32 παράγραφος 2 του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή.

2. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δεν μπορούν χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος να αρνηθούν την κατάρτιση με τους χρήστες των συμβάσεων που προβλέπονται στην πρώτη περίπτωση της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου. Αν ο χρήστης ισχυρίζεται ότι ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης αξιώνει αμοιβή προφανώς δυσανάλογη προς αυτήν που συνήθως καταβάλλεται σε παρόμοιες περιπτώσεις οφείλει, πριν από οποιαδήποτε χρήση, να προκαταβάλει στον οργανισμό ή το ζητούμενο ποσό αμοιβής ή το ποσό που θα έχει ορίσει, ύστερα από αίτηση του χρήστη, ως συνήθως καταβαλλόμενο σε παρόμοιες περιπτώσεις το Μονομελές Πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Οριστικά περί της αμοιβής αποφαινεται το αρμόδιο δικαστήριο.

3. Οργανώσεις αντιπροσωπευτικές των χρηστών και οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης μπορούν να συμφωνήσουν εγγράφως, και πριν ανακύψει διαφωνία, τον ορισμό ενός προσώπου, καθοριζόμενου ονομαστικώς ή βάσει ιδιότητας, ως διαιτητή για τον καθορισμό του ποσού της αμοιβής που οφείλει να καταβάλει ο χρήστης. Ο διαιτητής μπορεί να διατάξει την προκαταβολή ποσού μέχρις ότου ορίσει το οριστικό ύψος της οφειλόμενης αμοιβής. Ο διαιτητής που έχει έτσι οριστεί είναι αποκλειστικά αρμόδιος για την επίλυση της διαφωνίας και η απόφασή του είναι εκτελεστική. Διαιτητή μπορεί να έχει ορίσει και ο Υπουργός Πολιτισμού, οπότε η προσφυγή σ' αυτόν για την επίλυση της διαφωνίας εξαρτάται από τη θέληση των μερών που διαφωνούν. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης καταρτίζουν κατάλογο με τις αμοιβές που απαιτούν από τους χρήστες (αμοιβολόγιο), ο οποίος πρέπει να γνωστοποιείται προς το κοινό με δημοσίευσή τους σε τρεις εφημερίδες, από τις οποίες η μία πρέπει να είναι οικονομική. Κατά την κατάρτιση και εφαρμογή των αμοιβολογίων τους, οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης οφείλουν να ενεργούν χωρίς αυθαιρεσία και να μην προβαίνουν σε καταχρηστικές διακρίσεις.

4. Για την πραγματοποίηση των κατά την παράγραφο 1 περίπτωση α', β', γ' και δ' του προηγούμενου άρθρου διανομών, οι χρήστες

οφείλουν να παραδίσουν στον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, χωρίς καμιά καθυστέρηση, καταλόγους των έργων των οποίων αντίτυπα παράγουν ή πωλούν ή εκμισθώνουν ή δανείζουν καθώς και των έργων που εκτελούν δημόσια με μνεία του ακριβούς αριθμού των αντιτύπων που παρήχθησαν ή διατέθηκαν καθώς και της συχνότητας των δημόσιων εκτελέσεων.

Άρθρο 57

Σχέσεις με τους δημιουργούς

1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας δεν μπορούν, χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος, να αρνηθούν σε ορισμένο δημιουργό την ανάληψη της διαχείρισης ή προστασίας εξουσιών που απορρέουν από το περιουσιακό τους δικαίωμα και είναι αντικείμενο της διαχείρισης του οργανισμού.

2. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας οφείλουν να ενημερώνουν μια φορά το χρόνο τους δημιουργούς που τους έχουν αναθέσει τη διαχείριση ή την προστασία εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα προκειμένου αυτοί να διατυπώνουν τις απόψεις τους για τους γενικούς κανόνες καθορισμού του ύψους της αμοιβής, τις μεθόδους είσπραξης και διανομής των αμοιβών, καθώς και για άλλα θέματα σχετικά με τη διαχείριση και την προστασία. Οι οργανισμοί οφείλουν να συνεκτιμούν τις απόψεις αυτές κατά την επεξεργασία των τρόπων διαχείρισης και προστασίας.

3. Οι δημιουργοί που έχουν αναθέσει τη διαχείριση ή προστασία των δικαιωμάτων τους σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας και τα σωματεία που τους εκπροσωπούν έχουν το δικαίωμα να τηρούνται ενήμεροι για όλες τις δραστηριότητες του οργανισμού.

4. Οι δημιουργοί που έχουν αναθέσει σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας τη διαχείριση ή την προστασία του συνόλου των έργων τους οφείλουν να ενημερώνουν γραπτώς τον οργανισμό για τα έργα που έχουν δημοσιεύσει με όποιον τρόπο και να τους ενημερώνουν για τα νέα έργα τους που δημοσιεύονται μετά την ανάθεση της διαχείρισης στον οργανισμό.

5. Η διανομή στους δημιουργούς γίνεται το βραδύτερο κάθε χρόνο και κατ' αναλογία, όσο αυτό είναι δυνατόν, προς την πραγματική χρησιμοποίηση των έργων τους, βάσει κανονισμού διανομής, ο οποίος καταρτίζεται από

τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης.

6. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης οφείλουν να καθορίζουν κατά τρόπο γενικό για όλους τους δημιουργούς ορισμένης κατηγορίας και για κάθε τρόπο εκμετάλλευσης, το ποσοστό επί των εισπράξεων των οργανισμών που θα παρακρατείται από αυτούς για την κάλυψη των εξόδων διαχείρισης. Το ποσοστό αυτό γνωστοποιείται στους δημιουργούς πριν από τη μεταβίβαση των εξουσιών ή την παροχή της σχετικής πληρεξουσιότητας και δεν μπορεί να αυξηθεί χωρίς τη συναίνεση των δημιουργών παρά ύστερα από ειδοποίηση ενός χρόνου.

7. Εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος κάθε δημιουργός και ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας μπορούν να καταγγείλουν την ανάθεση της διαχείρισης και της προστασίας των εξουσιών που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα. Η καταγγελία ενεργεί στο τέλος του ημερολογιακού έτους κατά το οποίο έγινε, εφόσον από την καταγγελία μέχρι το τέλος του έτους μεσολαβεί διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών, άλλως στο τέλος του επόμενου ημερολογιακού έτους.

Άρθρο 58

Εφαρμογή στα συγγενικά δικαιώματα

Οι διατάξεις των άρθρων 54 έως 57 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως στη διαχείριση και την προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων που ρυθμίζονται από το προηγούμενο κεφάλαιο του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 59

Επιβολή και τήρηση προδιαγραφών

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να καθοριστούν προδιαγραφές για τις συσκευές ή άλλο υλικό αναπαραγωγής έργων έτσι ώστε να εμποδίζετε ή να περιορίζεται η χρησιμοποίηση των συσκευών ή του άλλου υλικού για πράξεις που προσβάλλουν την κανονική εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων.

Άρθρο 60

Επιβολή χρήσης συστημάτων ελέγχου

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να επιβληθεί η χρήση συσκευών ή συστημάτων που επιτρέπουν τον προσδιορισμό των αναπαραγόμενων ή χρησιμοποιούμενων έργων και την έκταση ή τη συχνότητα της αναπαραγωγής ή της χρήσης, εφόσον δεν βλάπτονται αδικαιολογήτως τα νόμιμα συμφέροντα των χρηστών.

Άρθρο 61

Ένδειξη ελέγχου

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να προβλεφθεί ότι η κυκλοφορία υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας επιτρέπεται μόνο εφόσον φέρουν επικολημένο στο περικάλυμμα ή σε άλλο εμφανές σημείο ειδικό επίσημο ή ταινία ελέγχου ή άλλη αναγνωριστική ένδειξη οποιουδήποτε τύπου που παρέχεται από τον κατά περίπτωση αρμόδιο οργανισμό συλλογικής διαχείρισης και πιστοποιεί ότι η διάθεση στο εμπόριο ή η κατ' άλλον τρόπο κυκλοφορία του υλικού φορέα δεν αποτελεί προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού.

Άρθρο 62

Απαγόρευση αποκωδικοποίησης

Απαγορεύεται χωρίς την άδεια του ραδιοηλεκτρονικού οργανισμού που μεταδίδει, με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παράλληλα προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρου προγράμματα κωδικοποιημένα, η διάθεση, η χρήση και η κατοχή με σκοπό χρήσης ή διάθεσης συσκευών αποκωδικοποίησης.

Άρθρο 63

Παρεμπόδιση της προσβολής ή της εξακλούθησής της

1. Σε κάθε περίπτωση όπου επίκειται η τέλεση πράξης προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας όπως όταν, χωρίς να υπάρχει η απαιτούμενη άδεια του δημιουργού, πρόκειται να γίνει δημόσια εκτέλεση θεατρικού ή κινηματογραφικού ή μουσικού έργου, η κατά τόπον

αρμόδια αστυνομική αρχή οφείλει να απαγορεύει την πράξη αυτή ύστερα από αίτηση του δημιουργού ή των δικαιούχων του. Η εισαγγελική αρχή, εφόσον της ζητηθεί, οφείλει να δώσει σχετική εντολή στην αστυνομική αρχή. Το ίδιο ισχύει και όταν η δημόσια εκτέλεση άρχισε μεν με άδεια του δημιουργού, αλλά η καταβολή της οφειλόμενης αμοιβής καθυστερεί περισσότερο από δύο μέρες.

2. Προκειμένου να χορηγηθεί η κατά το νόμο απαιτούμενη αστυνομική άδεια για τη χρήση μουσικών οργάνων ή για την καταλληλότητα του χώρου ή όποια άλλη άδεια σχετική με χώρο όπου πρόκειται να εκτελεσθούν δημόσια μουσικές συνθέσεις ή άλλα έργα των οποίων η διαχείριση έχει ανατεθεί σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, απαιτείται η πρόσαγωγή έγγραφης άδειας δημόσιας εκτέλεσης χορηγούμενης από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης της εξουσίας δημόσιας εκτέλεσης.

3. Με ασφαλιστικά μέτρα που διατάσσονται από το Μονομελές Πρωτοδικείο εφόσον πιθανολογείται σχετικός κίνδυνος, απαγορεύεται η τέλεση πράξεων που θα αποτελούσαν προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας, χωρίς να είναι αναγκαίος ο ειδικός προσδιορισμός των συγκεκριμένων έργων.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση προσβολής των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων που προβλέπονται από τα άρθρα 46, 47 και 48 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 64

Κατάσχεση

Εφόσον πιθανολογείται προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενου στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου, το Μονομελές Πρωτοδικείο διατάσσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων που κατέχονται από τον καθ' ου και αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής. Αντί για συντηρητική κατάσχεση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναλυτική απόγραφή των αντικειμένων αυτών περιλαμβανόμενης και της φωτογράφησής τους. Στις παραπάνω περιπτώσεις εφαρμόζεται υποχρεωτικώς το άρθρο 687 παράγραφος 1

του Κ.Πολ.Δ. και χορηγείται υποχρεωτικώς προσωρινή διαταγή κατά το άρθρο 691 παράγραφος 2 του Κ.Πολ.Δ.

Άρθρο 65

Αστικές κυρώσεις

1. Σε κάθε περίπτωση προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή του συγγενικού δικαιώματος ο δημιουργός ή ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει την αναγνώριση του δικαιώματός του, την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον.

2. Όποιος υπαιτίως προσέβαλε την πνευματική ιδιοκτησία ή τα συγγενικά δικαιώματα άλλου υποχρεούται σε αποζημίωση και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης. Η αποζημίωση δε μπορεί να είναι κατώτερη από το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως ή κατά νόμο καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης που έκανε χωρίς την άδεια ο υπόχρεος.

3. Αντί για αποζημίωση και χωρίς να απαιτείται υπαιτιότητα του υποχρέου ο δημιουργός ή ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει είτε την καταβολή του ποσού κατά το οποίο ο υπόχρεος έγινε πλουσιότερος από την εκμετάλλευση του έργου ή του αντικείμενου συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενης στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου χωρίς άδεια του δημιουργού ή του δικαιούχου είτε την καταβολή του κέρδους που ο υπόχρεος αποκόμισε από την εκμετάλλευση αυτή.

4. Το δικαστήριο καταδικάζοντας σε παράλειψη πράξης απειλεί για κάθε παράβαση χρηματική ποινή τριακοσίων χιλιάδων έως ενός εκατομμυρίου δραχμών υπέρ του δημιουργού ή του δικαιούχου συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενου στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου καθώς και προσωπική κράτηση έως ένα έτος. Το ίδιο ισχύει και όταν η καταδίκη γίνεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 947 του Κ.Πολ.Δ.

Άρθρο 66

Ποινικές κυρώσεις

1. Όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο πολυμερών διεθνών συμβάσεων για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας εγγράφει, ανα-

παράγει στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή διασκευή, θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία, χρησιμοποιεί κατά παράβαση περιοριστικών όρων, παρουσιάζει στο κοινό, εκτελεί δημόσια, μεταδίδει ραδιοηλεκτρονικά κατά οποιονδήποτε τρόπο και γενικά εκμεταλλεύεται έργο που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας ή εισάγει αντίτυπα ή οργανώνει δημόσια εκτέλεση τέτοιου έργου ή προσβάλλει το δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να αποφασίζει για την παρουσίαση του έργου στο κοινό και να το παρουσιάζει αναλλοίωτο χωρίς προσθήκες ή περικοπές, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 1 έως 5 εκατομμυρίων δραχμών.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο διεθνών συμβάσεων για την προστασία συγγενικών δικαιωμάτων: α) εγγράφει σε υλικό φορέα ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή μεταδίδει ραδιοηλεκτρονικά με οποιονδήποτε τρόπο ή παρουσιάζει στο κοινό ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση χωρίς την άδεια του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη· β) αναμεταδίδει με οποιονδήποτε τρόπο ή εγγράφει ή παρουσιάζει στο κοινό σε χώρους όπου η είσοδος επιτρέπεται με εισιτήριο ραδιοηλεκτρονική εκπομπή χωρίς την άδεια του οργανισμού ραδιοηλεκτρονικής· γ) χωρίς την άδεια του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη και χωρίς την άδεια του παραγωγού υλικού φορέα αναπαράγει ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό τη θέση σε κυκλοφορία υλικούς φορείς που περιέχουν εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσής· δ) παρουσιάζει στο κοινό τη ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από ραδιοηλεκτρονική μετάδοση, χωρίς την άδεια του εκτελεστή ή ερμηνευτή καλλιτέχνης ε) αναπαράγει, θέτει σε κυκλοφορία ή χρησιμοποιεί κατά οποιονδήποτε τρόπο την εγγραφή της εκπομπής χωρίς την άδεια των δικαιούχων ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών· στ) εισάγει υλικούς φορείς που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς την άδεια του παραγωγού ή εισάγει υλικούς φορείς με άδεια που απέκλειε την εισαγωγή στην Ελλάδα. Στις περιπτώσεις των εδαφίων δ', ε' και στ' ο δράστης τιμωρείται και εάν όφειλε να γνωρίζει την έλλειψη της άδειας.

3. Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημία που απειλήθηκε από τις πράξεις των παρ. 1 και 2 είναι ιδιαίτερα μεγάλα, επιβάλλεται φυ-

λάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή 2 έως 10 εκατομμυρίων δραχμών. Αν ο υπαίτιος τελεί τις παραπάνω πράξεις κατ' επάγγελμα ή αν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι ο υπαίτιος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι 10 ετών και χρηματική ποινή 5 έως 20 εκατομμυρίων δραχμών, καθώς και αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της οποίας εκτελέσθηκε η πράξη. Θεωρείται ότι η πράξη έχει τελεσθεί κατ' επάγγελμα και όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί για αδικήματα του παρόντος άρθρου ή για παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας που ίσχυαν πριν απ' αυτό με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή στερητική της ελευθερίας.

4. Με την ποινή της παρ. 1 τιμωρείται όποιος:

α) χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία συστήματα ή μέσα που έχουν ως μοναδικό σκοπό να διευκολύνουν τη χωρίς άδεια αφαίρεση ή εξουδετέρωση τεχνικού συστήματος που προστατεύει ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή· β) κατασκευάζει ή εισάγει ή χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία συσκευές ή άλλο υλικό αναπαραγωγής έργου που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 59 του παρόντος νόμου· γ) κατασκευάζει, εισάγει ή χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία αντικείμενα ή ενεργεί πράξεις που μπορούν να ματαιώσουν το αποτέλεσμα των παραπάνω προδιαγραφών· δ) αναπαράγει ή χρησιμοποιεί έργα χωρίς χρησιμοποίηση των συσκευών ή χωρίς εφαρμογή των συστημάτων που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 60 του παρόντος νόμου· ε) θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό να θέσει σε κυκλοφορία υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας χωρίς το ειδικό επίσημα ή την ταινία ελέγχου που θα έχει προβλεφθεί κατά το άρθρο 61 του παρόντος νόμου.

5. Σε περίπτωση μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής το ποσό της μετατροπής ορίζεται στο δεκαπλάσιο των ορίων του ποσού της μετατροπής που προβλέπονται κάθε φορά στον Ποινικό Κώδικα.

6. Αν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστά-

σεις, η χρηματική ποινή δεν μπορεί να μειωθεί κάτω από το ήμισυ του ελάχιστου ορίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον παρόντα νόμο.

7. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάζει δημοσίευση περίληψης της καταδικαστικής απόφασης με δαπάνη εκείνου που καταδικάστηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 67

Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Η πνευματική ιδιοκτησία στα δημοσιευμένα έργα διέπεται από το δίκαιο του κράτους όπου το έργο έγινε για πρώτη φορά νομίμως προσιτό στο κοινό. Η πνευματική ιδιοκτησία στα αδημοσίευτα έργα διέπεται από το δίκαιο της ιθαγένειας του δημιουργού τους.

2. Τα συγγενικά δικαιώματα διέπονται από το δίκαιο του κράτους όπου πραγματοποιήθηκε η ερμηνεία ή η εκτέλεση ή όπου παρήχθησαν οι υλικοί φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή από όπου έγινε η ραδιοτηλεοπτική εκπομπή ή όπου έγινε η έντυπη έκδοση.

3. Σε κάθε περίπτωση διέπεται από το κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμοστέο δίκαιο ο καθορισμός του υποκειμένου του δικαιώματος, το αντικείμενό του, το περιεχόμενό του, η διάρκειά του και οι περιορισμοί πλην των τυχόν προβλεπόμενων από το δίκαιο αυτό μη εκουσίων αδειών εκμετάλλευσης. Η ένδικη προστασία διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου ζητείται η προστασία.

4. Οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται εφόσον δεν ορίζουν άλλως διεθνείς συμβάσεις κυρωμένες από την Ελλάδα. Προκειμένου για κράτη που δεν συνδέονται με την Ελλάδα με διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή ορισμένου αντικείμενου της ή ορισμένου συγγενικού δικαιώματος, οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται εφόσον το κράτος του οποίου το δίκαιο πρέπει να εφαρμοστεί παρέχει ανάλογη προστασία ανάλογη προστασία στην πνευματική ιδιοκτησία σε έργα που έγιναν στην Ελλάδα για πρώτη φορά προσιτά στο κοινό ή σε συγγενικά δικαιώματα που απορρέουν από πράξεις που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα.

Άρθρο 68

Μη αναδρομικότητα του νόμου

1. Έργα των οποίων έχει λήξει η διάρκεια της προστασίας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου παραμένουν εκτός προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.

2. Η προστασία που προβλέπεται από τα άρθρα 2 παράγραφος 3 και 40 έως 53 παρέχεται από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου σε προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών που δημιουργήθηκαν ή σε συγγενικά δικαιώματα από πράξεις που έγιναν στο παρελθόν.

3. Συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διέπονται από το προγενέστερο δικαίο για ένα χρόνο από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Άρθρο 69

Σύσταση Οργανισμού Πνευματικής

Ιδιοκτησίας

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Αθήνα και επωνυμία "Όργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας" (Ο.Π.Ι.) που εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού, με σκοπό την προστασία των πνευματικών δημιουργών και δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, την εποπτεία των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, την εφαρμογή του παρόντος νόμου και των συναφών διεθνών συμβάσεων, τη νομοπαρασκευαστική εργασία σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και γενικά την εκπροσώπηση της Ελλάδας σε όλους τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, καθώς και στα Όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ο Ο.Π.Ι. μπορεί επίσης να διοργανώνει κάθε είδους σεμινάρια με σκοπό την επιμόρφωση και ενημέρωση των δικαστών, δικηγόρων, διοικητικών υπαλλήλων, δημιουργών, δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, φοιτητών και σπουδαστών για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων. Ο Ο.Π.Ι. σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να έχει ως σκοπό τη συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

2. Ο Ο.Π.Ι. επιχορηγείται από ποσοστό όχι ανώτερο του 5% των ακαθάριστων εισπράξεων των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, το ακριβές ύψος και ο τρόπος καταβολής του

οποίου καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού. Επιχορηγείται επίσης από διεθνείς οργανισμούς, από Όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, από δωρεές, κληροδοτήματα και κάθε άλλη επιχορήγηση από τρίτους όπως επίσης και από τα έσοδα που προκύπτουν από παροχή υπηρεσιών. Ο Ο.Π.Ι. για την έναρξη λειτουργίας του επιχορηγείται εφάπαξ με ειδική χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό του ΥΠ.ΠΟ. ύψους είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Πολιτισμού, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζονται το αντικείμενο και οι ειδικότερες αρμοδιότητες του Οργανισμού στο πλαίσιο του σκοπού του, ο τρόπος και η διαδικασία ασκήσεως των αρμοδιοτήτων αυτών, τα της διοίκησης και ελέγχου διαχείρισης του Οργανισμού, τα του προσωπικού και της οργάνωσής του, τα ποσά των αμοιβών για την παροχή υπηρεσιών που μπορεί εκάστοτε να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και γενικά ο τρόπος επιλογής του αναγκαίου για τη στελέχωση Οργανισμού επιστημονικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού, η μισθοδοσία αυτού, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 70

Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν

1. Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υποχρεούνται, μέσα σε δώδεκα μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, να υποβάλλουν στο Υπουργείο Πολιτισμού την κατά το άρθρο αυτό δήλωση συνοδευόμενη από το σχετικό Κανονισμό και γενικά να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για την προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Σωματεία δημιουργών που κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν διαχειριστική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 του ν. 4301/1929 και 43 του ν. 1597/1986 μπορούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητα αυτή για εικοσιτέσσερις ακόμη μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 71

Εφαρμογή Κοινοτικών Οδηγιών

1. Τα άρθρα 2 παρ. 3 και 40 έως 45 του παρόντος νόμου αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 14ης Μαΐου 1991 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

2. Τα άρθρα 3 παρ. 1, περίπτωση δ', 9, 34, 46, 47, 48, 49, 52 και 53 αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19ης Νοεμβρίου 1992 σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας.

Άρθρο 72

Κατάργηση διατάξεων και ρύθμιση άλλων

θεμάτων

1. Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται κάθε διάταξη που αντίκειται στο νόμο αυτόν ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται με το νόμο αυτόν. Ειδικότερα καταργούνται οι νόμοι ΓΥΠΓ/1909 και 2387/1920, το ν.δ. 12/15 Ιουνίου 1926, οι νόμοι 4186/1929, 4301/1929 και 4489/1930, το άρθρο 2 παρ. 1 του ν.δ. 619/1941, το ν.δ. 2179/1943, οι νόμοι 763/1943, 1136/1944 και 56/1944, το άρθρο 12 του ν. 3188/1955, το ν.δ. 4264/1962, το άρθρο 4 του ν. 1064/1980, τα άρθρα 5 και 10 έως 22 του ν. 1075/1980, το άρθρο 19 του ν. 1348/1983 και τα άρθρα 3, 40, 43 και 46 του ν. 1597/1986.

2. Διατηρείται σε ισχύ ο ν. 988/1943.

3. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που προβλέπονται και λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου έχουν το δικαίωμα να διοργανώνουν συνέδρια, που αφορούν θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και να συμμετέχουν σε αυτά. Τα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου δεν περιορίζουν τη σύναψη συμβάσεων αμοιβαιότητας μεταξύ των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης της ημεδαπής και των αντίστοιχων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης της αλλοδαπής.

4. Μέχρι την 1η Ιουλίου 1994 δεν εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 49, όταν υλικός φορέας ήχου χρησιμοποιείται για παρουσίαση στο κοινό σε καφεενία ή εστιατό-

ρια που βρίσκονται σε δήμους ή κοινότητες κάτω από 5.000 κατοίκους.

5. Το άρθρο 38 παράγραφος 4 εδάφιο α' του παρόντος νόμου εφαρμόζεται για τη δημοσίευση οποιασδήποτε φωτογραφίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 73

Το άρθρο 75 του ν. 1958/1991 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Από την ποδοσφαιρική περίοδο 1993-1994 οι Π.Α.Ε. και τα αθλητικά σωματεία που έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε πρωταθλήματα επαγγελματικού ποδοσφαίρου Α', Β' και Γ' εθνικής κατηγορίας, οφείλουν να διαθέτουν κατά κυριότητα ή χρήση γήπεδο με χλοοτάπητα απαγορευόμενης της διεξαγωγής αγώνων των ως άνω πρωταθλημάτων σε γήπεδα χωρίς χλοοτάπητα.

2. Σε περίπτωση που οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου δεν πληρούνται, η Ε.Π.Α.Ε. υποχρεούται από της ποδοσφαιρικής περιόδου 1993-1994 και εφεξής, να ορίζει με απόφασή της γήπεδο με χλοοτάπητα για τη διεξαγωγή των αγώνων της Π.Α.Ε. ή του αθλητικού σωματείου εντός του νομού που εδρεύει η Π.Α.Ε. ή το αθλητικό σωματείο, ή εν ελλείψει τέτοιου γηπέδου σε όμορο νομό άλλως στον πλησιέστερο, το οποίο αποτελεί υποχρεωτικά αγωνιστική έδρα του στερούμενου των προϋποθέσεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, Π.Α.Ε. ή αθλητικού σωματείου.

3. Από της δημοσίευσής του παρόντος και μέχρι του τέλους της αγωνιστικής ποδοσφαιρικής περιόδου 1992-1993 Π.Α.Ε. ή αθλητικά σωματεία που έχουν δικαίωμα συμμετοχής στα πρωταθλήματα Β' και Γ' εθνικής κατηγορίας και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, αγωνίζονται σε γήπεδα χωρίς χλοοτάπητα που ορίζονται από την Ε.Π.Α.Ε. υπό την προϋπόθεση ότι στο νομό στον οποίο διοικητικά υπάγονται δεν υπάρχει γήπεδο με χλοοτάπητα.

4. Το κύρος της συμμετοχής και των αγώνων των ομάδων των Π.Α.Ε. ή αθλητικών σωματείων για τα πρωταθλήματα του επαγγελματικού ποδοσφαίρου της Β' και Γ' εθνικής κατηγορίας, της ποδοσφαιρικής περιόδου 1992-1993 δεν επηρεάζεται από την έλλειψη γηπέδου με χλοοτάπητα.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα της Α' εθνικής κατηγορίας, δεδομένου ότι όλοι οι αγώνες του πρωταθλήματος αυτού διεξάγονται υποχρεωτικά σε γήπεδο με χλοοτάπητα".

Άρθρο 74

Δεν είναι ασυμβίβαστες προς το δικηγορικό λειτούργημα, και δεν συνεπάγονται έκπτωση ή διαγραφή από τα μητρώα του οικείου δικηγορικού Συλλόγου, οι ιδιότητες του διευθύνοντος συμβούλου, του γενικού διευθυντή, του διαχειριστή, του προέδρου ή του αντιπροέδρου των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 75

Ίδρυση Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη 1997

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.) με την επωνυμία "Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη 1997" και με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Ο ιδρυόμενος Οργανισμός έχει τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας και διέπεται από τις διατάξεις του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 "Περί ανωνύμων εταιρειών", όπως ισχύει κάθε φορά, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις αυτού του άρθρου και του διατάγματος της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου.

2. Το μετοχικό κεφάλαιο του Οργανισμού εκφράζεται με μία μετοχή που ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο.

3. Σκοπός του ιδρυόμενου Οργανισμού που λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, είναι η προετοιμασία της πόλης της Θεσσαλονίκης, που έχει οριστεί ως πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 1997, η κατασκευή των αναγκαίων έργων υποδομής και η οργάνωση των σχετικών πολιτιστικών εκδηλώσεων.

4. Ο Οργανισμός τελεί από την εποπτεία Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης ή Υπουργού, που ορίζεται με απόφαση του Πρωθυπουργού.

5. Όργανα διοίκησης του Οργανισμού είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος. Το Δ.Σ. διορίζεται με απόφαση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι επταμελές και αποτελείται από: α)

το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης, ως Πρόεδρο, β) τον Πρόεδρό του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, γ) τον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού του Δήμου Θεσσαλονίκης, δ) δύο (2) Δημοτικούς Συμβούλους ή εκπροσώπους των ομάδων της μειοψηφίας στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Θεσσαλονίκης, ε) το Δήμαρχο της μειζονος Θεσσαλονίκης, που ορίζουν οι Δήμαρχοι του Πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης με απόφασή τους, η οποία εκδίδεται με ευθύνη της Τ.Ε.Δ.Κ. Θεσσαλονίκης, στ) έναν πτυχιούχο ανώτατης σχολής, ειδικό σε οικονομικά ή τεχνικά εμπορικά θέματα προτεινόμενα από το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης, στον οποίο ανατίθενται τα καθήκοντα του Διευθύνοντος Συμβούλου του Οργανισμού.

6. Με διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Οργανισμού και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταρτίζεται το Καταστατικό του Οργανισμού, με το οποίο καθορίζονται η θητεία των μελών του Δ.Σ., οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης και του Διευθύνοντος Συμβούλου, η νόμιμη εκπροσώπηση, ο τρόπος λειτουργίας και διαχείρισης του Οργανισμού, οι πόροι του, εκτός των αναγραφόμενων στην επόμενη παράγραφο, η διάθεση των τυχόν καθαρών κερδών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την οργάνωση και λειτουργία του.

7. Για την εκπλήρωση του σκοπού του Οργανισμού χρηματοδοτείται κάθε έτος από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων. Μέσα σε ένα μήνα από την έκδοση του διατάγματος της προηγούμενης παραγράφου θα καταβληθεί από τον παραπάνω προϋπολογισμό το ποσό των πεντακοσίων εκατομμυρίων (500.000.000) δραχμών.

8. Ο ετήσιος έλεγχος της διαχείρισης των οικονομικών του Οργανισμού ενεργείται σύμφωνα με τα ισχύοντα περί οικονομικού ελέγχου των ν.π.ι.δ. δημοσίου συμφέροντος και διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά για τις Ανώνυμες Εταιρείες.

9. Ο Οργανισμός διαλύεται με διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, όχι ενωρίτερα από την 31.12.1997. Μετά τη διάλυση ο Οργανισμός εξακολουθεί να υπάρχει και να συναλλάσσεται μόνο για τις ανάγκες της εκκαθάρισης, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα της Α' εθνικής κατηγορίας, δεδομένου ότι όλοι οι αγώνες του πρωταθλήματος αυτού διεξάγονται υποχρεωτικά σε γήπεδο με χλοοτάπητα".

Άρθρο 74

Δεν είναι ασυμβίβαστες προς το δικηγορικό λειτούργημα, και δεν συνεπάγονται έκπτωση ή διαγραφή από τα μητρώα του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, οι ιδιότητες του διευθύνοντος συμβούλου, του γενικού διευθυντή, του διαχειριστή, του προέδρου ή του αντιπροέδρου των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 75

Ίδρυση Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη 1997

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.) με την επωνυμία "Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη 1997" και με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Ο ιδρυόμενος Οργανισμός έχει τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας και διέπεται από τις διατάξεις του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 "Περί ανωνύμων εταιρειών", όπως ισχύει κάθε φορά, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις αυτού του άρθρου και του διατάγματος της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου.

2. Το μετοχικό κεφάλαιο του Οργανισμού εκφράζεται με μία μετοχή που ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο.

3. Σκοπός του ιδρυόμενου Οργανισμού που λειτουργεί χάρις του δημόσιου συμφέροντος σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, είναι η προετοιμασία της πόλης της Θεσσαλονίκης, που έχει οριστεί ως πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 1997, η κατασκευή των αναγκαίων έργων υποδομής και η οργάνωση των σχετικών πολιτιστικών εκδηλώσεων.

4. Ο Οργανισμός τελεί από την εποπτεία Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης ή Υπουργού, που ορίζεται με απόφαση του Πρωθυπουργού.

5. Όργανα διοίκησης του Οργανισμού είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος. Το Δ.Σ. διορίζεται με απόφαση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι επταμελές και αποτελείται από: α)

το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης, ως Πρόεδρο, β) τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, γ) τον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού του Δήμου Θεσσαλονίκης, δ) δύο (2) Δημοτικούς Συμβούλους ή εκπροσώπους των ομάδων της μειοψηφίας στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Θεσσαλονίκης, ε) το Δήμαρχο της μείζονος Θεσσαλονίκης, που ορίζουν οι Δήμαρχοι του Πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης με απόφασή τους, η οποία εκδίδεται με ευθύνη της Τ.Ε.Δ.Κ. Θεσσαλονίκης, στ) έναν πτυχιούχο ανώτατης σχολής, ειδικό σε οικονομικά ή τεχνικά εμπορικά θέματα προτεινόμενα από το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης, στον οποίο ανατίθενται τα καθήκοντα του Διευθύνοντος Συμβούλου του Οργανισμού.

6. Με διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Οργανισμού και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταρτίζεται το Καταστατικό του Οργανισμού, με το οποίο καθορίζονται η θητεία των μελών του Δ.Σ., οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης και του Διευθύνοντος Συμβούλου, η νόμιμη εκπροσώπηση, ο τρόπος λειτουργίας και διαχείρισης του Οργανισμού, οι πόροι του, εκτός των αναγραφόμενων στην επόμενη παράγραφο, η διάθεση των τυχόν καθαρών κερδών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την οργάνωσή και λειτουργία του.

7. Για την εκπλήρωση του σκοπού του ο Οργανισμός χρηματοδοτείται κάθε έτος από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων. Μέσα σε ένα μήνα από την έκδοση του διατάγματος της προηγούμενης παραγράφου θα καταβληθεί από τον παραπάνω προϋπολογισμό το ποσό των πεντακοσίων εκατομμυρίων (500.000.000) δραχμών.

8. Ο ετήσιος έλεγχος της διαχείρισης των οικονομικών του Οργανισμού ενεργείται σύμφωνα με τα ισχύοντα περί οικονομικού ελέγχου των ν.π.ι.δ. δημόσιου συμφέροντος και διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά για τις Ανώνυμες Εταιρείες.

9. Ο Οργανισμός διαλύεται με διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, όχι ενωρίτερα από την 31.12.1997. Μετά τη διάλυση ο Οργανισμός εξακολουθεί να υπάρχει και να συναλλάσσεται μόνο για τις ανάγκες της εκκαθάρισης, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα

(12) μήνες. Η τύχη του προσωπικού και ο τρόπος διάθεσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας του διαλυθέντος Οργανισμού καθορίζεται με διατάγματα, που εκδίδονται σύμφωνα με την πρώτη περίοδο αυτής της παραγράφου.

Άρθρο 76

Κύρωση Συμβάσεως

Κυρούται και αποκτά ισχύ νόμου η από 1 Φεβρουαρίου 1993 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των εδρευόντων αντιστοίχως σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα σωματείων με τις επωνυμίες "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" και "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ" καταρτισθείσα σύμβαση "Σύσταση Κοινωφελούς Οργανισμού", η οποία έχει ως ακολούθως:

ΑΡΙΘΜΟΣ - 10.836 -

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Στην Αθήνα σήμερα στις μία (1) του μηνός Φεβρουαρίου του έτους χίλια εννιακόσια εννήντα τρία (1993) ημέρα Δευτέρα, στο εδώ και επί της οδού Καραγεώργη Σερβίας αριθμ. 10 κείμενο Υπουργείο των Οικονομικών, στον 3ο όροφο, στο γραφείο του κ. Υφυπουργού, όπου αφού κλήθηκα προσήλθα για την υπογραφή του παρόντος, σ' εμένα τη Συμβολαιογράφο Αθηνών ΣΤΥΛΙΑΝΗ συζ. Σωτηρίου ΧΑΝΤΖΙΑΡΑ το γένος Παντελή ΛΕΛΗ, με έδρα την Αθήνα, οδός Ακαδημίας αριθμ. 84, εμφανίστηκαν οι μη από το Νόμο εξαιρούμενοι, αφενός οι:

1) ΜΙΧΑΗΛ ΓΑΛΕΝΙΑΝΟΣ του Εμμανουήλ και της Ολυμπίας Υφυπουργός Οικονομικών, κάτοικος Κηφισιάς Αττικής, οδός Κούντουριώτου αριθ. 17, κάτοχος του υπ' αριθμ. Γ-001422/21-9-61 δελτίου ταυτότητας της Δ.Χ. Ηρακλείου Κρήτης.

2) ΘΕΟΔΩΡΑ χήρα Παύλου ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ, το γένος Κωνσταντίνου και Μαρίας ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ, Υπουργός Πολιτισμού, κάτοικος Αθηνών, οδός Αραβαντινού αριθμ. 1, κάτοχος του υπ' αριθμόν Ν-032302/18-2-1985 δελτίου ταυτότητας του Γ' Α.Τ. Αθηνών, οι οποίοι ενεργούν στο παρόν, ως νόμιμοι εκπρόσωποι και δια λογαριασμό του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ και αφετέρου οι:

1) ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΕΛΛΙΔΟΥ του Ιωάννου και της Άννης Εριφύλης, εκδότης εφημερίδων, κάτοικος Θεσσαλονίκης, οδός Τσιμισκή αριθμός 77, κάτοχος του υπ' αριθμόν Θ-

282623/20-3-1962 δελτίου ταυτότητας του Π.Α. Κηφισιάς, ενεργούσα στο παρόν ως εκπρόσωπος του εις την Θεσσαλονίκη εδρευόντος Σωματείου υπό την επωνυμίαν "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ", συσταθέντος δια του από 10-9-91 πρακτικού, που ενεκρίθη με την υπ' αριθμ. 1152/91 απόφαση του Πολ. Πρωτ/κείου Θεσ/κης και καταχωρήθηκε στα οικεία βιβλία του Πρωτ/κείου Θεσ/κης με αυξ. αριθμ. 4903/91 και δυνάμει ειδικής εντολής δοθείσης σ' αυτή δυνάμει της υπ' αριθμ. 14-19/1/93 αποφάσεως του Διοικ. Συμβουλίου του εν λόγω Σωματείου, αντίγραφο του οποίου προσαρτάται στο παρόν, και

2) ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ του Δημητρίου και της Έλζας, εκδότης εφημερίδων, κάτοικος Αθηνών, οδός Χρήστου Λαδά (Εδούαρδου Λω) αριθμ. 3, κάτοχος του υπ' αριθμ. Μ-154944/28-6-84 δελτίου ταυτότητας του Γ' Παρ. Ασφ. Αθηνών, ενεργών στο παρόν, ως εκπρόσωπος του Διοικητικού Συμβουλίου του εις την Αθήνα εδρευόντος σωματείου υπό την επωνυμία "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ", του εν λόγω Σωματείου αναγνωρισθέντος με την υπ' αριθμ. 12668/53 απόφαση του Πολ.Πρωτ.Αθηνών, που τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 11528/59 και 1460/72 αποφάσεις του ιδίου Δικαστηρίου και καταχωρήθηκε στα οικεία βιβλία του Πρ. Αθηνών με αριθμ. Μ-2051/30-6-72 και δυνάμει εντολής δοθείσης εις αυτόν υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του εν λόγω Σωματείου δι' αποφάσεώς του, ληφθείσης κατά την υπ' αριθμ. 182 συνεδρίαση αυτού της 14-1-1993, αντίγραφον του οποίου προσαρτάται στο παρόν.

Οι εδώ, ως άνω εμφανισθέντες και υπό τας ιδιότητας που παρίστανται, κατά τα ανωτέρω, εξήτησαν τη σύνταξη του παρόντος και δήλωσαν, συνομολόγησαν και συναποδέχτηκαν τ' ακόλουθα:

Δυνάμει της υπ' αριθμόν 29/30-9-92 αποφάσεως του Δ.Σ. της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου μετεβιβάσθησαν κατά χρήση εις τον "ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" υπό της ΚΕΔ δύο τμήματα του Β.Κ. 2.527 δημόσιου ακινήτου εκτάσεως μ.τ. 12.269, και 5.727 τ.μ. δηλαδή συνολικής εκτάσεως μ.τ. 17.996, κείμενα επί του παραλιακού χώρου, πλησίον του Ποσειδώνιου Αθλητικού Κέντρου Θεσσαλονίκης, επί τω σκοπώ ανεγέρσεως εν αυτώ Μεγάρου Μουσικής, καταλλήλου διά την τέλεση συμφωνικών συναυλιών, παραστάσεων μπαλέτου και αξιο-

λόγων συναφών μουσικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων προς άνοδον του μουσικού μορφωτικού επιπέδου των ελλήνων μουσικών και του ελληνικού κείνου εν γένει. Ταυτοχρόνως το εδρεύον εις Αθήνας Σωματείο υπό την επωνυμία "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ" προσέφεραν εις τον "ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" τα αρχιτεκτονικά προσχέδια καταρτισθέντα υπό του γραφείου του καθηγητή Π. Τζώνου, Γ. Χοίπελ και Ξ. Χοίπελ, ως και την ακουστική προμελέτη καταρτισθείσα υπό του γραφείου ακουστικών μελετών Η. Muller-U. Oritz-Kumpei με έδρα στο Μόναχο. Αμφότερα ετέθησαν υπ' όψιν της Κυβερνήσεως και ενεκρίθησαν.

Ηδη, οι ως άνω συμβαλλόμενοι, υπό τις αναφερόμενες ιδιότητές τους, αποβλέποντες εις επιτάχυνση της ολοκληρώσεως του έργου, συμφωνούν ως έπεται:

Άρθρον 1.Α.

Ιδρύουν ίδιον νομικόν πρόσωπον ιδιωτικού δικαίου, εδρεύον εις την Θεσσαλονίκην, υπό την επωνυμίαν "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" απολαύον πλήρους οικονομικής και διοικητικής αυτοτελείας και αυτονομίας και λειτουργούν βάσει των αρχών της ιδιωτικής οικονομίας. Ο Οργανισμός αυτός είναι κοινωφελής και ουχί κερδοσκοπικός, τελεί δε υπό την εποπτεϊάν του Υπουργού Πολιτισμού.

Άρθρον 2.Α.

Σκοπός του Οργανισμού είναι η κατασκευή και η κατάλληλος λειτουργία και συντήρηση του επί του Β.Κ. ακινήτου της Κ.Υ.Θ. (ΚΕΔ) Θεσσαλονίκης ανεγερθησομένου Μεγάρου της Μουσικής, ως και η διάθεση των εις αυτό αιθουσών και λοιπών χώρων προς εξυπηρέτηση σόβαρων μουσικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, αποβλεπουσών πρωταρχικώς εις άνοδον του μουσικού μορφωτικού επιπέδου της Βορείου Ελλάδος.

Προς τούτο, οι αίθουσες του Μεγάρου θα χρησιμοποιούνται:

α) Δια μουσικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, εις τις οποίες περιλαμβάνονται συμφωνικές συναυλίες και ρεσιτάλ, παραστάσεις μουσικού θεάτρου και μελοδράματος (όπερας), παραστάσεις χόρευτικών συγκροτημάτων (μπαλέτου κ.λπ.) και λοιπές εκδηλώσεις.

β) Δια την διεξαγωγή συνεδρίων.

Η διάθεση των αιθουσών δύναται να γίνεται είτε προς ελληνικά συγκροτήματα (κρατικές ή ιδιωτικές ορχήστρες, Λυρική Σκηνή κ.λπ.), είτε προς ξένα τοιαύτα εγνωσμένου κύρους. Η διάθεση δύναται να γίνεται και προς μεμονωμένους καλλιτέχνες ημεδαπούς ή ξένους, επίσης εγνωσμένου κύρους.

Επιτρέπεται η παραχώρηση των φουαγιέ (ουχι όμως των αιθουσών του μεγάρου) δια πρόσκαιρες καλλιτεχνικές εκθέσεις και εφόσον η τοιαύτη διάθεσις δεν παρακωλύει την λειτουργία της κυρίας αιθούσης του Μεγάρου.

Αποκλείεται η χρησιμοποίηση του κτίριου ως μονίμου ή ημιμονίμου στέγης θεάτρου ή θιάσου ή άλλου συγκροτήματος ή παρεμφερούς σκοπού, ως και η οιαδήποτε χρησιμοποίηση δι' εκδηλώσεις, οι οποίες θα αλλοιώνουν τον χαρακτήρα αυτού ως προέχοντος χώρου συναυλιών και παρεμφερών μουσικών εκδηλώσεων ή θα θέτουν αυτό εις κίνδυνο ή φθορά.

Η κατά τ' ανωτέρω διάθεση των χώρων αυτού θα γίνεται, κατά κανόνα, επ' ανταλλάγματι, του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζοντας εκάστοτε τους όρους της τοιαύτης διαθέσεως.

γ) Η συνεργασία του Οργανισμού με άλλους φορείς με σκοπό την ανάπτυξη κοινών καλλιτεχνικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Άρθρον 3.Α.

Το νομικό πρόσωπο, με την επωνυμία "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ", διοικείται από δεκαμελές διοικητικό συμβούλιο, διοριζομένου δι' αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού και επιλεγομένου μεταξύ προσώπων, εγνωσμένου κύρους. Το αξίωμα του συμβούλου είναι τμητικό και άμισθο.

Οι έξι (6) των συμβούλων διορίζονται υποχρεωτικώς, κατόπιν προηγουμένης εγγράφου υποδείξεως υπό του Συλλόγου "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" προς τον Υπουργό Πολιτισμού. Αυτός υποχρεούται να καλέσει τον Σύλλογο, δια να ασκήσει το δικαίωμά του, δύο τουλάχιστον μήνες προ της εκάστοτε λήξεως της θητείας των μελών του Διοικ. Συμβουλίου. Εντός 25 ημερών από της λήξεως της προσκλήσεως του Υπουργού Πολιτισμού, ο Σύλλογος οφείλει να προβεί εις την υπόδειξη των συμβούλων, του Υπουργού δικαιουμένου, εν παραλείψει του Συλλόγου, να συμπληρώσει ο ίδιος τον ελλείποντα αριθμό.

θμόν συμβούλων (δια την προκειμένη θέση) εκ του καταλόγου των μελών του Συλλόγου "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ". Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τετραετής από του διορισμού του, παρατείνεται δε μέχρι διορισμού νέου Διοικητικού Συμβουλίου, αλλ' ουχί πέραν του έτους. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δύνανται να επαναδιορίζονται. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών του τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο αυτού. Οσάκις ο Πρόεδρος εκλέγεται εκ των διορισθέντων απευθείας υπό του Υπουργού Πολιτισμού συμβούλων, ο Αντιπρόεδρος εκλέγεται εκ των συμβούλων των υποδειχθέντων υπό των "ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" ή των εις την θέση αυτών διορισθέντων υπό του Υπουργού Πολιτισμού μελών του Συλλόγου και αντιτρόφως.

Κενωθείσης θέσεως πινός συμβούλου, προ της λήξεως της θητείας του, λόγω θανάτου, παραιτήσεως ή εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας, το Διοικητικό Συμβούλιο γνωστοποιεί τούτο το ταχύτερο προς τον Υπουργό Πολιτισμού, δια να προβεί αυτός εις διορισμόν νέου συμβούλου, του οποίου η θητεία διαρκεί μέχρι πέρατος της θητείας του αντικαθιστωμένου.

Εφόσον την κενωθείσα θέση κατείχε σύμβουλος υποδειχθείς υπό των "ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ", η πλήρωσις αυτής γίνεται αναλόγως κατά τον ανωτέρω προβλεπόμενο τρόπο.

Άρθρον 4.Α.

Του Διοικητικού Συμβουλίου προεδρεύει ο Πρόεδρος, τον οποίο απόντα ή κωλυόμενο αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος και τούτου κωλυόμενου ο υπό του Συμβουλίου οριζόμενος σύμβουλος. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται εις την έδρα του "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" τακτικώς μεν μια φορά το μήνα, εκτάκτως δε οσάκις υφίσταται ανάγκη, κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου ή αν τούτο ήθελε ζητηθεί εγγράφως υπό δύο εκ των συμβούλων. Η πρόσκληση απευθύνεται προς τα μέλη, εικοσιτέσσερις (24) τουλάχιστον ώρες πριν από κάθε συνεδρίαση, επιμελεία του Προέδρου. Απουσιάζων ή κωλυόμενος σύμβουλος δύναται να αντιπροσωπευθεί από άλλον, δυνάμει απλής επιστολής αφορώσης εις μίαν εκάστοτε συνεδρίαση ή τηλεγραφικώς. Έκαστος σύμβουλος δύναται να αντιπροσωπεύει μόνον έναν

απουσιάζοντα ή κωλυόμενο σύμβουλο. Το Διοικητικό Συμβούλιο ευρίσκεται εν απαρτία, εάν παρίστανται ή εγκύρως αντιπροσωπεύονται εις αυτό έξι τουλάχιστον εκ των συμβούλων, ουδέποτε όμως οι παρόντες σύμβουλοι δύνανται να είναι ολιγότεροι των πέντε. Υπαρχούσης απαρτίας οι αποφάσεις λαμβάνονται κατ' απόλυτον πλειοψηφίαν των παρισταμένων ή εγκύρως αντιπροσωπευόμενων ψήφων. Εν περιπτώσει ισοψηφίας νικά η ψήφος του προεδρεύοντος.

Έκαστος σύμβουλος οφείλει να προσέρχεται και να μετέχει ανελλιπώς των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Επί συνεχούς, επί εξαμήνων, απουσίας συμβούλου εκ των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, το Συμβούλιο, κρίνει δι' αποφάσεώς του το δεδικαιολογημένον ή μη της απουσίας, οπότε εάν η απουσία ήλελε κριθεί αδικαιολόγητος θεωρείται το απουσιάζον μέλος ως παραιτηθέν και γνωστοποιείται τούτο προς τον Υπουργόν Πολιτισμού, δια να προβεί εις νέον διορισμόν εις την κενωθείσαν θέσην, κατά τα ανωτέρω εις το άρθρον 3 οριζόμενα.

Άρθρον 5.Α.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί τον Οργανισμό, διαχειρίζεται την περιουσία αυτού, αποφασίζει επί παντός εν γένει ζητήματος και ενεργεί πάσαν αναγκαίαν προς τούτο πράξη.

Ειδικώτερον:

α) Ενεργεί ό, τι κρίνει ως αναγκαίον ή πρόσφορον προς πραγματοποίηση των εις το άρθρο 2 του παρόντος σκοπών του Οργανισμού.

β) Αποφασίζει περί της εκάστοτε διαθέσεως των χώρων του Μεγάρου, συμφώνως πάντοτε προς τους εις το άρθρο 2 του παρόντος σκοπούς, κρίνον ανελέγκτως περί της συνδρομής αυτών, καθώς και περί της εν γένει σκοπιμότητας της διαθέσεως.

γ) Ορίζει τους όρους και τα ανταλλάγματα της κατά το προηγούμενο εδάφιο διαθέσεως εκάστοτε των χώρων του Μεγάρου, λαμβάνον υπόψιν και σταθμίζον αφενός μεν τις εν γένει οικονομικές ανάγκες του Οργανισμού προς λειτουργίαν και συντήρησιν του Μεγάρου και εκπλήρωσιν των εν γένει σκοπών τού, αφετέρου δε τον εκ της, κατά περίπτωσιν, διαθέσεως, κίνδυνον φθοράς του κτιρίου και των εγκαταστάσεων αυτού.

Οι αίθουσες του Μεγάρου, καθ' έκαστον έτος θα διατίθενται δια είκοσι πέντε (25) εμ-

φανίσεις της Κρατικής Ορχήστρας Βορείου Ελλάδος ή της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών ή και ετέρας Κρατικής Ορχήστρας και δια δέκα (10) εμφανίσεις της Συμφωνικής του Δήμου Θεσσαλονίκης

Δια την τοιούτην χρήσιν το Ίδρυμα θα αποζημιούται μόνον δια τις δαπάνες λειτουργίας του, τις αντιστοιχούσες εις τις παρεχόμενες Υπηρεσίες.

Το Υπουργείον Πολιτισμού μέχρι τις 31 Ιουνίου εκάστου έτους θα γνωστοποιεί εις το Ίδρυμα τις επιθυμητές ημερομηνίες του επομένου έτους, κατά τις οποίες θα χρησιμοποιηθούν οι αίθουσες από τις Κρατικές Ορχήστρες, εις τρόπον ώστε, μετά από προηγούμενη συνεννόηση οι σχετικές εκδηλώσεις αυτών να εντάσσονται εις το καταρτιζόμενον πρόγραμμα δράσεως του ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Το αυτό ισχύει και δια την συμφωνητική ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Περαιτέρω, είναι δυνατή η άνευ ανταλλάγματος, διάθεση αιθούσης ή άλλου χώρου του Μεγάρου, εις όλους, κατά την κρίση του Συμβουλίου, εξαιρετικός κοινωφελείς ή Εθνοφελείς περιπτώσεις.

δ) Εκπροσωπεί τον Οργανισμό δια του Προέδρου αυτού ή δι' άλλου επί τούτω οριζόμενου προσώπου, συμβούλου ή μη, ενώπιον ελληνικών και αλλοδαπών αρχών και Δικαστηρίων, ως και έναντι παντός φυσικού ή νομικού προσώπου Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου.

ε) Συνάπτει παντός είδους εν γένει συμβάσεις, αναγομένας εις την Διοίκηση του Οργανισμού και των Υπηρεσιών του και την διαχείριση της περιουσίας ή την εν γένει επιδίωξη των σκοπών αυτού. Παρέχει οποιαδήποτε μερική ή γενική πληρεξουσιότητα εις όσα εγκρίνει πρόσωπα, ως και αναλακεί αυτήν.

στ) Καθορίζει:

αα) Τα του τρόπου της εν γένει λειτουργίας του Οργανισμού.

ββ) Τα της Διοικητικών και Οικονομικής Διαχειρίσεως και της λογιστικής Οργανώσεως αυτού.

γγ) Τα της διευθύνσεως και διαρθρώσεως των Διοικητικών, Οικονομικών και Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού.

δδ) Τα της προσλήψεως επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου, του καταλλήλου προσωπικού και τα των αμοιβών αυτού.

Πρός τούτο, το Διοικητικόν Συμβούλιον εκδίδει εκάστοτε τους σχετικούς κανονισμούς. Το Διοικητικόν Συμβούλιον δύναται

επίσης να συνιστά παρ' αυτών τεχνικές, καλλιτεχνικές ή άλλες συμβουλευτικές επιτροπές, των οποίων οι υπηρεσίες είναι τιμητικές και άμισθοι.

Το οικονομικό έτος του Οργανισμού αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31 Δεκεμβρίου του αυτού έτους.

Ειδικώς η περίοδος της πρώτης χρήσεως λήγει την 31 Δεκεμβρίου 1994. Μετά το πέρας εκάστης χρήσεως δέον εντός τετραμήνου να υποβάλλεται ο απολογισμός αυτής προς ενημέρωση, στους Υπουργούς Οικονομικών και Πολιτισμού.

η) Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν δύναται να πωλήσει, υποθηκεύσει ή καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον απαλλοτριώσει ή συστήσει εμπράγματον δικαίωμα υπέρ τρίτου επί του ως άνω ακινήτου του ΜΕΓΑΡΟΥ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ, το οποίο εν πάση περιπτώσει είναι και ακατάσχετον.

Άρθρον 6.Α.

Πόροι του "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" δια των οποίων θα καλύπτονται τα έξοδα λειτουργίας και συντηρήσεως αυτού, είναι οι εξής:

α) Επιχορήγηση του Δημοσίου οριζόμενη εκάστοτε δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού σύμφωνα με τα ισχύοντα και δια τον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Αθηνών.

Η καταβολή της επιχορηγήσεως εκάστου οικονομικού έτους θα γίνεται το βραδύτερο μέχρι της 30ής Ιουνίου του προηγούμενου οικονομικού έτους.

β) Το υπό του Διοικητικού Συμβουλίου οριζόμενο εκάστοτε αντάλλαγμα δια την διάθεση της αιθούσης και των λοιπών χώρων του Μεγάρου.

γ) Οι πάσης φύσεως πρόσοδοι εκ της περιουσίας του Οργανισμού Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

δ) Οι δωρεές και άλλες πάσης φύσεως χορηγίες, οι κληρονομίες και κληροδοσίες.

Άρθρον 7.Α.

Ο Σύλλογος "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ", συναινούντος δια του παρόντος του Ελληνικού Δημοσίου, δια των εδώ παρισταμένων εκπροσώπων του, δηλώνει δυνάμει του παρόντος, υπόσχεται και αναλαμβάνει την υποχρέωση, να μεταβιβάσει κατά πλήρες δικαίωμα χρήσεως, προς το δια του παρό-

ντος συνιστώμενο Ίδρυμα "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" το παραχωρήθην εις αυτόν υπό του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει της υπ' αριθμόν 29/30-9-1992/Δ50 αποφάσεως της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου, ακίνητον.

Ομοίως ο Σύλλογος "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" υπόσχεται και αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάσει άνευ οποιδήποτε ανταλλάγματος εις το δια του παρόντος συνιστώμενον Ίδρυμα, όλες τις αρχιτεκτονικές και ακουστικές προμελέτες και σχέδια που εδώρησε εις αυτόν ο Σύλλογος "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ".

Ο αυτός Σύλλογος αναλαμβάνει την υποχρέωση όπως εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών δωρήσει εις το σημειούμενον Ίδρυμα ποσόν δραχμών διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000). Ο "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ" πέραν των δωρηθεισών μελετών, αξίας -70.000.000- δραχμών αναλαμβάνει την υποχρέωση να δωρίσει, εντός της αυτής προθεσμίας, ποσό δραχμών δέκα εκατομμυρίων (10.000.000).

Άρθρον 8.Α.

Το Ελληνικόν Δημόσιον, ως εκπροσωπείται εις την παρούσα σύμβαση, προς πραγματοποίηση του σκοπού του συνιστωμένου οργανισμού, αναλαμβάνει την υποχρέωση όπως, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από της δημοσιεύσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του κυρωτικού της παρούσης συμβάσεως νόμου, μεταβιβάσει άνευ ανταλλάγματος κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητος, νομής και κατοχής προς τον συνιστώμενον Οργανισμόν τα ήδη παραχωρηθέντα κατά χρήση εις τον Σύλλογο "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" δύο (2) τμήματα του υπό στοιχεία ΒΚ 2527 δημοσίου ακινήτου, αρμοδιότητος Κ.Υ. Θεσσαλονίκης "ΚΕΔ" συνολικής εκτάσεως μέτρων τετραγωνικών 17.996, τα οποία εμφανίζονται με τα στοιχεία Λ.Μ.Ν.Ξ.Ο.Π.Α. εις το από Σεπτεμβρίου 1984 (υπό κλίμακα 1:500) τοπογραφικό διάγραμμα της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Το Δημόσιο θα μεριμνήσει δια την αντικατάσταση, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων περί διαχειρίσεως Δημοσίων κτημάτων, του ως άνω, ακινήτου, ως μισθίου κατεχομένου υπό τρίτου, με τμήμα το πολύ ίσης εκτάσεως, του γειτονικού υπό στοιχεία ΒΚ 2580 δημοσίου κτήματος και δια χρονική περίοδο μέχρι τέλους του έτους 1999.

Άρθρον 9.Α.

Το Δημόσιο, δια των εκπροσωπούντων εις το παρόν αυτό Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού δηλώνει ότι έχει εγκρίνει τα προαναφερθέντα αρχιτεκτονικά κ.λπ. προσχέδια εις βαθμόν προμελέτης και αναλαμβάνει την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει τον "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" με τα αναγκαία κεφάλαια δια την κατασκευή του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης μέχρι της πλήρους αποπερατώσεώς του και τον εξοπλισμό αυτού με όλα τα σύγχρονα τεχνικά μέσα, ώστε να εξασφαλισθεί η πλήρης και τελεία λειτουργία του Μεγάρου.

Η κατασκευή και η ολοκλήρωση του Μεγάρου θα γίνει επί τη βάσει των δωρηθέντων από τον Σύλλογο "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ" (ΑΘΗΝΩΝ) εις τον Σύλλογο "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" αρχιτεκτονικών και ακουστικών προμελετών και προσχεδίων, υπάρχουσας της δυνατότητας χρησιμοποίησεως ως τεχνικών συμβούλων των τεχνικών συμβουλων του Συλλόγου "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ" (ΑΘΗΝΩΝ) και του τεχνικού υπευθύνου του έργου κατασκευής του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, ώστε να αξιοποιηθεί η γνώση και η κτηθείσα εκ της κατασκευής του Μεγάρου Μουσικής Αθηνων πείρα, στοιχεία που θα συντελέσουν εις την ολοκλήρωση της κατασκευής του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης, ώστε τούτο να είναι έτοιμο προς χρήση το 1997 έτος, κατά το οποίον η πόλη της Θεσσαλονίκης θα είναι η πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης.

Η αμοιβή των τελευταίων θα γίνει δια της απευθείας χρηματοδοτήσεως του Συλλόγου "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ".

Η κατά τα άνω χρηματοδότηση του Ελληνικού Δημοσίου θα γίνει έτσι ώστε η ανέγερση του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης θα έχει αποπερατωθεί μέχρι της 15ης Οκτωβρίου 1996 έτους.

Άρθρον 10.Α.

Εις το Μέγαρο Μουσικής θα παραχωρηθεί κατά χρήση, άνευ ανταλλάγματος, εύλογος χώρος προς τους "ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" δια την Ίδρυση Μουσικής Βιβλιοθήκης, την οποία θα χρησιμοποιούν δωρεάν οι σπουδαστές της μουσικής, δια την Ίδρυση Μουσείου Μουσικής (προς συγκέντρωση παντός κειμηλίου, σχέσιν έχοντος με

την μουσική και ειδικότερον με την μουσική ιστορία της χώρας) καθώς και δια την εγκατάστασιν των γραφείων του Συλλόγου. Η Μουσική Βιβλιοθήκη και το Μουσείο Μουσικής θα διευθύνονται υπό του Συλλόγου "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ".

Άρθρον 11.Α.

Οι συμβάσεις δωρεάς ακινήτων υπέρ του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης και η μεταγραφή αυτών απαλλάσσονται παντός φόρου, τέλους χαρτοσήμου, δικαιώματος ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων και εισφοράς του Ταμείου Συντάξεων Νομικών, αδιαφόρως αν αυτοί βαρύνουν τον δωρητή ή τον δωροεδόχον.

Οι ίδιες απαλλαγές ισχύουν και δια την δωρεά των εις το άρθρον 7 του παρόντος μελετών κ.λπ.

Τα δικαιώματα των Συμβολαιογράφων ορίζονται εις δραχμές είκοσι χιλιάδες (20.000) των δε αμίσθων και εμμίσθων υποθηκοφυλάκων εις δραχμάς -10.000- επί των άνω συμβάσεων δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 42 του Ν.Δ. 3026/1959 όπως αυτός τροποποιηθείς ισχύει σήμερα.

Των αυτών, ως άνω, απαλλαγών, τυγχάνουν και οι δωρηταί.

Άρθρον 12.Α.

1. Ο Κοινοφελής Οργανισμός (Ο.Μ.Μ.Θ.) λόγω του κοινοφελούς χαρακτήρα του, απαλλάσσεται του φόρου κληρονομών και δωρεών, του φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων, του φόρου ακινήτου περιουσίας, του φόρου εισοδήματος για τα έσοδά του από κάθε πηγή και γενικά από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου, δασμούς, δικαιώματα, εισφορές, κρατήσεις, παράβολα κ.λπ., εκτός από το ΦΠΑ και τον ειδικό φόρο καταναλώσεως που ισχύουν σήμερα, που θα επιβληθούν στο μέλλον υπέρ του Δημοσίου, των Δήμων, Κοινοτήτων, Οργανισμών πάσης φύσεως και γενικά κάθε τρίτου, για οποιαδήποτε πράξη αυτού. Όλες οι απαλλαγές και ατέλειες είναι αντικειμενικές. Τις ίδιες απαλλαγές απολαμβάνουν και οι ιδρυτές, καθώς και δωρητές, μόνον δια τις δωρεές τους στο ίδρυμα (Ο.Μ.Μ.Θ.).

2. Ο Κοινοφελής Οργανισμός (Ο.Μ.Μ.Θ.) είναι πάντα εξ απογραφής κληρονόμος.

3. Η διάταξη του άρθρ. 104 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101/31-7-90 Τεύχος Πρώτο) ισχύει αναλόγως δια τον Οργανισμό Μ.Μ. Θεσσαλίας.

4. Οποιοσδήποτε συμβολαιογραφικές πράξεις, με κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, γίνονται ατελώς.

Η αμοιβή των δικηγόρων και συμβολαιογράφων για κάθε πράξη δεν δύναται να υπερβή τις πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές.

5. Εις τον δια του παρόντος συνιστώμενον Οργανισμό ΜΕΓΑΛΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ εφαρμόζονται αναλογικώς και αι εκάστοτε, δια το ίδρυμα Οργανισμών Μεγάλου Μουσικής Αθηνών, ισχύουσαι διατάξεις.

Άρθρον 13.Α.

Ο Οργανισμός (Ο.Μ.Μ.Θ.) μη υπαγόμενος εις τας διατάξεις του α.ν. 2039/1939, για την μη εκτροπή του από τον σκοπό του όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του παρόντος, υπόκειται στην εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού.

Άρθρον 14.Α.

Η ισχύς της παρούσης συμβάσεως άρχεται από της δημοσίευσέως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του κυρούντος ταύτην νόμου.

Στο παρόν συμβόλαιό μου προσαρτάται η με αριθμό πρωτ. 388/1-2-1993 εντολή του Συμ/φικού Συλλόγου Αθηνών-Αιγαίου και Δωδεκανήσου.

Ταύτα συνωμολόγησαν και συναπεδέχθησαν οι συμβαλλόμενοι και εις πίστωση πάντων τούτων συνετάγη το παρόν επί δέκα (10) φύλλων χάρτου, εισπραχθέντων τελών και δικαιωμάτων μου όπερ αναγνωσθέν ευκρινώς και μεγαλοφώνως εις επήκοον πάντων και βεβαιωθέν υπογράφεται παρ' αυτών και εμού όπως ο νόμος ορίζει.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ
Μ.Ε. Γαλενιανός

Η ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΧΑΝΤΙΑΡΑ-ΛΕΛΗ

Θ.Π. Μπακογιάννη
Αικ. Ι. Βελλίδου
Χ.Δ. Λαμπράκης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 77

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από της δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από το άρθρο 69, η ισχύς του οποίου αρχίζει έξι μήνες από της δημοσίευσής του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

